Mustafa Kutlu

SIRADIŞI BİR ÖDÜL TÖRENİ

Hikâye

DERGÂH

SIRADIŞI BİR ÖDÜL TÖRENİ

Mustafa Kutlu

Sıradışı Bir Ödül Töreni'nin yayın hakları Dergâh Yayınları'na aittir.

Dergâh Yayınları: 529
Sertifika No: 14420
Türk Edebiyatı - Hikâye: 46
Mustafa Kutlu serisi: 30
ISBN: 978-975-995-404-8
1. b. Mayıs 2013
2. Baskı: Haziran 2013

Sayfa Düzeni: E. Gökçe Aksoy
Seri Kapak Tasarımı: Mustafa Kutlu
Kapak Uygulama: Ercan Patlak

Basım Yeri: Ana Basın Yayın Gıda İnş. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi Birlik Cad. Yayıncılar Birliği Sitesi
No: 32 Kapı no: 4G Yakuplu - Büyükçekmece / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 20699
Tel: [212] 422 79 29

Kapak Basım Yeri: Elma Basım Yayın ve
İletişim Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: [212] 697 30 30

Cilt: Güven Mücellit & Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: [212] 445 00 04

Dağıtım ve Satış: Ana Yayın Dağıtım
Molla Fenari Sokak Yıldız Han No: 28 Giriş Kat
Tel: [212] 526 99 41 (3 hat) Faks: [212] 519 04 21
Cağaloğlu / İstanbul

Mustafa Kutlu

SIRADIŞI BİR ÖDÜL TÖRENİ

DERGÂH YAYINLARI

Klodfarer Cad. Altan İş Merkezi No: 3/20 34122 Sultanahmet / İstanbul
Tel: [212] 518 95 79-80 Fax: [212] 518 95 81
www.dergahyayinlari.com / bilgi@dergahyayinlari.com

Haberi gazeteler verdi. Akşam televizyonda yayımlandı. Nüfusun geneli ilgilenmedi. Ancak ilgililer havaya uçtu. Bir sahil kasabasında bir şenlik düzenleniyor. Güneş, tatil, aşk. Üstelik bir ödül.

İşin içinde para da olabilir. Olmasa da olur. Sürpriz bu, söylenmemiş, kayıt yok. Ama insan umuyor işte. Bulana helal olsun.

"Türkiye Kafadanbacaklılar Derneği Ödülleri" Edebiyat, sinema, tiyatro, fikir vesaire. Çok ödül var çok. Demek şenlik şenlikli olacak. Bir sürü sanatçı, konserler, sabaha kadar dans ve içki.
Eğlencenin dibi bulunacak.

Ödül alanlar açıklanmış. Bunlardan biri Maliyeci Aziz Bey. Hiç evlenmedi. Bakanlıkta müsteşarlığa kadar yükseldi. Tüm yakınlarını kaybetti. Yaşı doksanı geçti. Mesleğinde meşhurdu. Gençken siyasaldan, iktisattan davetler alır, konferanslar verir, ders anlatırdı. Şimdi yaşlandı, bir köşede unutuldu.
Ya bu ödül!

Demek ki unutulmamış.
Eski askerler ölmez.
Hayata sımsıkı tutunuyor. Kedisi Minnoş ile yaşıyor. Tüm işlerini kendi görür, yardımcı kabul etmez, davetsiz misafirden hoşlanmaz. Alışkanlıkları var. En başta düzen. Uyku saati, yemek saati, meyve saati, okuma.

Büyük bir kütüphanesi var. Bir yere bağışlamak hususunda kararsız. Kararsızlıktan hoşlanmaz. En kötü karar kararsızlıktan iyidir. Ne olacak bu kitaplar? En kötüsü bu. Rüyalarına giriyor. Kitaplarının kıymetini bilmeyecekler diye ödü kopuyor. Biraz prostat, biraz sağırlık, biraz şeker, biraz tansiyon, gözlükler şişe dibi. Kendini bildi bileli gözlüklüdür. Orta öğrenimde lakabı "Bodur gözlük" idi. Kısa boylu, sarışın, çipil mavi gözlü, dazlak başlı. Ama vücudu güçlü. Çoğu kısa boylular gibi gençliğinde âletli jimnastiğe çalıştı, bayağı vücut yaptı. Çelimsiz olsa bile kimse ona sataşamadı. Gözü karadır.

Sigara içmez, kahveye gitmez.
Yabancı yayınları, gazete ve mecmuaları hâlâ takip eder. Üç dil bilir. Mutlaka kıravat takar, takım elbise giyer.
Çarşıya indiğinde Berber Nuh'un dükkânına uğrar. Nuh'un gönlü geniş, eli açık, yüzü güleç. Sohbete, nükteye bayılır. El şakası hariç her şakaya dayanır. Çoğu eski berberler gibi çiçek yetiştirir, saka besler. En az üç gazete alır, mahallede ve memle-

kette olup-bitenlerden haberi vardır. Dükkânı geniş, müşterisi az. Hiç dert etmiyor. Karısından kalan mallar var. Dükkân falan. Hali vakti yerinde. Tek tasası: Çocuk yok.
Eh ne yapalım Cenab-ı Hak vermedi.

Aziz Bey haberi Nuh'tan aldı. Nuh, Aziz Bey kapıdan girer girmez elindeki makası bıraktı, adama şöyle bir baktı. Anladı. Kasaptan yarım kilo kıyma, Minnoş'a beleş ciğer almış. Kasabın poşetini tanıdı. Aziz Bey her zaman aynı ölçüde et alır, kediyi ihmal etmez.

İhtiyarlar önüne bakarak yürür, gençlerin başı havadadır. Aziz Bey dükkâna girerken dikkatle basamakları çıktı, her zaman oturduğu koltuğu boş görünce oraya yöneldi. Koltuğun önünde sehpa, üzerinde gazeteler. Pintidir Aziz Bey gazeteyi Nuh'un dükkânında okur. İlanlarına kadar bakar. Bu sırada öğle ezanı okunur. Aziz Bey duymaz. Zaten ezanla namazla arası yoktur. Bayramdan bayrama.

Yerine yerleştikten, et poşetini yanına koyduktan, ilk gazeteyi eline aldıktan sonra berbere dönüp "Merhaba" dedi, "Hayırlı işler".
Nuh kapıdan girdi gireli Aziz Bey'i dikkatle izliyordu. Tıraşa ara verdiği için yüzü sabunlu kalan emekli komiser Zeki homurdanmaya başladı. "Ulan ağaç olduk burda be! Bi kere de başladığın

işi bitir nolur". Nuh onun kulağına eğildi, fısıldadı. "Az daha bekle, günün haberi patlayacak". Komiser burnundan soluyordu. "Patlat şu haberi, adamı hasta etme". Nuh esas duruşa geçerek bir topuk selamı çaktı. "Emredersin amirim".

Ardından Aziz Bey'e döndü. Adam henüz ilk eline aldığı gazetenin ilk sayfasındaydı. Nuh sesini yükselterek:

— Hocam tebrik ederiz.

Aziz Bey şaşkınlıkla başını kaldırdı.

— Hayırdır.

— Haberiniz yok mu?

— Ne haberi?

— Efendim ödül almışsınız.

Aziz Bey bu cümleyi Nuh'un her zamanki şakalarından biri sandı.

— Hadi ordan. Git eğlenecek birini bul.

Komiseri işaret ederek:

— Bak orada kilise direği gibi biri oturuyor, ona takıl.

— Efendim yalanım varsa Arap olayım.

— Senin aslın Arap zaten.

Aziz Bey sıkılmıştı. Bir an önce gazeteye dönmek istiyordu ama işte. İçine kurt düştü. Meraklandı. Alttan alarak.

— Peki neymiş bu ödül?

— Elinizdeki gazetenin beşinci sayfasında yazıyor. Bir dernek size Kültür Büyük Ödülü vermiş.

Aziz Bey ciddileşti.

— Ne münasebetle?

— Efendim dört ciltlik Maliyeci Yazarlar Ansiklopedisi için.
Aziz Bey'in kalbi çarpmaya başladı. Yüzü kızardı. Elleri terledi. Berbere:
— Şurdan bir bardak su ver, diyebildi. Nuh suyu yetiştirdi.
Komiser yarısı sabunlu yüzü ile boynunu çevirip:
— Hadi yine iyisin ihtiyar malı götürdün, deyip döndü.
Aziz Bey iç cebinden çıkardığı bir küçük kutudan bir küçük hap alıp içti. Sonra gazeteye eğildi. Elleri titriyordu.
— Hani nerde? Göster bakalım.
Nuh gazeteyi kaptı, sayfayı buldu, katlayıp Aziz Bey'e uzattı.
— İşte burada. Bizde yalan yok efendim.

Aziz Bey önce gözlüklerini sildi, sonra çarpıntılar içinde haberi okudu. Doğru. Ödül almış. Ödül alanların adları ve ödülün hangi sebeple verildiği de kaydedilmişti. Nihayet memlekette kıymetini bilen birileri çıkmış.
Kendini kaybetti. Miktarı belli olmamakla beraber para da söz konusuydu. Hoşafa döndü.
Bunca yıllık ıssız, dalgasız, kimsesiz göle biri bir taş atmıştı. Dalgalar etrafa yayılmıştı.
Kalkıp Nuh'u iki yanağından öptü.
— Ulan aferin. Kedi olalı bir fare tuttun. Dile benden ne dilersen.
Nuh Aziz Bey'den fazla bir şey çıkmayacağını biliyordu. Olurunu istedi. Komisere işittirecek tonda:

— Eh, birer iskender yeriz. Değil mi âmirim.
Komiser anlayışta sırıttı:
— Yenmez mi. Aziz abinin iskenderi herkese nasip olmaz.

Bu sırada dükkana Hovarda Hamdi girdi. Yine iki dirhem bir çekirdek idi.
Nuh içindeki şüpheyi Aziz Bey'e açtı:
— Yalnız hocam..!
— Ee, ne var?
— Bu derneğin adı beni biraz kıllandırdı.
— Nasıl yani?
— Kafadanbacaklılar Derneği. Şaka gibi.
Aziz Bey sakinleşti. Evet, onun da tuhafına gitmişti.
Hovarda Hamdi jöleli saçlarını düzeltti. Sanki kendi dükkanı imiş gibi telaşsız, tasasız parfümlerin hepsini kokladı, birinde karar kıldı. Alıp üstüne başına sıkmaya başladı. Nuh yetişip parfüm şişesini elinden kaptı.
— Ulan beleş mezar bulsan içine gireceksin. Yeter, musluk suyu mu bu?
Hamdi aynadaki görüntüsünü süzerek.
— Öyle deme berberlerin kıralı, yeni bir yavru ile randevumuz var. Ter mi kokalım yani?
Aziz Bey gazetedeki habere bir daha göz attı, berbere döndü.
— Nerede bu kasaba, ben hiç duymadım.
Nuh:
— Şu hovardaya soralım, ülkenin bütün kıyılarını bilir.

Hamdi turizm işinde idi. Turizm dediysek ciddi bir şey sanmayın. Hamdi vasıfsızdır. Ama şeytan tüyü var oğlanda. Bakın oğlan diyorum oysa otuzbeşi geçti. Yaşını göstermez, yakışıklıdır. Her işi yapar. Otel, mutfak, gezi, rehberlik vesaire. Her dilde meramını anlatır, her işin altından kalkar. Bir kusuru var: uçkuruna sahip değil. Kadın var deyin Alaska'ya kadar gider.

— Hamdi bi baksana.

— Ne vardı abi.

— Şu kasabayı tanıyor musun? Bak bir de dernekleri varmış.

Hamdi gazeteye şöyle bir göz atıyor.

— Tanırım. Ufak bir yer. Ama deniz ürünleri çok meşhur. Ahtapot, istakoz falan. Birileri gitmek istiyorsa götüreyim abi.

— Yok öyle değil. Dernek ismi tuhafımıza gitti de.

— İyi isim. Bak amblemi ahtapot. Kafadanbacaklı işte.

— Sağol.

— Hadi ben kaçtım.

Hamdi parfüm kokuları salarak çıkıyor dükkandan, Nuh Aziz Bey'e dönüyor.

— Doğru imiş hocam.

Aziz Bey'in üzerine bir çeviklik geliyor.

Poşetini kaptığı gibi:

— İyi. Bundan iyisi olamaz, diyerek ayrılıyor dükkandan.

Berber arkasından bakarken mırıldanıyor. "Dünya işte. Yüz yaşına gelsen seni bırakmıyor".

Dernek, felsefe hocası Tufan Aktaş'ın gayreti ile kuruldu. Aktaş bir sahil çocuğu olmasına rağmen Milli Eğitim'de işini uyduramadığından epey bir zaman Anadolu'da dolaştı.
Sonra kendini bu kasabaya attı.
Genç, kültürlü, bekar, cıva gibi bir delikanlı idi. Sualtı avcılığına bayılıyordu, denize tutkundu zaten.
Az zamanda çok iş yaptı.
Bir kısmını sayalım.
Geldiğinde görev yaptığı lisenin kütüphanesini kapalı bulmuştu. Müdür'e sordu. Müdür, "Hocam kitap yok ki kütüphaneyi açalım. Ben de kapatıverdim" dedi. Tufan, "İzin verirseniz ilgileneyim, ben kitap bulurum" dedi. Müdürün canına minnet. "Ah Tufan hocam keşke öyle bir güzellik yapsanız. Benden size izin. İşte anahtarlar" diyerek genç adamın önünü açtı.

Tufan geldi geleli derslerde okumanın önemini anlatıp duruyordu. Onun rüzgârına kapılan öğrencilerden bir grup kurdu. Kütüphaneyi açtılar.
Tıpkı müdürün dediği gibi. Az sayıda Bakanlık yayını, yönetmelikler vesaire.

Sildiler, süpürdüler, resmi yayınları bir rafta topladılar. Esasen masa, sandalye, raflar hiç kullanılmadığı için yepyeni duruyordu. İyice havalandırılan kütüphane deterjan kokmaya başladı.
Tufan kütüphanenin ardından Belediye'nin yolunu tuttu. Belediye Başkanı Zeynel Abidin Ağa epeyce bir zamandan beri kasabayı yönetiyordu. Soyadı aslında "Aka" imiş ama, bu aile o bölgenin ağalarından olduğu için vatandaş Aka'yı hiç kullanmayıp, ya Zeynel Ağa, ya Abidin Ağa veya sadece Ağa demeye devam etmiş. Yaşlı, göbekli, heybetli, sözünü sakınmaz, cömert, tatlı bir adamdı. Tufan'a:
— Yahu hoca her bok için para isteyene rastladım ama, kitap ilk. Aferin sana. Vereceğim elbet deyip, Belediye kasasından değil kendi cebinden yardımda bulundu. Tufan bu yardım ile tanıdığı-tanımadığı yayınevlerine yazarak kitap istedi.
İsteğinin beş-on misli kitap geldi. Raflar doldu, çocuklar kütüphaneye alıştı. Müdür'ün yüzü güldü.
İnsan bir şeyi gönülden isteyecek efendi, canla başla çalıştı mı aşılmayacak engel yok. O kadar edebiyat hocası gelip gitti bu mektebe, biri olsun şu kütüphanenin kapısını açayım demedi.
Aşkolsun Tufan'a, diye sağda solda hocayı övüp duruyordu.

Önü deniz, ancak taşlı çakıllı, yani plajı olmayan bir deniz, arkası dik yamaçlarla kaplı dar bir şerite

sıkışmış kasabada ahali üç kesimden oluşuyor.
Zeytinciler, Balıkçılar, Bağcılar.
Tepelerin ardı düzlüklerle kaplıydı, ama su kıttı. Hatta kasabanın suyu bile az sayılırdı. Nüfusu artacak olsa su yetmeyecekti.
Burası Helenler zamanından beri bir zeytinyağı ve şarap limanı imiş. Kasabaya su getirmek için yapılan kemerlerin, yolların bir kısmı hâlâ duruyor.
En kalabalık kesim Zeytinciler. Tepelerin ardında sıralanan köyler hep zeytinci. Dolayısıyla Belediye Başkanlığını falan hep onlar kazanır. Su olsa bu düzlüklerde iyi meyve ve sebze yetişir. Bu biliniyor. Biliniyor olduğu için DSİ tarafından müsait bir yere bir gölet inşa ediliyor. Bağcılar ve Zeytinciler göletin bitmesini dört gözle bekliyor.

Vaktiyle Sultan II. Bayezid'in şehzadeliği sırasında Amasya ve Merzifon'da iki askerî birlik bulunuyormuş. İyi hatırlamıyorum ama yetiştirdikleri sebzelere göre birine "Lahanacı" ötekine "Bamyacı" denilmiş.
Bunlar Bizans'taki yeşiller ve maviler gibi senenin belli günlerinde uygun bir yerde buluşur, aralarında harp oyunu mânasına da gelebilecek sportif karşılaşmalar yaparmış. İşte ok atma, cirit, güreş, at yarışı vesaire. Bu gelenek on dokuzuncu asra kadar ulaşmış, askerî birlikler kendilerini lahanacı veya bamyacı olarak nitelemiş, günümüzün spor kulüpleri gibi bu camiaya mensup olmakla övünür olmuşlardır.

Hatta gücü yetip çeşme, cami benzeri hayır eserleri yaptıran komutanlar eserin bir yanına marka misali bir lahana veya bamya motifi koydurmuşlardır.

Zeytinciler ile Balıkçılar arasında da benzer bir aidiyet ve rekabet yaşanmaktadır.
Her iki kesimin futbol takımları, güreşçileri falan vardır. Aralarındaki maçlar kıran kırana geçer. Bağcılar nüfus olarak azınlıkta kaldıklarından bu rekabete iştirak edememiştir. Ancak onların da takımları, iddiaları vardır.
Hatta son zamanlarda bağcılık epeyce gelişme göstermektedir. Fransız ve İtalyan şarapçılar Ege kıyılarını karış karış dolayıp iyi üzüm ararken bu kasabayı keşfetmiş; üzümlerin nefasetine hayran kalmış, yüksek fiyatlar ile tamamını satın almış, bununla da yetinmeyerek köylüyü bağcılığa teşvik için hem kredi hem de teknik yardım yapmaya başlamışlar.
Burada şarapçılığı gayrı müslimler yürüttüğü için mübadeleden sonra bağlar bakımsızlık ve sahipsizlikten harap olmuş idi. Köylü zamanla bağcılığa ısındı ama dinimiz emri üzere şarap yapamıyor, ürünü yok fiyatına satıyordu. Şimdilerde yüzleri güldü, cepleri para gördü, yeni yeni bağlar yetiştirmeye başladılar.
Dediklerine göre buranın üzümü ve şarabı tarihen çok meşhur imiş. Ancak zaman bu şöhreti silmiş süpürmüş. Tarih yeraltı suyu gibidir. Derine inersen suyu bulursun.

Zeytincilerin işi margarin çıkıp yaygınlaşınca bozuldu. Zaten Anadolu içlerinde zeytinyağını pek bilmezler. Onlar tereyağı kullanır. Ama ne dedik: Keser döner sap döner. İletişim arttı, okumuşun sayısı fazlalaştı, hangi yağın kıymetli olduğu neden sonra farkedildi. İşte o zaman zeytinciler yeniden işe sarıldılar.

Lakin geç kalmışlardı.

Fukaralık yıllarında iş için, geçim için köyler göç verip boşalmış, bazı ailelerin çocukları memur olup toprağı da, zeytini de terketmişti. Sonra zeytincilik zordur yani. Yahu kolay iş var mı? Alnın terleyecek ki, karnın doysun. Sonra sonra nüfus arttı, yeni zeytin alanları açıldı. Zeytin mübarek bir ağaçtır. Gerçi her mevsim aynı ürünü alamazsın ama ömürlüktür. Yüz yıllık, üç yüz yıllık zeytin ağaçları vardır. Bakarsan torununun torununu besler.

Bu yüzden eski zeytin ağalarının yaptırdıkları fennî fabrikalar hurdaya çıktı. Çoğu ambar veya ahır olarak yıllarca kullanıldı. Aletler paslandı, bazıları uyanık hurdacılar tarafından yağmalandı. Şimdilerde yeni fabrika yapmak fermana mahsus. Aletler pahalı, üretim zor. Yağı çıkarsan bile rekabet var. Marka olamaz isen yandı gülüm keten helva. Marka sahipleri ürününü yok fiyatına alırlar.

Yine de zeytincilerin durumu iyi. Dedik ya dağ taş zeytin. O zaten bağ gibi değildir. Bir kez dik, bakımını yap, yerini sevsin yüz yıl seni besler. Bağ

naziktir soğuktan, sıcaktan, susuzluktan etkilenir. Her mevsim bir çocuğu büyütür gibi kütükler üzerinde çalışacaksın. Bunun ilacı var, gübresi var vesaire, vesaire.

Zeytine ve bağa rağmen kasabayı meşhur eden deniz ürünleridir. Balık da çıkar ama balıkçıların öyle büyük, donanımlı tekneleri yok. Onlar daha ziyade ahtapot, ıstakoz ve benzeri ürünler üzerinde çalışıyor. Tuttukları malı, nadir çıkan balıkları daha güneyde gelişmiş, turistik oteller ile donanmış beldelere götürüp satarlar. On liraya verdikleri mal tabakta turistin önüne gelince yüz liraya gider. Balıkçı bunu bilir ve kahrolur. Elden bir şey gelmiyor. Sonra buranın fırtınası, rüzgârı çoktur. Her gün balığa çıkamazsın. Havanın düzelmesini beklersin. Balıkçının bir gözü bulutlarda bir kulağı esen yeldedir.

Kasabanın Çarşamba günleri kurulan bir pazarı vardır. Civar köyler ahalisi ürünlerini getirir bu pazarda satar sonra ihtiyacı olan malları esnaftan satın alıp döner. Bu sebeple esnaf ve sanatkârlar da mütevazi dükkânlarında pazarı bekler durur. Gayrı alış-veriş edecek ne çok sayıda memur ne de tüccar vardır. Olsa da onlar civar şehirlere giderler. Köylüye hitap eden esnafın malı onlara kaba gelir. Doğru söze hacı emin ne desin.

Tufan Hoca okulun kütüphanesini yoluna koyduktan sonra bir de bahçeye basket sahası yapmayı düşündü. Müdürden olur aldı, yine Belediye Başkanı'na gitti. Adam futbolu biliyordu ama basketten anlamıyordu. Çok uzatmadı, baktı ki hocanın istediği çok bir para değil "verdim gitti" dedi. Asıl faydası Belediyenin iş makinaları, kum-çimento taşıyacak kamyonları, potaları yaptırmak için işe koyulacak soğuk demirci ve marangoz cihetinden oldu.

Öğrenciler de yardıma koşunca basket sahası göz açıp kapayıncaya kadar ortaya çıkmıştı.

Hoca her önüne gelen dalmasın diye etrafını tel örgü ile çevirdi, bir kapı yaptırdı, anahtarı cebine attı.

Tufan Hoca hem lisede, hem üniversitede basket oynamıştı.

Kısa sürede bir takım kurdu ama takımın bu oyunu öğrenmesi ve forma girmesi zaman aldı. Olsun. İyi iş altı ayda çıkarmış. Altı ay sonra Hoca takımları ve kapalı spor salonu olan Yapı Meslek Lisesi'ne bir maç teklif etti. Çocuklar çok heyecanlıydı. Meslek Lisesi'nin yetişmiş, tecrü-

beli bir takımı vardı. Bunlara acımadılar, eze eze yendiler.
Soyunma odasında matem havası vardı.
Tufan Hoca çocuklara birer gazoz ikram etti ve şöyle dedi: "Hop demeden hoplanılmaz." Biz çok yeni bir takımız. Yenile yenile yenmeyi öğreneceğiz. Hadi asmayın suratınızı.
Zaman sonra bu takımın kaderini değiştiren bir olay oldu. İstanbul'dan bir çocuk geldi. Bir tatsız işe karışmış, tasdiknamesini vermişler. Bu kasabada akrabaları varmış. O da gelip liseye kaydını yaptırmış. İşe bakın siz. İstanbul'da okuduğu hatırı sayılır lisenin, basket takımının kaptanı. Tufan Hoca ile çok iyi anlaştılar ve bu çocuk kötü gidişe dur dedi.

Hoca'nın bir üçüncü işi derneğin kurulması oldu. Günlerce kasabanın ileri gelenleri ile konuştu, onları ikna etmeye çalıştı. Doğası, tarihi, su altı ürünleri ile zengin bir yerdi burası. Niçin öteki kasabalar gibi meşhur olmasın, turist gelmesin, gelir artmasın.
Tufan kasabalıyı ikna etmeye çalışırken, kasabalı da tatlı tatlı gülümseyip ona nasihat ediyordu.
"Ya Hoca otur oturduğun yerde. Ne öyle dağ bayır dolaşmalar, taşların fotoğrafını çekmeler, otlar-ağaçlar ile uğraşmalar. Sıcaktır burası, başına güneş geçer. Dal denize, çıkar balığı, aç şişeyi, bak keyfine. Bu kasabanın adamı miskindir, iki saatte yerinden kalkamaz, uğraşma".

Ama Tufan vazgeçmedi hedefinden. Enerji doluydu, kabına sığmıyordu. Sonunda kendisi gibi denize-balığa meraklı bir elektirik teknisyeni buldu. Ardından kasabanın eskilerinden okuma tutkunu bir emekli avukat Kasaba Bandosu'nda davul çalan, Zeytingücü takımında futbol oynayan zımba gibi bir genç. Bir de medeniyet icabı bir bayan. Evde kalmış bir muhasebeci. Mukaddes Hanım. Bu hanım çok işe yaradı. Hesabı kitabı titizlikle tuttu.
Geldik zurnanın zırt dediği yere.
Tufan derneğin adını ve amblemini çoktan kafaya koymuştu: "Kafadanbacaklılar Derneği". İlk toplantıda bu adı duyanlar kahkahayı bastı. Sonra itirazlar yükseldi. "Yahu bize gerizekalılar derneği derler" diye direniyorlardı. "Nedir o, kafadanbacaklı falan". Tufan sakin sakin bunun Ahtapot olduğunu ve tüm deniz ürünlerini temsil edebileceğini savunuyordu. Kollarından kimi ıstakoza, kimi karidesi, kimi balığa işaret ediyordu. Orijinaldi. Ayrıca lisenin resim hocası ile beraber bir amblem yapacaklardı, bir flama. O zaman bunun tüm kasabayı temsil edeceğine herkes gönül rızası ile katılacaktı.

Hocayı kırmadılar, bir fırsat verelim dediler. Gelecek toplantıya bayrağı da getirmesini söylediler.
Kifayet-i müzakere denildi ve cemaat dağıldı.

Tufan yaptığı taslağı resim hocasına gösterdi. Hoca çok beğendi. Grafikal olarak harika bir amblem olacaktı.
Mavi zemin denizi temsil ediyordu. Dikdörtgenin dört köşesine sarı üzüm salkımlar koydular, bunlar bağcıların sembolü. Ortada bir daire teşkil eden iki zeytin dalı, hem zeytincileri, hem barışı simgeliyor. Dairenin ortasında beyaz bir ahtapot. Bu da denizciler.
Tüm kasaba bir bayrağa sığmıştı.
Hoca ikinci toplantıda bayrağı açtı, açıklamaları yaptı. Bir sessizlik oldu sonra bir alkış koptu. Avukat dayanamadı kalktı Tufan'ın yanaklarından öptü. Tufan resim hocasını da yanında getirmişti. "Bu benim değil hocamızın eseri" diye övdü onu. Resim hocası temiz kalpli, mütevazı bir çocuktu. Kızardı, başını öne eğdi "Estağfurullah" dedi. Üç kere.

"Kafadanbacaklılar" lafı çok dikkat çekti. İlk anda itici geliyordu ama bayrağı görünce yumuşuyordu herkes. Belediye Başkanı ve Kaymakam da heyecana katıldı.

İyi de ne yapacaktı bu dernek?

Avukat tüzüğü yazmış, resmi işlemleri tamamlayıp işi yoluna koymuştu. Davulcu genç ile muhasebeci bayan esnafı dolaşıp epeyce para topladılar. Soranlara "Kasabamızın medyada tanıtımı yapılacak" diyorlardı. Bu "medya" ne sihirli sözcük arkadaş. Duyan neredeyse esas duruşa geçecek.

Kasabanın asırlardır devam eden bir pazarı vardı. Pazar kurulunca civar köylerden, beldelerden epeyce bir kalabalık toplanırdı. Dernek ilk faaliyet olarak bu pazarın kurulduğu gün bir "Şenlik" yapmayı karara bağladı. Her şehrin, her kasabanın bir festivali bir şenliği var, bizim de olsun dediler. Şenlik nedir?
En basitini seçtiler. Folklor gösterileri, civar kasaba otellerinde çalan orkestraların konserleri, mahalli ses sanatçılarının programları, okullar arasında yarışmalar. Buralarda yol-yolak olmadığından hâlâ katır ve beygir iş yapıyor, meraklısı rahvan at besliyordu. Rahvan yarışları da programa konuldu. Su altında balık vurma, zeytin güzeli, bir Fransız şarap şirketinin kasabadaki temsilcisi Bay Piyer'in düzenleyeceği en iyi üzüm ve en iyi şarap yarışması.

Daha ne olsun.

Afişler hazırlandı. Basın bildirisi yazılarak fotoğraflarla beraber yerel ve ulusal basına gönderildi.

Şenlik Antik Tiyatro'da yapılacaktı. Belediye ve okullar yardımı ile tiyatronun otu, dikeni temizlendi. Sulanıp süpürüldü. Ortaya bir sahne konularak ses düzeni yerleştirildi. İşte malum işler.
Yapılan duyurular işe yaramış, yakın köy ve kasabalardan yüzlerce kişi şenliğe gelmişti. Bu şenlik tantanasını biliyorlardı. Civardaki beldelerde sık sık yapılıyor, kimine festival deniyordu. Canım bildiğin eğlence işte.

Pazar kuruldu. Şenlik öğleden sonra başladı. Açış konuşmaları, Belediye Bandosu'nun konseri derken yakın kasabadaki bir meşhur otele bir gecelik program için gelen bir bayan sanatçının sesi tüm çevreyi inletti. Tayfun Hoca ağzından girip burnundan çıkarak sanatçıyı şenliğe katılmaya ikna etmişti.

İyi ki etmiş.

Duyan geldi, duyan geldi, Antik Tiyatro mahşer yerine döndü. Sanatçı da bu büyük ilgiden çok memnun olmuştu. Üç parça söyleyeceğine beş parça söyleyip kasabalının gönlünü aldı.
Sonra hiçbir ücret istemeyip cipine atladığı gibi savuştu.
O gidince meydandaki kalabalık yarı yarıya azaldı. Folklor ekipleri, mahalli sanatçılar, taklit yarışmaları, zeytin güzeli, balıkçı güzeli, üzüm güzeli seçimi tiyatronun taş basamaklarına oturup kalmış seyircileri bayağı eğlendirdi.

Kaymakam, Belediye Başkanı, Jandarma Komutanı ve protokolde bulunan büyükler şenliğe katılan meşhur sanatçıdan, hem şenliğin hiçbir tatsızlık çıkmadan devamı sebebiyle, hem de şu gördüklerinin hem kendi hayatlarına hem kasabanın monoton hayatına bir renk kattığını duyumsayarak memnun-mütebessim meşrubatlarını yudumladılar.
Baştabip üçte bir meyve suyuna üçte iki konyak katarak, görenlere "Eh, biraz mideyi ferahlatalım" diyerek kafayı çekiyordu.
Buna pek kafa çekmek denemezdi. Baştabip yıllardır koyun cebinde yassı madeni bir konyak şişesi taşır, su yerine bunu içerdi. Galiba bu yüzden hep çakırkeyif, hep gülümserdi.

Cevat Şakir Kabaağaçlı diye bir paşa oğlu vardır. Geçmişte Bodrum'a sürgün gelmiş, orayı benimseyip yerleşmiş. Yazar, rehber, balıkçı, maceracı bir adam. Halikarnas Balıkçısı diye de tanınır. Sayesinde hem kendi hem Bodrum meşhur oldu diye söylenir.

Balıkçı'nın İstanbul ekabirinden, sanat çevrelerinden çok tanıdığı vardır. Senede bir onları bir tekneye misafir eder, kıyılarda-koylarda-kasabalarda durarak, yiyip-içip tarihi yerleri gezerek unutulmaz bir yolculuk yaparlar.
Adına "Mavi Yolculuk" diyorlar.

Bu yolculuğa çıkmak zamanla meşhur oldu. Balıkçı dünyasını değiştirdikten sonra da devam etti.
Şenliğin yapıldığı gün kasaba iskelesine böyle bir tekne yanaştı. Varlıklı-seçkin, yazar, sanatçı, çapkın-maceracı bir bölük kadın-erkek tekneden indi.

Şenlik varmış diye duydular, şuna bir bakalım dediler. Mahalli sanatçılar, okul orkestraları, şiir yarışmaları açmadı. Antik Tiyatroyu gezebilirlerdi ama kalabalık. Kalabalık arasına girip, yurdum insanı ile beraber tiyatroyu gezmek işlerine gelmedi. Bu şamata arasında birbirlerinin sesini bile zor duyuyorlardı.

Onlar zaten şenliğe falan değil, ününü duydukları kasabanın deniz ürünlerinden tatmaya gelmişlerdi.
Eh kurulu bir pazar var, bari onu gezelim dediler; belki otantik bir şeyler buluruz dediler.

İyiki de demişler.
İyiki bu pazarı gezmişler.

İçlerinde modacı bir kadın vardı. Bildiğin terzi canım. Ama her yıl dünyanın tüm moda merkezlerini gezip, moda olan kumaş ve elbiseleri takip ederek kendi zevki ve çizgisi ile defileler düzenleyen bu sanatçıya mahalle bakkalı gibi terzi demek yakışık almazdı.

Pazarı gezerken gezerken önlerinde iki top bez kumaş kendi aralarında sohbete dalmış iki ihtiyar kadını farkettiler.
Farkettiler şöyle:
Geçip gidiyorlardı, ama modacı kadın kumaşları görmüştü. Kullanılan renk uyumuna ilgisiz kalamadı. Meslek işte merakı doğuruyor. Siz gidin ben geliyorum dedi arkadaşlarına, yaşlı kadınlara yanaştı.
Kadınlarla selamlaşmadan önce kumaşlara el attı.
Aman Allah'ım!..
Bu ne yumuşaklık!
Klasik el tezgahından böyle bir bez çıksın inanılır gibi değil. Vücudunu ter bastı. Kumaşlardan birini iyice yokladı, yoklamakla kalmayıp yüzüne sürdü. Lavanta ile keklik arası bir koku duydu. Muhteşem.
Kendi aralarındaki sohbete o kadar dalmış ki iki ihtiyar, modacıyı ne gördüler ne işittiler. Modacı onlara ikinci kez seslendi.
— Bakar mısınız!
İhtiyarlardan biri duydu, yanaştı.
— Buyurun.
— Bunlar sizin mi?
— Evet.
— Siz mi dokudunuz?
— Evet.
— Sizden başka dokuyan var mı?
Öteki ihtiyar da yanaşmıştı.
— Nerdee!.. Bu iş öldü be hanımım. Kimse dönüp

bakmıyor. Dokumacılardan –güldü biraz– biz ikimiz kaldık.
— Ya! Peki neden?
— Ee, zor iş hanımefendi. Para etmiyor. Gençler bu işi öğreneceğine turistik otellerde çalışıyor. İyi de kazanıyorlar.
— Özür dilerim bir şey soracağım.
— Buyurun.
— Ben modacıyım, kumaştan bezden anlarım. Bu sizinki nasıl böyle yumuşak oluyor.
İki ihtiyar birbirlerine bakarak takma dişlerini gösterip gülüyor. Biri anlatıyor.
— Biz ipini dışardan alırık. Anca hemen işlemeyiz. O ipi bir kazana atıp, bizim bulamaçtan ilave ederek üç gün bekletiriz. Sonra işte böyle yumuşak olur.
— Bulamaç?!
— Ya bulamaç. Biz yaparız.
— Ne var içinde peki.
— Ne olacak ot-kök, başka şeyler.
— Sizden başka bilen yok mu?
— Yok. Tek bu kasabada bilinir. O da sade ikimizin arasında. Bilenler öldü gitti. Bizim de bir ayağımız çukurda.
— Peki bana söyler misiniz?
İki ihtiyar yine karşılıklı gülüyor.
— Söyleriz elbet, anca şartı var.
— Nedir o?
— Yanımızda kalacan. Beş sene çıraklık yapacan. İşin ek yerlerini belleyecen. Eğer seni beğenirsek,

bu işin ehli olur dersek beline tarikat kuşağını bağlar bulamacın sırrını derik.
Bu defa modacı gülüyor.
— Zor bir sınav. Ama hakkınız var. Peki para versem.
— Para işlemez. Biz ustamızdan böyle gördük.
— Çok haklısınız. Bakın teyzeler, ben kumaşlarınızın hepsini alıyorum. Ne istiyorsunuz.
Yaşlı kadınlar da az değildi yani, köylüye söyledikleri fiyatın iki mislini istediler. Modacı güle oynaya razı oldu.
Bu pazarlık sonuçları itibarı ile tarihe geçti. Modacı hamallar tuttu, çuvallar buldurdu, kumaşları tekneye taşıttı. Bu süre içinde öğrendi ki; zamanında burada tezgahlar işler ve genç kızlar bu bezi dokurmuş. Hem kendilerine ve bilhassa damatlara iç çamaşırı yapılırmış. Gömleklerin yakalarına türlü çiçekler serpilirmiş. Böyle bir çehiz hazırlamayan kız evde kalırmış. Kadınlardan biri iki tane damatlık iç gömleği aldı. Eskimiş, sararmış ama yakadaki motifler hâlâ kır çiçeği gibi parlıyor. Ayrılırken bir soru daha sordu.
— Peki kumaştan gelen bu koku ne?
— Dokurkene ara sıra elimizi kekikli lavantalı suya sokar iplikleri düzeltiriz. O odur.
— Seneye bir bu kadar kumaş çıkar mı dersiniz?
İki ihtiyar bu defa donuk bir çehre ile birbirlerine baktılar. Biri:
— Allah bilir, dedi.
Öteki:

— Evde iki top daha var ama satılık değil. Torunlara hatıra.
Modacının gözleri yaşardı. Şu dünyayı güzelleştirmeye gelen, ömrünü bu uğurda harcayan iki ihtiyara sarılıp öpmek istiyordu, ama kendini tuttu.
— Sizler bu ülkenin temel taşı idiniz. Ama taş falan kalmadı artık. İzin verirseniz elinizi öpmek isterim.

Şenlik işte şöyle-böyle geçmiş ama yine de civar kasaba ve vilayetlerde yankısını bulmuştu. Bunun gerisini getirmek icap ederdi.

Ederdi de.
Ne demişler eskiler: Kaderde ne var ise etme merak / Uyma kendi nefsine Hakk'ın emrine bak.
Rüzgâr ters yönden esmeye başladı.
Tufan Hoca bir gönül kırgınlığı sebebi ile kasabayı terketti. Kafadanbacaklılar Derneği öksüz kaldı. Bir daha şenlik yapılmadı.
Lakin kasabalının yüzünü güldüren bir hadise gerçekleşti. O da şudur:

Kasabadan bez alan modacı hanım o kış bir defile düzenledi. Tüm elbiseler, gömlekler o bezden yapılmış, kimine işlemeler konulmuştu.
Moda dünyası günlerce bu defile ile çalkalandı. Bilhassa bezlerin kalitesi, orijinalliği, sağlıklı oluşu ile kasabadan bahsediliyordu. Gazeteler modacı

hanımla yapılan konuşmalara geniş yer verdi. Modacı hanım da –şimdi hakkını yemeyelim– her konuşmasında kasabadan bahsetti. Bilhassa bir televizyon programında kasabanın her ne kadar deniz ürünleri ile meşhur olduğunu söylediyse de, bezleri aldığı nesli tükenen o iki ihtiyar kadından söz etmeyi unutmadı. Bu sanatın canlandırılmasını istedi. Kafadanbacaklılar Derneği'nin adı defalarca anıldı, dernek üyelerinin göğsü kabardı, onlar da Tufan Hoca'yı hasretle andılar.

Belediye Başkanı ve Dernek üyeleri basında çıkan haberleri kesip, çerçeveleyip duvara astılar. Aynı işi yapan bir kişi daha vardı. Kız Sanat Enstitüsü Biçki-Dikiş Bölümü son sınıf öğrencisi Nezaket Albeni.
Bu Nezaket Albeni de kimdir diye meraklanma sevgili okur. İlerde ondan bol bol bahsedeceğiz.

Zamanın Kültür ve Turizm Bakanı Toroslardan gelme bir Yörük idi. Kaybolmaya yüz tutan el sanatlarına, folklora ve halk türkülerine tutkundu. Bu tutkuyu bakanlık faaliyetleri içine alarak bir hamle başlattı, bir ekip kurdu. Ekibin başında bizzat kendisi vardı. Ülkeyi adım adım dolaşıp bu tür sanatları hâlâ devam ettiren kişileri, yerleri bulup; bunlar arasında gelişmeye, istihdama, ihracata müsait olanları destekleyecek; hem kültürel değerlerimize sahip çıkacak, hem de köylüye kasabalıya bir ekmek kapısı açacaktı. Halk türküleri ve mahalli sanatçılar açısından düş kırıklığına uğradı. Bakan para dağıtıyormuş diye bağlamasını kapan karşısına dikiliyordu. Çoğu usta malı satıyor, piyasa türküleri çığırıyor, çoğu kafiye nedir bilmiyordu.

Âşıklık ölmüştü.

Bakanın canı çok sıkıldı. Bir dağ köyünden bir yaşlı adam getirmişler, üç telli sazı kesilmiş sesi ile bir kaç türkü söylemiş kimseyi tatmin edememişti. Ama hiç olmazsa bu ihtiyar suyu gözesinden içmişti, söyledikleri otantikti. Söylediklerini kayda aldırdı. Radyoda bu türküleri yorumlaya-

cak, onlara ruh katacak birkaç sanatçı vardı. Eh, bu da bir şey sayılırdı.

Bakanın yolu gele gele bizim kasabaya düştü. Modacı hanımın bahsetttiği derneği, o iki ihtiyar kadını sordu. Dernek adına avukat konuştu, maalesef fazla bir faaliyet yapamadıklarını belirtti. Belediye Başkanı ve Kaymakam iki ihtiyarı buldular. Bakan Bey dokudukları bezlerden getirsinler demişti. Ne yazık ki ellerinde yoktu. Hepsini modacı hanım almıştı. Örnektir diye birkaç parça alıp Bakanın karşısına çıktılar. Bakan hal-hatır sordu, sonra bezleri inceledi. Modacı hanımın söyledikleri doğruydu. Böylesine yumuşak, kokulu ve renk uyumu olan ince beze hiçbir yörede rastlamamıştı. Etrafına toplanan kalabalığa bu sanatın canlandırılması gerektiğini anlattı. Belediye Başkanı ellerini oğuşturarak ne para, ne tezgah, ne çırak, ne de heves kaldığını belirtti. Bakanda yine bir düş kırıklığı oluşacaktı ki kalabalık arasından Nezaket Albeni'nin sesi yükseldi.

— Yaparız Sayın Bakanım, yaparız.

Bütün başlar sesten yana döndü. Bakan baktı, bir genç kız. Umutlandı.

— Gel buraya evladım, dedi.

Nezaket kalabalığı yararak Bakan'ın yanına ulaştı. Bakan Belediye Başkanına döndü:

— Kim bu güzel kız.

— Terzi Zakir Efendi'nin kızıdır efendim.

Bakan:

— Kendini tanıt bakalım evladım.
— Efendim ismim Nezaket Albeni. Sözde çapkın Kaymakam içinden "Seni almayan ölsün" dedi. Annem ve rahmetli babam terzidir. Kız Sanat Enstitüsü son sınıf öğrencisiyim.
— Peki bu bezler için ne düşünüyorsun?
— Efendim eskiden kasabamızda çok tezgah varmış. Bu ürünlerden her evde bulunur. Ninelerden falan kalmıştır. Tabi üretimi zor. Pazarı yok, para etmiyor. Bu sebeple terkedilmiş.
— Peki yeniden.
— Yeniden canlanabilir. Ben Nezaket Albeni olarak bu yolda çalışacağım. Ninelerime çıraklık edip sanatı öğreneceğim. Ancak toplu üretim için krediye, tezgaha, pazarlamaya ihtiyacımız olacak. O zaman kapınızı çalarım, bana yardım eder misiniz?

Herkesin dudağı uçuklamıştı. Bu ne konuşma böyle. Kalabalık arasında bulunan Enstitü Müdiresi Saadet Hanım'ın gözleri yaşardı. İçinden "Aferin Nezaket" dedi.

Bakanın yüzünde şaşkın bir gülümseme. Bir kasaba kızının böyle konuşması, hayret valla.

— Evladım siyasette yarın ne olacağı bilinemez. Ama sen bana geldiğinde ben hâlâ Bakan isem, sana söz yardım edeceğim.
Kalabalıktan bir alkış koptu. Müdire Hanım dayanamayıp ona-buna çarparak Nezaket'e yanaştı, sarılıp yanaklarından öptü.

Terzi Zakir Efendi gençliğinde avcılığa meraklıydı. Bir göl vardı kasabaya yakın, oraya ördeğe; tepelere doğru kekliğe, tavşana giderdi. Bir eski ama güçlü motoru vardı, sepetli; sepete nevaleyi yükler gün doğmadan yola çıkardı. Esnaftan arkadaşları vardı. Atarlar, vururlar, eğlenirler; akşama doğru bir çeşme başında, bir ağaç altında demlenirlerdi.

Keyifli geçti Zakir Efendi'nin gençliği. Nezaket doğunca az biraz yüzü asıldı. Oğlan bekliyordu. Zamanla çok sevdi kızını. Buna bir sebep de eşinin hastalığı oldu. Doğumda mikrop kapmış galiba, kadın az daha gidiyordu. Rahmini alıp kurtardılar. Ama artık çocuğu olmayacaktı.

Zakir Efendi Nezaket'i oğlan çocuğu gibi yetiştirdi. Daha ilkokulda iken motorun sepetine atıp onu da ava götürürdü. Silah kullanmayı öğretti. Ama ne de olsa bir kız çocuğu bu. Demlenen o kadar erkeğin arasına yakışmıyordu.

Zaten Nezaket erken boy attı. Kız Enstitüsü ikinci

sınıfta bayağı genç kız olmuştu. Alımlı, görenin bir daha baktığı duru bir güzelliği vardı. Güçlüydü. Herkes babaannesine çektiğini söylerdi. O da öyle boylu-poslu bir kadınmış. Cevizi iki parmağı arasında kırarmış.

Zakir Efendi'nin neşeli günleri başı dumanlı iken av dönüşü motorla geçirdiği bir kaza ile sona erdi. Hem kendi gitti, hem motor.
Gitti dediysek ölmedi yani, ama sakat kaldı. Bir ayak topal, bir kol çalışmaz, o kolun elindeki parmaklar tutmaz oldu. Hastane, doktor, fizik tedavi kâr etmedi. Anca topallayarak gidip dükkânı açıyor, ama tek ayağı ile çevirdiği makina dışında dikiş dikemiyordu.

"Sağ el sağ. Bununla işlerdim. Sol var ama neye yarar" diye inliyordu. İniltilerini dindirsin diye içkiyi artırdı. Artık vara yoğa sinirleniyor, bazan dükkânda sızıp kalıyordu.

Hazıra dağ dayanmaz.
Ellerindeki bir kaç kuruş eriyip bitti.
Zaten varlıklı değillerdi. Zakir Efendi'nin köyde annesinden kalan bir evi, küçük bir bahçesi vardı. Karısı tarafından ise bu bile yoktu. Kadıncağız bu küçük bahçeyi işler, kışa ekmeğe katık olsun diye birşeyler hazırlardı. Nezaket okuldan arta kalan zamanlarda ve tatil günlerinde babasına yardım ediyordu. Anası da terzi idi. Köylülere el makinası

ile elbise şalvar falan dikerdi.

Zakir Efendi'nin müşterileri bir bir azaldı. Sonunda sadece tamirat işleri yapmaya başladı. İnsan açlıktan değil kahırdan ölürmüş. Baba kız dükkândan çıkıp eve doğru giderken tüm çarşı esnafı onları izler, gençler Nezaket'e bakar da bakar, yaşı kemale ermiş olanlar Zakir Efendi'ye acırdı. Acımasızlar adama neredeyse beddua ediyorlardı "Oh olsun, sen onca hayvanın canını al, üstüne kafayı çek bas gaza, bas gaza olacağı budur. Su testisi su yolunda".
Bazı kendini bilmezler zamanla Zakir Efendi'yi yok sayıp Nezaket'e laf atmaya başladılar. Nezaket bir sabretti, iki sabretti, üçüncüde bir berber kalfasını sokak ortasında evire çevire dövdü.

O günden sonra onlar yoldan geçerken kimse sokağa çıkmaya cesaret edemedi.

Hadi bunu bir yana koyalım, iyice serpilip güzelleşen Nezaket'i istemeye hemen her gün birileri geliyordu.

Annesi istemiyordu Nezaket gitsin. Ana yüreği bir tarafı ile kızının mürüvvetini görmek istiyor, öte tarafı ile ben yalnız kalırsam ne yaparım diye korkuyordu.

Nezaket evin direği olmuştu.

Hele Zakir Efendi kahırdan kansere yakalanıp, bir iki aya kalmadan eriyerek mezarı boylayınca kadın büsbütün sarıldı Nezaket'e.

Aslında kızın üstüne bu kadar düşmesi gereksizdi. Nezaket herşeyin farkında idi. Gelen tekliflerin hepsini reddediyordu. Anasına da, "Ana üzülme ben evde kalacak değilim, ama gönlümün akacağı birini bulmadan padişahın oğlu gelse boş" diyerek kadını ferahlandırıyordu.

Dükkânı satmış, Nezaket'e motorlu yeni bir makina almışlardı. Nezaket okulda öğrendikleri ile harikalar yaratıyor, daha talebe iken bir kadın terzisi olarak bayağı tanınıyordu.

Ama biz ne dersek diyelim sonunda o da bir genç kızdır işte. Onun da hayalleri var. Bu yokluk yoksulluk günlerinde bir de kendini okumaya verdi. Mektebin kütüphanesinde ne kadar kitap varsa neredeyse hepsini hatmetti.
Gece yarısı annesi uyanır, bakar kız hâlâ okuyor, "Kızım yat artık, gözlerine yazık" diye söylenerek yatağın öbür yanına dönüp tekrar uyurdu.

Nezaket sıcak yaz günleri bir kanadı açık pencereden içeri giren esintiye, gece böceklerinin seslerine, tepelere kadar inen yıldızlara bakarak ne düşünür, ne hayal ederdi? Garip bir gerçekliği vardı kızın. Okuduğu roman kahramanlarına

kapılmaz, çoğunu saçma bulur. Gönlünü alacak prensin öyle beyaz atla falan gelmesini istemez, evliliği ve aşkı hep geriye, hep geriye atarak bir atelye açmayı düşünürdü. Şu büyük şehirlerdeki gibi bir moda evi.

Küçük yerin dedikodusu çok olur. Ve nitekim Nezaket için de bir dedikodu kaynadı. Sebep şu: Evlerine terzilik öğrenmek için gelen, ilkokuldan sonra okuyamamış kalbi temiz bir kız vardı. Nurdan. Nezaket'e her şeyini anlatırdı. Bir gün durdu durdu baklayı ağzından çıkardı.

— Nezaket abla.

— Buyur.

— Sana bir şey diyecem amma.

— De bakalım.

— Kızarsın.

— Yok kızmam.

— Kızarsın.

Nezaket sesini sertleştirdi:

— Kızmam dedim Nurdan, hadi söyle.

Nurdan kıpkırmızı yüzünü önüne eğdi.

— Dursun Reis'in oğlu Kenan.

— Ee... Ne olmuş Kenan'a.

— Ona vuruldum.

Nezaket iğneye iplik geçiriyordu, onları bir yana bıraktı. Kızın çenesinden tutup yüzünü yüzüne çevirdi. Ciddi bir ton ile.

— Peki Kenan ne diyor bu işe.

— Hiç işte.

— Olur mu böyle. Yoksa oğlanın haberi yok mu?
— Var, buluşup konuştuk ama çekiniyor.
— Kızım bu işin yolu var yordamı var. Söylesin ana-babasına, gelip istesinler.
— Çekiniyor dedim ya. Babasından korkuyor.
— Niye?
— Güya akrabadan bir kız alacaklarmış ona. Kenan da istemiyor.
— Anlaşıldı. Ben şu Kenan'la bir konuşayım.
Nurdan bu defa korkudan titremeye başladı.
— Aman Nezaket Abla benim adımı anma sakın.
Nezaket ipliği iğneye geçirirken gülüyordu.
— Merak etme sen.

Dediğini yaptı.
İndi iskeleye.
O kadar balıkçının arasından, hem de babasının yanından Kenan'ı çekti aldı.
Balıkçılar bu erkek gibi kızın bu girişimine hiç şaşırmadı. Nezaket bu, elbet bir bildiği vardır, dediler.

Nezaket Kenan'ı az ileriye götürünce açtı ağzını yumdu gözünü. Kenan'ın babası Dursun bayağı meraklanmıştı. Ne konuşuyorlar acaba. O sırada Nezaket Kenan'a şunları söylüyordu:
— Bak aslanım. Nurdan sana âşık. Sen de boş değilsin. Kız yanıyor. Söyle anana-babana gelip istesinler. Usul böyle, yazık kıza. Delikanlı ol biraz.

Kenan geri dönüp babasına baktı. Titrek bir sesle:
— Ama Nezaket Abla babam.
— Başlatma şimdi babana. Sen istiyor musun, istemiyor musun onu söyle.
— İstiyorum.
— Tamam o zaman.
Nezaket bu defa dönüp yeniden iskeleye gitti, oradan seslendi.
— Dursun Reis az gelsene.
Dursun Reis biraz tedirgin oldu ama belli etmedi "Ne istiyor bu deli kız acaba" diye işkillenerek yürüdü. Nezaket'in yanına varınca.
— Nedir kızım, bir şey mi oldu.
— Yok, yok hayırlı bir iş. Hele şöyle yürüyelim.

Birlikte Kenan'ın yanına kadar geldiler. Nezaket olup biteni anlattı. Dursun Reis bir kahkaha attı, Nezaket'in sırtına hafif, samimi bir şaplak attı.
— Helal sana kız. Bu bizim oğlan kırk yıl kalsa diyemezdi bunları. Ben de geçende bir tenhada gördüm ikisini pek yakıştırdım. Bakma sen, akraba kızına yanaşan anası. Ben istemiyom onu. Nurdan iyidir.
İş tatlıya bağlanmıştı ama iskeledeki kalabalık Kenan ile Nezaket arasında bir şey var sandılar. Nezaket bunu da düşünmüştü. Oğlanla babasını aldı iskeleye götürdü. Balıkçıların yüzüne karşı yüksek sesle konuştu.
— Sakın yanlış anlamayın ağalar.
İş Kenan'la babası arasında. Dursun Reis size

anlatır. Hadi bana eyvallah.
Geldiği gibi yine sert ve süratli adımlarla uzaklaştı iskeleden.
O gidince balıkçılar Dursun Reis'e döndü. Reis keyifli idi.
— Meraklandınız değil mi. Eh hayırlı bir iş.
Balıkçılar hep bir ağızdan:
— Nezaket mi yoksa.
Dursun Reis aynı keyifle.
— Hiç olur mu ya! Onun peri padişahının oğlunda gözü yok. Bizim Kenan için geldi. Başka biri var, adı lazım değil. Oh be! Beni karının dilinden kurtardı. Helal olsun, delikanlı kız.
Balıkçılar yarım kalmış tütünlerini yeniden sarmaya başladı. "Öyledir, bilmez miyiz".

Müdire Saadet Hanım ile Nezaket, Kaymakam Ferdi'nin odasına girerken bayağı endişeli idiler. Ferdi Bey onları ne için çağırtmıştı acaba?

Adam güleryüzle karşıladı onları, çay kahve söyledi, karşısına oturttu. Bir süre havadan sudan konuştular, sonunda Ferdi Bey toplantının anlamına gelebildi. Geçen süre içinde sürekli yan gözle Nezaket'e bakıyordu. Nezaket bu bakışlardan ikisini yakaladı, tedirgin oldu.

— Saadet Hanım kusura bakmayın aslında açıp doğrudan size sorabilirdim ama aklıma yahu şu edebiyat hocasını bir yoklayayım hele diye geliverdi. Bakalım kitaptan, okulun kütüphanesinden haberi var mı diyerek. Eh, aleyhinde olmayalım kendisi burada değil ama ben doğrucu davutum, açıkça diyeyim kem-küm etti.

Saadet Hanım durumu biliyordu. Ama gelin görün ki kendisinin de kitapla kütüphaneyle ilgisi yoktu. Türkçe ve edebiyat hocaları da oralı olmayınca ipin ucunu bırakmıştı, saldım çayıra Mevlâm

kayıra. Bu sebeple doğrudan yere bakarak konuştu. Biraz ezik, biraz suçlu, ama yine de zeytinyağı gibi üste çıkmayı deneyerek.

— Efendim Nezaket kızımız kütüphaneyle bizzat ilgileniyor. Sağolsun sayesinde talebe kitapla buluşuyor.

Gerçekten de Nezaket edebiyat hocasından kütüphanenin anahtarını almış, küçük salonu silip süpürmüş, rafları düzeltmişti. Raflarda zaten neredeyse sadece Bakanlıktan gelen yayınlar, yönetmelikler vb. vardı. Nezaket o kitapları bir bir okudu.

Kendisinden başka kütüphaneye uğrayan yoktu.

Ferdi Nezaket'e döndü:

— Hanımefendi Sayın Bakan'a hitap ederken dikkatimi çekmişti. Özgüveni yerinde ve belli ki okuyor.

Nezaket:

— Elimden geleni yapıyorum efendim, ama okulun kütüphanesi kitap sayısı bakımından yetersiz. Bir kampanya yapsak çok iyi olur. Daha önce Tufan Hoca lise kütüphanesi için yapmıştı, çok iyi sonuç aldı.

Saadet eski bir kurt olarak bu kampanya lafına atladı:

— Öyle efendim. Yolda gelirken bu işi Kaymakam Bey'e açalım dedim. Değil mi Nezaket. Tufan Bey'i anlattım, değil mi Nezaket.

Nezaket bozuntuya vermedi:

— Evet efendim. Biz ne için çağrıldığımızı bilmi-

yorduk, ama müdire hanım kitap işini açalım dedi.
Saadet'in ağzı kulaklarına vardı. Çocuk gibi:
— Ya, öyle işte.
Ferdi kahvesinden bir yudum alıp arkasına yaslandı. Keyifli zamanlarında yaptığı gibi iki elini kenetleyerek ensesini kucakladı. Kaslarını gevşetti. Nezaket'e baygın baygın bakarak.
— Bravo hanımefendiye –Nezaket'le kendi yaşıtı imiş gibi konuşuyordu– tek başına bir ordu.
Efendim bendeniz de ilk mektepten bu yana bir kitap tutkunuyum. Kütüphanem memlekette, evimizdedir. Malum burada, bekar odasında kütüphane kurmak hayli zor. İstanbul ve Ankara'nın önde gelen yayınevlerini tanırım. Ben aslında .... –durdu, yutkundu, ellerini ensesinden çekti– Nezaket Hanım'ı tanımak istemiştim. Yanılmadığım ortada. Ülkemiz böyle gayretli arkadaşların omuzları üzerine yükselecek. Elbette onları yetiştiren idarecilere ve hocalara da teşekkür borçluyuz.
Bu kitap konusunun açıldığı iyi oldu.
Elbette bir kampanya yapmalıyız.
Masasının alt gözüne eğildi, bir dosya çıkardı.
— Burada bahis mevzuu olan yayınevleri ve adresleri var. Tamamı iki daktilo sahifesidir. Birine siz yazın, ötekine ben. Hibe olarak okul kütüphanesine kitap isteyelim. Mutlaka gönderirler. Ben Anadolu'da bu işi çok yaptım. Kitap deyince akan sular durur.

Konuşma bu minval üzere biraz daha sürdü. Sekreter ziyaretçilerin olduğunu haber verince Saadet'le Nezaket kalktılar. Ferdi onları kapıya kadar götürdü, ayrılırken ellerini sıktı. Eli terli idi adamın. Nezaket tiksindi açıkça. Ne o bulaşık bakışlar. Adam alenen asılıyor ya. Kitap falan fasarya. Çıktılar.

Nezaket'in anası dini bütün bir kadındı. Gece namazlarını kılar, pazartesi perşembe oruç tutardı. Kızına ilmihal bilgilerini öğretmiş ama namaza alıştıramamıştı. Yine de Ramazan'da teravihlere birlikte giderlerdi. Nezaket ilkokul dördüncü sınıftan itibaren orucunu tutmuş, hiç aksatmamıştı.

Günden ziyade, geceyi severdi.

Yaz geceleri babası kahveye gidince komşular bahçeye gelir, günün haberleri, dedikodular, kadın kadına konuşma-gülüşmeler gırla giderdi.

Nezaket derslerini bitirip masaya çay-meyve servisi yaptıktan sonra kalabalıktan sıyrılır; yanına Melahat'ı alarak bahçenin öbür ucuna kadar giderdi.

Melahat sessiz, sakin yetim bir kızdı. Dersleri pek iyi değildi. Nezaket ona yardım ediyordu. İkisi de ilkokul beşinci sınıfta idiler.

Melahat çekirdek çitler, Nezaket bu işe sinir olmasına rağmen kızın kalbi kırılmasın diye bir şey demezdi.

Oraya, çayırların üzerine bir tahta uzatmış, mekanı kendi köşeleri saymışlardı.

Deniz önlerinde bütün haşmetiyle uzanıyordu. Hele mehtaplı gecelerde seyrine doyum olmazdı. Nezaket günün olaylarından, okuldan arkadaşlarından bahsetmez, Melahat'in sanki anlıyormuş gibi arada bir "Hı, hı" demesine aldırmadan çocuk zihninden, çocuk kalbinden taşan gizemli konuşlar açardı.

— Dünya ne kadar büyük değil mi Melahat.

— Evet.

— Bak şu deniz, git git bitmez.

— Bitiyor ama sonunda kara görünüyor.

— Okyanuslar çok büyük.

— Evet.

— Dünya büyük ama ya öteki gezegenler.

İkisi birden başlarını gökyüzüne kaldırır yıldız saymaya başlarlardı. Sonra Melahat parlak bir yıldızı göstererek "Şuna baksana sen, nasıl parlak, acaba ne kadar uzakta?"

— Onu boşver, bu yıldızlar gördüklerimiz. Ama ya görmediklerimiz.

— Görmediğimiz yıldız var mı?

— Bilmem olabilir.

— Bunlar nasıl oluşmuş acaba?

— Hepsini Allah yaratmış.

— Allah bunları nasıl yaratmış?

— Tövbe tövbe. Allah her istediğini yapar. Bu yıldızların bin katını, milyon katını.

— Nezaket.

— Hı... Söyle.

— Biz Allah'ı görecek miyiz?

— Annem diyor ki, Allah cennette iyi kullarına görünecek.
Epeyce bir sessizlik oluyor. Sonra Melahat:
— Öyleyse iyi bir kul olalım.
Nezaket'in sesinde bir sevinç, anlaşılmaz bir tını.
— Olalım.
— Söz mü!
— Söz!

Artık konuşmuyorlar. Yaprakları hışırdatan, uzaklardan leylak kokuları ve gece kuşlarının sesini taşıyan, denizin ipek çarşafını dalgalandıran bir ilahi esinti çıkıyor.
İki kız çocuğu, iki kanatsız melek kendilerini esintinin sırrına teslim edip bu dünyadan çıkıyorlar.
Nereye gidiyorlar acaba?
Kimbilir, çocuk bu.

Kaymakam'ın babası ayakkabı tamircisi idi. İki oğlu olmuştu. Küçüğü kaymakam. Sarhoş ama zararsız bir adamdı. Tek kusuru yanında çırak olarak çalışan küçük oğlanı çok dövüyordu. Yerli yersiz yani.

Bu adam gençliğinde işleri geniş bir ayakkabı imalatçısının yanında kalfa olarak çalışmıştı. Arkadaşı çoktu ama biri ile kanka olmuştu.
Sultan Süleyman'a kalmayan dünya. Çalıştıkları imalathane bir gece ansızın yandı. Patron aklını oynatıp meczup oldu. Çalışanların her biri bir yana dağıldı. Adam uzun zaman işsiz kaldı. Ara sıra, bayram önü falan bir kaç gün çalışıyor, aldığını içkiye yatırıyordu. Kim alıştırmıştı, ne zaman alkole düşmüştü belli değil. Ama onu çekip çevirecek, bir baltaya sap edecek kimsesi yoktu demek. Sonunda bıçak kemiğe dayandı; sanayinin orada tanıdık bir benzincinin binasına bitişik bir kulübe buldu tamirciliğe başladı.
Şişe tezgahın altında idi. Büyük oğlanı mektepten aldı, yanımda dur, yardım et bana, şu sanatı öğren diyordu. Küçük oğlana kıyamamıştı. O bizim gibi

olmasın, okusun adam olsun diyerek Ferdi'ye toz kondurmuyor, yemeyip yediriyordu.
Az önce kanka diye andığımız arkadaşına Allah "Yürü ya kulum" demişti. Ustalığı kapmış, bayağı tanınmıştı. Geniş dükkânın caddeye bakan vitrinli bölümünde hazır mal satıyor; arkadaki kısımda ise iki kalfa bir çırakla imalat yapıyordu.
Vefalı çocuktu.
Benzincinin yanına sığınan eski arkadaşını unutmamıştı. Gönül isterdi ki onu da yanına alsın, imalatta çalıştırsın. Ama adam sarhoş, hatta alkolik. Gelirse dükkânın düzenini bozacak. Bu sebeple teklif dahi etmedi.
Ama ahlak sahibi ve cömertti. Eski arkadaşının zarurete düştüğünü biliyor; güz sonunda odunu-kömürü gönderiyor, teneke ile yağ-peynir alıyor, ara sıra yanına uğrayıp hatır sorarak âdeta "Korkma ben yanındayım" diyordu. Adamı alkolden kurtarmak için de çok uğraştı, ama olmadı. Alışmış kudurmuştan beterdir.
Hadi içsin, neyse, kimseye zararı yok, ama yanında çalışan büyük oğlanı çok dövüyordu. Oğlanı köşede-bucakta başı önünde sessiz sessiz ağlar gördüğünde içi parçalanıyor, çocuğu öpüp okşayarak teskin etmeye çabalıyordu.
Oğlan büyümüş sekiz on yaşına gelmişti. O çağa ulaşmış çocuğa el kaldırmak olmazdı. Çünkü artık izzet-i nefsi oluşmuş akı karadan seçmeye başlamıştı. Bu dönemde çocuklara yapılan baskı, hele ki şiddet aksi tesir yapardı.

Ya isyan eder, ya yalan söyler, ya evden kaçar, ya yaramaz yollara düşerek arsız-hırsız olur veya tüm kabiliyetini, aklının yarısını yitirerek pısırık, beceriksiz, ezik bir tip olur çıkardı.
Adam gidip arkadaşına bu meseleyi açtı. Berikinin anlayacağı yoktu. Belli ki oğlana takmış, tüm olumsuzlukları ona yüklemeye alışmıştı. Ne kadar dil döktüyse de bir sonuç elde edemedi.
Babası sürekli çocuğu suçluyor "o adam olmaz, boşuna uğraşma" diyordu.
Arkadaşı bu defa başka bir teklif getirdi. Bu oğlanı benim yanıma ver, dolgun bir haftalık alır, sana da başka bir çırak buluruz, ama o çırağa bir fiske vurursan yanından alırım bil bunu. Herif bu işe sevindi bile. Çünkü arkadaşı haftalığı üçe ayırıyor bir bölüğünü adama, bir bölüğünü oğlanın anasına, bir bölüğünü de kendisine veriyordu.
Herif sevindi demiştik, elbet sevinir, hiç yoktan şarap parası çıkmıştı işte.

Çocuğun üzerinden baskı kalkınca, korku kalkınca; yeni bir mekâna yeni arkadaşlara kavuşunca, karnı doyup sırtına yeni urbalar alınınca oğlan birden bir numara oldu. Buna yeni patronu da şaştı. Evlat yetiştirmede, adam çalıştırmada bir büyük ders almıştı.
Baktı oğlan alış-verişe yatkın, onu mağaza kadrosuna dahil etti.
Zaman çabuk geçer, geçti bile.
Oğlan kuruş kuruş biriktirdiği sermaye ile, aynı

ocaktan yetişme kendi gibi becerikli bir ortak bularak ustasından izin istedi.
Kendi iş yerini açmak istiyordu.
Askerliğini bitirmiş esnaflık kemerini kuşanmaya hak kazanmıştı. Ustası onunla gurur duyuyordu. Dükkân açmasına yardımcı oldu. Artık zar-zor Bağ-Kur emeklisi olup çalışmayan babası, tüm hayatı çile çekmekle geçen anası oğlanın yardımıyla rahata ermişlerdi. Onlar da dua ile bu işe razı oldular. Olmayıp da ne yapacaklardı. Keşke bir de mürüvvetini görebilselerdi.
O da oldu. Oğlan helal süt emmiş bir kız buldu evlendi, çoluk çocuğa karıştı. İşleri iyi gitmiş, bir dükkân iki olmuştu.

Kaymakam anasından yıldızı parlak doğmuştu. Hiç sıkıntı çekmedi. İlkokulu pekiyi ile bitirdi. Bunun bir dayısı vardı, varlıklı bir aileye iç güveyisi girmiş, kendini sevdirmişti. Kızkardeşinin ve sarhoş kocasının yardıma muhtaç olduklarını bildiği için ara-sıra uğrar, kadının eline para sıkıştırır, sakın kocana söyleme derdi. Kadın bazan temizliğe gidiyordu, kocası eve giren paranın buradan geldiğini sanıyordu. Aslına bakarsan umurunda değildi, şarap parası gelsin de nereden gelirse gelsin.

İşte bu dayı Ferdi'yi yatılı okula verdi ve bütün masrafını üstlendi. Ferdi'de evin prensi olması hasebi ile bir üstten bakma, kendini olduğundan

başka türlü gösterme eğilimi vardı. Yatılı okulda ailesinden bahsetmez, hafta sonları arabasıyla kendisini almaya gelen dayısını babasının ortağı diye takdim ederdi. Üstü başı, çantası kalemi görkemli idi. Gösterişi seviyordu.

O günlerde babası öldü.
Adamın ciğerleri toptan çürümüştü.
Büyük oğlan ile dayı, eşini yeni bir eve taşıdılar. Kadın ömrünün en güzel günlerini bu evde geçirdi. Çileyle örülmüş koca bir hayat için sonunda bir hediye çeki almak ne kadar güzel. Kadın hem kardeşine hem büyük oğluna dua edip duruyordu.

O dua ededursun. Ferdi sınıflarını ihtirasla birer birer ve hep birincilikle geçiyordu. Geçmiş günlerin intikamını böyle alıyordu sanki. Zeki idi. Kendisinin el üstünde tutulmasının mânasını çok küçük yaşlardan beri biliyordu. Bu durum, yani bu ağabeyi ile kendi arasındaki haksız ayrım onda bir eziklik yaratmıştı. Ömür boyu sürdü bu.

Ezikliğini bazan kırıcılıkla, kırıcılık başına iş açınca alaycılıkla gideriyor, hiçbir şeyi gûya ciddiye almıyordu.
Elini taşın altına koymamış, bir yükü çekmenin zorluğunu tatmamış, bir kavgaya girmemiş, korkak biri olduğu halde hep cesur görünmeye çalışmıştı. Mızıkçıydı. Bir dersten on yerine sekiz alsa itiraz ederdi. Lüzumsuz şakalar, dikkat çekmek

için çıkışlar yapar, cesaret ve özgüven eksikliğini gidermek için durup dururken şuna buna çatardı. Bu yüzden çok dayak yedi ve bu dayakları hocalara ispiyon ettiğinden adı muhbire, yalakaya çıktı. İdarenin gözdesi, talebenin yüz karası idi.
O yıllarda lisede üniversitede kız-erkek ilişkisi fazla gelişmemişti. Bir kız arkadaşı olan erkekler veya bir erkek arkadaşı olan kızlar bayağı kıskanılıyordu.
Ferdi isim yapmış, başarılı, eh eline-yüzüne bakılır bir delikanlı olarak bir kız arkadaş edinmeyi ölümüne istiyordu.
Ama bu bir yazılı imtihan değildi.
Aşkın kanunu henüz kitap haline getirilmemişti. Kitap olsa Ferdi onu çoktan ezberlerdi.
Pis nefisli olduğundan tek bir kıza abayı yakmak yerine kim müsait ise ona yanaşıyor; türlü yardım vaadlerinde bulunuyor (ders çalıştırma falan) şaklabanlıklar yapıyordu. Elinden gelse kızların önünde ters takla atacaktı ama sporda sıfırdı.

Kanı on para etmez adamları yanında bir kızla dolaşırken gördüğünde kahroluyor, tenhalarda hırsından ağlıyordu.

Kızlar bu askıntı oğlanı gördüklerinde kaçacak delik arar; hastayım, derse gidiyorum, az bekle geliyorum deyip kaçardı.

Çok ağrına gidiyordu bu durum, çok.

Ama o kuyruğunu daima dik tutuyor, soran olursa, bana çok asılan var ama kızlara ayıracak vaktim yok diye efelenirdi.
Bu gücü kendinde bulamadığında bu defa yüzünü yere kor; kısmetsizliğinden, fakirliğinden dem vurarak kendine acındırma ayağına yatardı.

Nereden bakılırsa bakılsın lise ve üniversite hayatı kahırlar içinde geçti.

Hayatının en güzel çağında bir gül koklayamadı, bir kızın elini tutamadı.
Bu eksiklik onu ömür boyu kadınlara karşı tutarsız, güvensiz ve cesaretsiz kıldı. Kendine yaklaşanlara önce büyük bir iştiha ile cevap verdi ama özgüven eksikliğinden hemen geri çekildi. Tüm ilişkileri başlamadan bitti.

Kaymakam bekar kaldı.

O sabah Kız Enstitüsü Müdiresi Saadet Hanım'a beyaz ince kâğıda kırmızı kurdelâ ile sarılı bir buhurumeryem, namı diğer siklamen saksısı geldi. Çiçek suni gübreyi yemiş âdeta fışkırmıştı. Ateş kırmızısı kıvılcımlar saçıyordu.

Saadet Hanım "Hayırdır" diye aldı saksıyı. Kurdelaya ilişkin kartı kapıp okudu. Yüzüne hınzır bir tebessüm yayıldı. Umduğu gibi Kaymakam'dan geliyor, yine umduğu gibi Nezaket'e hitap ediyordu.

Edepli bir hitap:

"Çalışmalarınızda başarılar dilerim."

Bu hitabın altındaki mâna apaçıktı. Kaymakam Nezaket'e abayı yakmıştı. O uçarı kelebek nihayet bir çiçeğe konmuştu.

Saadet Hanım ellerini oğuşturdu. Şu doğup-büyüdüğü küçük kasabada ne kadar kız var, hepsini tanırdı. Mesleğe başladığından bu yana bu kasabada çalışıyordu. Çoğunu kendi evlendirmişti. Çöpçatanlıkta üstüne yoktu.

Kendisi mesleğe başladığı yılda talihsiz bir evlilik yapmış, kocası onu bu mektebin hocalarından biri

ile aldatıp, kızı da alarak kaçmıştı.
Epeyce bir zaman döner diye umutsuzca bekledi. Sonra bağrına taş basıp evlilik defterini ebediyyen kapadı. Yazık, bir evin bir kızı. Başkalarının evliliği, kendi eliyle baş-göz ettiği kızların mutluluğu ile avunuyordu.
Zengin bir ailenin kızıydı. İşin tuhaf tarafı anası da aynı kaderi yaşamış, kocası tüm malı mülkü ona bırakarak İstanbul'daki dostu ile evlenmişti.
Ana-kız iki dul kadın aynı evde bazan acılarını bastırmak üzere vur patlasın - çal oynasın eğlenceler düzenler, bazan pencereden yağan yağmura dalarak saatlerce sessiz kalırlardı.

İkisi de kocalarını kaybettikten sonra evlenmedi. Musiki onlara dert ortağı olmuştu. Anasının hatırı sayılır bir taş plak koleksiyonu vardı; Saadet bu koleksiyona kırkbeşlikleri, kasetleri, CDleri ekledi.

Bilhassa geceleri, televizyonda artık seyredecek bir şey kalmayınca ya radyodan veya plaklardan bir Klasik Türk müziği programı ayarlar, gecenin bir saatine kadar kendilerini musikinin akışına bırakır, o besteler arasında tedavisi tamamlanmış bir ruh hastası gibi gözlerini uykuya teslim ederlerdi.
Saadet Hanım'ın hayatı da işte böyle yarım kalmış bir romandı.

Zile basıp görevliyi çağırdı, "Son sınıfta Nezaket

Albeni var, haber ver, beni görsün". Görevli çıktı, az sonra Nezaket geldi. "Beni istetmişsiniz" dedi. Saadet döndü, "Otur şöyle kızım" diye karşıdaki koltuğu gösterdi. Nezaket zeki mi zeki. Anladı hemen ince işler konuşulacak. Bekledi.

Saadet önce masa üstündeki çiçeği gösterdi, sonra Kaymakam'ın kartını uzattı. Nezaket karta şöyle bir baktı, sonra hiç renk vermeyen bir ses tonuyla:
— Kaymakam bey nazik biri, diyerek kartı masanın üzerine bıraktı.
Saadet:
— Ee... Başka.
— Efendim!
— Yani başka bir sözün yok mu?
— Ne gibi?
— Anlamazlıktan gelme Nezaket, adam çiçeği sana göndermiş.
Nezaket omuz silkerek
— Eksik olmasın, kibarlık işte.
Saadet sesini dikleştirerek:
— Kızım çiçek diyorum çiçek. Bu ne demek?
— Anladım efendim. Kaymakam bey benimle daha yakından ilgilenmek istiyor.
Saadet ferahlamış, geri yaslandı, gülümseyerek:
— Cin gibisin cin.
— Estağfurullah.
— Ee!. Cevabın ne olacak?
— Bir teşekkür lazım elbette.
Saadet yine öne doğru eğilip dikleşti:

— Kızım ikimiz de lafı eğip bükmeyelim. Adam senle evlenmek istiyor.
Nezaket ses tonunu hiç bozmadan:
— Beni isteyen çok oldu hocam, biliyorsunuz.
— Ama bu bir kaymakam.
Nezaket aynı fütursuzlukla. Yani hiç utanıp çekinmeden, bir elbiseden bahseder gibi:
— Farketmez.

Saadet belli etmese de sinirlendi. Kalktı, kollarını göğsünde birleştirip odada bir tur attı, kızın önünde durdu.
— İyi düşün. Bu kısmet kimsenin ayağına gelmez. Kaymakam karısı olacaksın.
Nezaket onu yumuşatmak için gelecekten söz açtı.
— Hocam, siz bizim hem annemiz, hem hocamızsınız. Kaç arkadaşımız sayenizde ev-bark sahibi oldu. Ama ben...
— Evet sen.
— Şimdilik evlenmeyi düşünmüyorum.
— Ne düşünüyorsun?
— Önce okulumu bitireceğim. Sonra kısmet olursa Ankara'ya varıp yüksek kısmına devam.
— Olgunlaşma yani.
— Evet, daha sonra, yine kısmet olursa bu okula dönüp sizin gibi öğrenci yetiştirmeyi, kasabaya faydalı olmayı düşünüyorum. Bazı projelerim var.
Saadet sakinleşmişti. Yeniden yerine oturdu:
— Evlilik!
Nezaket bu defa başını önüne eğdi.

— Özür dilerim hocam. Samimiyetime inanın. Âşık olmadan evlenmek istemem.
Saadet iyice neşelendi, hatta masaya bir yumruk attı.
— Aferin kız. Keşke herkes senin gibi şahsiyet sahibi olsa. Bu teklif başka birine yapılsaydı hemen cıvataları gevşerdi.
Peki projelerin ne? Birini söyle bari.
— Bir modaevi açmak.
— Ya! Bu kasabada.
— Öyle ama bu kasabadan tüm dünyaya seslenecek. Kasabamızı tüm dünya tanıyacak.
— Aferin boğulursan büyük suda boğul demişler. İnşallah bütün bu hayaller gerçek olur. Sen şimdi git. Kaymakam muhtemelen beni çağırıp neticeyi öğrenmek isteyecektir.
Nezaket "Hayırlısı" diyerek kalkıyor.

Denilen oldu. Kaymakam iki gün sonra araba göndererek Müdire Hanım'ı çağırdı. Oturup konuştular. Saadet durumu lisan-ı münasiple özetledi.
Reddedilmek Ferdi'yi sarstı.
Bunu belli etmemek için kalkıp pencere önüne gitti. Bir süre oradaki çiçeklerin kuru yapraklarını ayıkladı. Sonra her savaşı kaybettiğinde takındığı alaycı tavrı takınarak döndü.

— Demek Nezaket Hanım böyle diyor. Eh kız evi naz evi. Sabredeceğiz. Ben öyle kolay pes etmem. Ne denilmiş, sabreden derviş muradına ermiş.

Saadet ağzının içinde geveledi. "Sen kim dervişlik kim".
Kaymakam:
— Buyrun, anlamadım.
— İş olacağına varır diyorum. Gönül bu, fazla üstelemeyin. Hayırlısı ne ise o olsun.
— Olsun elbette ama Nezaket bilsin ki onun hayali ile yaşıyorum.
— Bunu kendisine söyleyeyim mi?
Ferdi telaşla:
— Hayır, hayır, asla. Zaten bir gün kendi ayağı ile gelecek.
— Emin misiniz?
Ferdi fırsatı yakalamıştı, bir elini pantolon cebine soktu öteki eliyle havada mübhem bir işaret yaptı.
— Zoru severim Müdire Hanım. Biz ne kavgalardan alnımızın akı ile çıktık.
Saadet bu palavralara tahammül edebilseydi Ferdi konuştukça açılacak kimbilir neler diyecekti. Kalktı Müdire Hanım, izin isteyip çıktı.

Kaymakam'ın birinci Nezaket seferi böylece sona erdi.

Nezaket okulunu bitirdi.
Düşündüğü gibi Ankara'ya gidip imtihana girerek yüksek kısmına devama başladı.
Ankara'nın ünlü terzileri, modaevleri olgunlaşma ile anlaşır, bazı kabiliyetli talebeyi istihdam ederdi. Nezaket hemen girişimciliği, kabiliyeti ile dikkati çekerek bu terzilerden birkaçına birden çalışmaya başladı. Hem para kazanıyor, hem mesleğinde pişiyor, hem modayı hem modaya göre giyinmek isteyen zengin kadınları tanıyordu. Bunlarda doymak bilmeyen bir iştiha vardı. Bir kere giydiklerini bir daha giymek istemezlerdi. En korktukları şey, ister Ankara'da dikilmiş olsun, ister Paris'ten alınmış; kendi elbiselerinin aynısını bir başkasının üzerinde görmek idi.
Ahı gitmiş, vâhı kalmış koca kadınlar giydikleri elbisenin parıltısı ile dikkat çekip ilgi topladıklarında o kadar mesut oluyorlardı ki, anlatmaya dil yetmez.

Nezaket bir yandan biçki-dikişe devam ederken öte yandan takı-tasarım bölümünün derslerini de alıyor; onların atelyelerinde çalışıyordu. Malum

bir kıyafeti tamamlayan, hatta bazan onu dahi aşan sahibinin takıları olur.

Kızımız bu gayret içinde daha ilk yılını bitirmeden kendi tasarımlarını yapmaya başladı. Dedik ya Allah vergisi bir kabiliyete sahip. Modaevleri Nezaket'in takı olsun, elbise olsun tasarımlarını kapışmaya başladı. Epeyce para kazanıyor, bunun bir kısmını annesine gönderiyor, bir kısmını harcıyor, büyük kısmını biriktiriyordu.
Öyle demeyin çok para vardı bu işte çok. Kokonalar yeter ki bir modeli beğensin; para onlar için önemli değildir. Nezaket her gece yorgun argın yatağa girdiğinde bir zaman tavana bakarak kendi kuracağı modaevinin planlarını yapar; her gece bir öncekini bozar yenisini kurardı.
Burası Ankara. Büyük şehir.

Doğup büyüdüğü o küçük kasabaya benzemiyor. Arkadaşları ile sokağa her çıktıklarında, her sinemaya veya tiyatroya gittiklerinde kendilerine asılan, laf atan çok genç oluyordu.
Kızların, az yüzüne bakılır olanları dahil hepsinin bir erkek arkadaşı vardı. Nezaket'e gelen teklifin, çiçeğin, haberin, mektubun haddi hesabı yoktu.
Ama o bunların hiçbirine takılmıyor, arkadaşlarının "Bu gidişle evde kalacaksın kız, kimi bekliyorsun" diye üstüne gelmesine aldırmıyordu. "Kısmet", deyip geçiştiriyor; okulda yurtta sürekli tekrarlanan aşk-meşk dedikodularına katılmıyor-

du. Onu çekemeyen bazı kızlar adını "Dik burun" koymuşlar. Nezaket buna gülüyor, çünkü çok düzgün ve dik bir burnu var. Onlar onun bu tavırlarını kibrine, akıldan yaya oluşuna, taşralılığına bağlayadursun o projesini geliştirmekle meşguldü. Neredeyse gün yirmi dört saat. Bir doktora anlatsa "Kafayı yemiş" hükmü verilirdi. Ama değil.

Nezaket projeyi geliştire geliştire son sınıfta şu neticeye vardı.
Gerçekten de o küçük kasabada bir modaevinin hiç şansı yoktu. Oranın ahalisi, gelip-giden yerli-yabancı turistler ne ister. Orijinal, otantik bazı parçalar, özellikle el işleri.
O zaman kendi tasarımı elbiselerin, baskı ile yapacağı yazmaların yanına takılar ve başka el sanatı ürünler koymalıydı. Bez kumaştan tahta oyuncağa, antika eşyalardan cam işlerine kadar.
Bir gece yarısı açacağı iş yerinin adı parıldayıverdi: Albeni El Sanatları Merkezi.
Budur. Evet bu.
Rahatlamıştı. Başını yastığa bırakıp deliksiz uyudu. Sabah kalktığında "artık detaylara geçebiliriz" diye düşünüyordu.

Sömestr tatilinde kasabanın tüm sokaklarını ağır ağır dolaştı. Tüm binalarını inceledi. Neresi olabilirdi acaba neresi?
Rumlardan kalan taş ambarın karşısına gelince durdu. Sahil yolu üstünde, tek katlı, muhteşem

çift kanatlı ahşap kapısı, oymalı pencereleri ile uzanan bina.
Binaya baktıkça neredeyse oracıkta çiftetelli oynayası geliyordu. Bina Belediyeye aitti ve galiba uzun zamandır kullanılmıyordu.

Nezaket'in onca iş-güç arasında bir Klasik Türk Musikisi topluluğuna katılmış olduğunu atlamayalım. Topluluğun korosunda bulunan bir arkadaşı ile beraber provalara katılmış ve hemen oracıkta kararını vermişti.
Sesi yoktu belki ama iyi bir kulağı vardı ve çocuk yaştan itibaren bu musikiyi radyodan duyduğu kadarıya mırıldanabilirdi. Geçen süre içinde hiç aksatmadan koroya devam etti. Bir başarı gösteremedi belki ama koronun idaresini, repertuarını belledi. Bu müzik onu dinlendiriyor; dinlenen zihnini dolduruyor tasarımları için ona enerji pompalıyordu. Belki bu yüzden tasarımlarında bir yerlilik, bir derinlik, tarihimizden süzülen bir zerafet vardı.

Nezaket her boy ve soydan, her meslek ve yaştan taliplerini atlatarak; terzilerde modaevlerinde kendisini görüp oğluna, yeğenine, komşusuna münasip bulan paralı kokonaları "kısmet, bakalım, bir düşüneyim" gibi muğlak ifadelerle saf dışı bırakıp mektebini bitirdi.

Kendi modaevi hayali için biriktirdiği elbise, etek,

eşarp, kumaş, mecmua, kitap vb.den oluşan birkaç koli tutarındaki sermayesini kasabaya, annesine gönderdi.
Saadet Hanım'ın tavsiye mektubu ile bakanlığa başvurup tayinini kendi kasabasına, mezun olduğu okula çıkardı.
Ankara'yı tüm hatıraları ile geride bırakıp projelerine kavuşmak için kasabanın yolunu tuttu.

Garip ama gerçek.
Kaymakam Ferdi tüm istihbarat kaynakları ile gittiği günden bu yana Nezaket'i Ankara'da takip ettirmiş; kimseyle bir ilişki kurmadığı için sevinçten zil takıp oynamış, yine aynı kaynaklardan hangi gün, hangi saat hangi otobüsle döneceğini öğrenmişti.

O gün otobüsün geçeceği yol üstündeki bir köye kendi yaptırdığı köy evinin açılışı için gitmişti. Yanında bir demet kırmızı gül.
Otobüs geldi, köy önünde durdu. Birkaç kişi indi. Kaymakam adamlarından biri ile gül buketini otobüse gönderdi, Nezaket Hanım'a verilmesini emretti. Kartına şöyle yazmıştı: "Mezuniyetinizi tebrik eder, ilçemizdeki yeni görevinizde başarılar dilerim. Takdirkârınız Kaymakam Ferdi." Otobüs hareket etti, gitti.
Ferdi cipin içinde ardından bakıyordu.
Yüz metre sonra gönderdiği güller otobüsün camından dışarı fırlatıldı.

Ferdi kıpkırmızı oldu. Gönderdiği güller gibi kırmızı. O kızarıklıkla dişlerini sıkıp "Görüşürüz canım, görüşürüz. Ben sana bunu ödetirim" diyerek, kendi geçti direksiyona, otobüsün arkasından deli gibi yola vurdu arabayı. Yanında oturan şoför endişe ile

— Aman efendim yavaş, diyebildi.

Nezaket alışkın olduğu okuluna kısa zamanda öğretmen olarak da alıştı. Altı ay sonra Saadet Hanım'ın huzuruna çıktı.
"Hocam eskiden varmış, şimdi neden olmasın" diyerek okul bünyesinde bir koro kurulmasını teklif etti.
Saadet Hanım "Nezaket bakıyorum tez geçtin harekete. İyi de kim kuracak bu koroyu?"

— Efendim eskiden Belediye bünyesinde imiş, şimdi okul bünyesine alacağız. Yani bunun onuru bizim olacak.
— İyi de yavrucuğum kim yapacak bunu?
— Ankara'da bir koroya düzenli devam ettim. Sesim iyi değil ama kulağım iyidir. Eski koronun saz takımını toplarız. Sonra müzik hocamız Leman Hanım var.
Saadet suratını buruşturuyor.
— Bırak onu canım. Kadın canlı cenaze.
— Merak etmeyin beni onu harekete geçiririm. Keman çalıyor. Çocuklar arasında seçmeyi birlikte yaparız. Göreceksiniz bu koro Leman Hanım'ı da gençleştirecek.

— İnşallah. Peki çalgıcıların parası.
— İşte size onun için geldim.
— Nasıl yani?
— Belediye Başkanı'na gideceğiz. Zaten eski koro Belediyeninmiş. Bize anlayış göstereceklerini umuyorum.
Saadet Hanım'ın damarlarına kan yürümüştü. Koltuğundan kalktı, bir aşağı bir yukarı yürüdü bir zaman. İşin enini-boyunu ölçerken ve bilhassa heyecanlı iken hep böyle yapardı. Sonra gelip Nezaket'in karşısında durdu.

— Aferin kız. Olur bu iş. Paslanmıştık zaten, biraz hareket, ha, öyle değil mi?
— Nerde hareket orda bereket. Bakın kitap işini yaptık fena mı oldu, kütüphanemiz doldu. Saadet doğrudan kendisi Belediye Başkanı'nı aradı. Öğleden sonra Nezaket'le birlikte gittiler. Zeynel Abidin Bey bu habere, daha doğrusu teklife hemen sarıldı. Hatta saz heyetini bizatihi kendisi kurdu. Şöyle ki:
— Leman Hanım kemancı demiştiniz değil mi?
— Evet efendim.
— İyi. Bizim Yorgo hâlâ udunu tıngırdatıyor, zaten eski koroda da o çalardı. Repertuvarı geniştir.
Yorgo ve ailesi ile beraber kasabada dört beş hane Rum vardı. Bunlar nasılsa mübadeleye karışmamış, oldukları yerde kalmışlardı. Osmanlıdan bu yana kardeş kardeş yaşıyorlardı. Zaten kuru-

luşundan itibaren kasabanın yarısı Türk, yarısı Rum'du.

— İtfaiyede bir delikanlı var klarinet çalar.
— Olmaz Leman Hanım klarinet sevmiyor. Kemençe ister.
— Klasik kemençe. Ooo! O nadirdi, onu bulamayız. Ama bir Ziraat Mühendisi var. Neşeli bir oğlan kanun çalıyor.
— O olur.
— Tamam işte, bir de şopar buluruz darbukacı.
Sevinmişti Başkan. "Siz bu işi bana bırakın". dedi; sonra Saadet Hanım'a dönerek şaka ile karışık:
— Yahu biraz kurtlarımızı dökelim be! Değil mi Hocanım.
Saadet kızardı, elini salladı.
— Geçti bizden Zeynel Ağa geçti. Ama gençlere lazım. Ha, unutmadan diyeyim salon işini ne yapacağız?
— Bizim sinema ne güne duruyor.
— Yahu orası mezbele oldu be!
— Merak etme, ben orayı süpürtür, boyatırım çiçek gibi olur.

Televizyon çıkınca sinema seyircisi azalmış, işletmeci "Başkanım izin verin biraz açık filim koyalım, zarardayız" deyince, Başkan köpürmüş, herifi kovmuş, sinemayı kapatmıştı.

Olmaz denilen bu iş yağdan kıl çeker gibi zah-

metsiz oluverince üç kişi ferahlamış olarak ayağa kalktı, ayaküstü sohbeti başladı.
— Reis Bey biz sizden haber bekliyoruz. Saz ekibi hazır olunca bir telefon yeter.
— Tamam. Ya Leman Hanım.
Nezaket atılıyor.
— Onu bana bırakın.
— Eh! Tamamdır. Hayırlı olsun.

Leman doğuştan hafif kamburu olan bir kadındı. Bu arızalı vücut onu hayata küstürmüş, ama müzik, bilhassa keman ilaç gibi gelmişti.
İnzivada yaşıyordu.
Nezaket ağzından girdi, burnundan çıktı kadını razı etti.
Aslına bakarsanız Leman bu etkinliği kozasından çıkmak için bir fırsat bildi. O da heyecanlanmıştı. Hayatı boyunca yapmadığı bir şeyi yapacak kalabalık karşısında çalacaktı. Meşimei şebden neler doğar denilmiş. Belki kendine değil ama kemanına hayran olan, ince ruhlu bir erkek ona yakınlık duyabilirdi.
Umut sen ne renkli bir kuşsun.
Umut sen ne sesli bir kuşsun.
Umut seni gözünden öpüyorum.

Böylece dünyaya küsmüş Leman gitti, yerine hamarat, enerjik, güleryüzlü biri geldi. Sürekli "Nezaket sen beni hayata döndürdün, Allah ne muradın varsa versin" diyordu. Nezaket hiç duraksamadan:

— İkinci bahar Leman abla, ikinci bahar, diye cevaplıyor.

Kadın buna karşı içinden "Ah benim iyi huylu, melek kızım. Ben birinci baharı yaşamadım ki, ikincisi olsun" diyordu.

Koroya katılacak öğrencilerin seçimi günlerce sürdü. Leman titizleniyor, bir kişiyi beş kez dinliyordu.
Bu süreç içinde Nezaket bazan seçime iştirak ediyor, bazan da boya-badanası yapılan sinemaya uğrayarak işlerin nasıl gittiğini kontrol ediyordu.

Sonunda Leman Hanım koroyu kurdu. Elbetteki bu çocuklara o kısacık aralıkta nota ve solfej öğretemezdi. Konser için bir ilgi çekici biçim bulacak bunu uygulayacaktı. Çocukların çabuk kavrayacakları besteleri düşünüyordu. Derken Nezaket orijinal bir program teklif etti.

Konseri iki bölüme ayıracaklardı. İlk bölümde ünlü bir bestekârın eserleri okunacak; ikinci bölümde İstanbul türküleri seslendirilecekti.

Leman Hanım birkaç bestekârı çok seviyordu. Seçimde zorlandı, sonunda Şükrü Tunar'da karar kılındı. Tunar'ın beş şarkısı üzerinde çalışılacaktı. Ardından İstanbul türküleri. Çocukların çoğu bu türküleri biliyordu.

İşler umulandan çabuk yürüdü. Koro kısa sürede kıvamını buldu, sinema pırıl pırıl oldu.
Zaman daralmıştı. Sınav telaşı başlamadan şu konseri vermek gerekiyordu. Nezaket bunu bildiğinden bir süre sonra Saadet Hanım'ın huzuruna çıkarak "Biz hazırız" dedi.
Müdire hanım bayağı heyecanlanmıştı. Meslek hayatında bir ilke imza atacaktı. O heyecan ile hem Kaymakam'ı, hem Belediye Başkanı'nı aradı. İstişare ederek bir gün belirlediler. Belediye Başkanı kasaba matbaasında afişleri bastıracak, sinema mahdut miktarda seyirci alacağından giriş davetiye ile ücretsiz olacaktı.

Konser gecesi geldi çattı.
O gecenin gündüzünde Saadet Hanım koroyu bir kez daha dinlemiş, Leman Hanım'la Nezaket'i tebrik ederek çocukların gözlerinden öpmüştü.

Zengin ve cömert bir kadındı.
Daha oracıkta çocukların her birine birer çeyrek altın verdi. "Hatıram olsun" dedi. Çocuklar kızarmış; kekeleyerek teşekkür etmişlerdi.

Bunu beklemiyorlardı.

Konsere bütün mülki erkan gelmişti. Kaymakam ayrıca iki komşu kasabanın kaymakamlarını da davet etmişti.

Konser başarıyla gerçekleşti.
Salonu dolduran kalabalık gençleri ve onların şefi Leman Hanım'ı çeyrek dakika ayakta alkışladı. O şamata arasında iki komşu kasabanın kaymakamları ortalarında oturan Ferdi'nin kulağına eğilerek bu konserin kendi kasabalarında da tekrarını rica ettiler. Ferdi mutadı vechiyle kasıldı ve kabul etti.

Leman göklere yükselmiş eliyle bir bir yıldız toplamaya durmuştu. O artık bir okulun müzik hocası değil, düpedüz bir koro şefiydi.
Rüyasında görse inanamazdı.
Konser bitiminde alkışlar kesilip dinleyiciler yavaş yavaş salonu terkederken o Nezaket'e koşmuş, sarılmış, gözyaşlarını tutamamıştı.

Herkes gitti.
Sessizlik avdet etti.

Kaymakam Saadet Hanım ile Nezaket'e yaklaşarak ikisini de yemeğe davet etti. Kadınlar tereddüt içindeyken ikisini de ellerinden tutarak arabaya sürükledi. "İtiraz istemem, bunu hakettiniz" diyordu.

Kasabanın turistik sayılacak eli yüzü düzgün birkaç lokantası var. Ama en eski olanı, mimarisi düzgün-orijinal, çevresi bakımlı, denize nazır, mülkî erkânın ve tüccarların devam ettiği Şehir Kulübü. Üst katta ufaktan kumar da oynanıyor. Ama en nefis köşesi denize bakan lokanta.
Hatırlı misafirler hep orada ağırlanır. Kaymakam, Saadet, Nezaket mekana vardıklarında tüm personel esas duruşa geçti. Kaymakam hanımlara "Merak buyurmayın burada biz bizeyiz, sade sakin bir yemek" demişti.
Masa hazırdı. Baştabip daha önce gelip cam kenarındaki yerini almıştı. Yüzünün kızarıklığından konyak şişesinin iç cebinde olduğu anlaşılıyordu. Hanımları görünce derhal ayağa kalktı ve hafif peltek sesiyle "Kulunuz Saffet emirlerinize amadedir" deyiverdi. Herkes gülümseyerek yerine yerleşti.

Yaklaşan başgarsona siparişler verildi ve haliyle konser hakkında konuşmalar başladı. Kaymakam iltifat üstüne iltifat yağdırarak hanımları bunaltıyordu. Baştabip nedense garip bir sessizliğe

bürünmüş, denize dalmıştı. Ancak ayıp olmasın diye ara sıra konuşmaya katılıyor ötekileri tasdik eden basit cümleler kuruyordu.
Karısı bu ücra kasabaya gelmeyi reddetmiş, çocuklarla beraber büyük şehirde kalmıştı.
Arasıra telefonla konuşuyor, hatır soruyorlardı, o kadar. Yani açıkçası ne ayrı ne beraber. Doktor bu ızdırabı talebeliğinden beri sırdaşı olan yassı konyak şişesi ile paylaşır, kimseye açılmazdı. Ne kadar içerse içsin yoldan çıkmaz, falso yapmaz, yıkılmazdı.
Yüzündeki kızarıklık hariç.

Lokanta loş, tatlı, munis bir ışıkla aydınlanıyordu.

Kapıda denizci Yüzbaşı Yavuz İnce görününce salon aniden aydınlığa kavuştu. Yüzbaşı ince uzun boyu, bembeyaz üniforması, çakı gibi atletik duruşu ile salonu fethetmişti.
Herkes o yana baktı.
Neler oluyor?
Bizim masa ile Nezaket de döndü.
Kendilerine doğru gelen bir bahriyeli.

Kaymakam ayaklandı, kollarını iki yana açarak sesini yükseltti. "Vaay, İnce Yavuz nerden çıktın sen?" Kucaklaştılar. Kaymakam Yüzbaşıyı masaya oturttu ve tanıştırdı.
— Efendim Yavuz benim liseden arkadaşım. Öteden beri denizi severdi, denizci oldu. Şuna

bakın yahu, lisede çakı gibiydi şimdi yine öyle.
Yüzbaşı içe işleyen tok bir sesle:
— Abartma Ferdi, dedi.
Kaymakam tanıştırma faslına devam etti:
— Efendim Hastane Baştabimimiz devletlu Saffet Beyefendi.
El sıkıştılar, doktor nedense bir açıklama yaptı:
— Lütfen hoşgörün. Kaymakam Bey beni sanki saraya mensup imişim gibi takdim etmeyi pek sever. Öyle değil mirim. Ben inzivaya çekilmiş kendi halinde bir âdemim.
Yavuz:
— Estağfurullah, dedi.
Kaymakam hanımlara geçti:
— Enstitü Müdiremiz Saadet Hanımefendi.
Saadet elini uzattı, Yüzbaşı kibarca uzatılan eli öptü:
— Memnun oldum efendim.
Saadet üsteledi.
— Masamıza güneş gibi doğdunuz Yüzbaşı.
Yavuz başını öne eğdi, bayağı utanmıştı, hafifçe:
— Estağfurullah, dedi.
Kaymakam Nezaket'e döndü:
— Nezaket Albeni. Enstitüde hocadır. Medar-ı iftiharımızdır.

Yavuz'la Nezaket gözgöze geldi. Bu her ikisine de yetti. Yavuz'un gri mi, mavi mi olduğu belli olmayan gözlerinden çelik bir parıltı yayılıyor, parıltı nereye değerse orayı yakıyordu.

Nezaket de ilk bakışta yandı.
Yemek süresince terbiye ve çekingenlikle birbirlerine pek bakamadılar. Ancak kaçamak olarak iki kez yine gözgöze geldiler.

Nezaket metanetini kaybetmiş, allak-bullak olmuştu. Şimdiye kadar hiçbir erkek karşısında böyle bocalamamıştı. Elleri titriyor, çatalı düşüreceğinden korkuyor, bu durumun farkedilmemesini istiyordu. Çok gerilmişti.

Kaymakam ile Saadet Hanım sürekli konuşuyordu. Doktor, sessiz kendi âlemindeydi. Yavuz'un gemisi açıkta ihtiyaç için demirlemiş, Yavuz, Kaymakam'ın burada olduğunu duyduğu için ziyarete gelmişti.
Nezaket'i ter bastı.
İyicene bunaldı.
Panik geldi, geliyor.
İzin isteyip tuvalete yöneldi.

Tuvalette yüzünü yıkadı. "Ne oluyor bana" dedi. Sonra kendi sorusunu kendi cevapladı. "Ne olacak! İlk görüşte aşk. Budur işte. Adam görevli, bir süre sonra gidecek. İki çift laf etmediler daha. Acaba o da bir şeyler hissetti mi."
Sorular sorular.
Kağıt mendille kurulandı, masaya uğramadan nefeslenip kendine gelmek için balkona çıktı.
Yüzbaşı bu sızma hareketini farketti. Zaten ne

zaman tuvaletten çıkacak diye o tarafı çaktırmadan izliyordu.
Kendisi de kalktı.
Kamkakam soran gözlerle:
— Ne oldu, deyince:
— Biraz sıcak bastı galiba, şu ceketi çıkarıp geleyim, diyerek ve ardından gelecek sözleri dinlemeyerek aceleyle masadan uzaklaştı.
Kaymakam Saadet'e dönüp Yavuz'u anlatmaya başladı.
— Ta liseden arkadaş. O dönemde dahi denize tutkundu. Benim burada olduğumu duyunca çıkıp gelmiş. Herşey geçiyor, dostluk baki kalıyor.
Uzatacak kaymakam, lise hatıralarına dalacak. Saadet fırsatını yakalayınca lafı bir ucundan tutup kendi hatıralarını dile getirecek.
Bu sohbet uzar.

Yavuz balkona sessizce girmişti.
Nezaket denize dalmıştı. Uzaktaki gemilere.
Yavuz:
— Sıkıldınız galiba, deyince sıçradı.
Anında kendine geldi, bir şey belli etmeden:
— Yoo! Sıcak bastı biraz, dedi.
— Öyle, ben de ceketi çıkardım, şöyle balkona çıkıp bir nefes alayım dedim, sizi burda görünce...
Cümlenin sonunu getiremedi. Demek ki Yavuz'a da olanlar olmuş.
Nezaket:
— Hemen dönecek misiniz?

— Öyle, işimiz bitti gibi, ben bir kaçamak yaptım.
Nezaket yeniden denize döndü. Yavuz devam etti:
— İyi ki yapmışım.

Bu açıkça bir davet idi. Âlemde yırtık kızlar var. Onlar olsa hemen açılır yüzbaşıya, ilk görüşte vurulduğunu söyler. Ama Nezaket öyle değil. Ağır, vakur.
— Bir daha gelir misiniz, diye sordu.
Yavuz:
— Bilmem, kısmet, dedi.
— Hani buradan ikmal yapıyordunuz.
— Her zaman olmuyor.
— Bir daha karşılaşmak meçhule kaldı yani.
Nezaket iyi bir hamle yapmıştı, Yavuz bocaladı.
— Çok isterim. Ama geleceği kim bilebilir ki?
Nezaket'in sesinde kırılan bir kristal.
— Doğru.

İkisi de denizi seyrediyor gibi. İkisinin de yüreği çırpınıyor. Ama her çırpıntının bir sonu var. Nezaket çabuk topluyor kendini, Kaymakam'ın çoktan pirelendiğini düşünerek:
— Yemeğe dönsek iyi olacak.
Yavuz acıyla gülümsüyor. Bir kez daha bakışıyorlar. Alacakaranlıkta, belki de son kez.
Nezaket önde, Yavuz arkada salona geçiyorlar.

Daha sonraki günler Nezaket'in hayatında geçmek bilmeyen günler oldu.
Saadet işin farkında idi. Bir ara meseleyi açmak, konuşmak istedi ama baktı kapı-duvar. Nezaket yüzüne hüzünle bakıyor, hiçbir şey söylemiyor, yarayı deşmekten vazgeçti.
İş insanı güzelleştirir.
İş insanın ilacıdır.
Kendini işine ver herşeyi unut.

Nezaket deliler gibi çalıştı. Yemeyi-içmeyi unuttu. Hastalandı. Baştabip bu hastalığın ne olduğunu biliyordu ama açık etmedi. Bir takım vitaminler verdi, açık hava, gezinti, stresten uzak bir hayat.

Öyle mi doktor.
Sen beklemenin ne olduğunu biliyor musun? Doktor bu işin uzmanı idi. İlaçtan, işten umudu kesip konyak şişesine sarılmıştı.

Nezaket sık sık tek başına sahile iniyor, uzun yürüyüşler yapıyordu. Dilinde hep o şarkı:

"Beklerim hergün bu sahillerde mahzun böyle ben
Gün batar kuşlar döner dönmez bu yoldan beklenen"

Yorulunca nasılsa oralara kadar gelmiş iri bir kayanın üzerine oturup dalgaların sesini dinliyordu.

Bu mânasız bekleyişe bir son vermeli, silkinmeliydi. Ama nasıl?

"Aramakla bulunmaz, ama bulanlar ancak arayanlardır" denilmiş.

Nezaket bu hüzün gezilerinden birinde Taş Ambar'ı yeniden keşfetti.
Durdu. Uzun uzun binaya baktı.
Rumlardan kalma yontma taştan, taş gibi bir bina. Belediyenin malı. Uzun zamandır kullanılmıyordu. İçinde patlak araba lastikleri, kiremit, çimento, bir yığın bacağı kırık, döşemesi yırtık sandalye, masa; araba parçaları vesaire işte.

Nezaket'in içine birden sevinç doldu.
Gam gitti, neş'e avdet etti.
"İşte bu dedi, işte bu".
Hızlı adımlarla binaya yürüdü. Etrafında birkaç tur attı. Boyası badanası dökülmüş, oymalı ahşap pencere tahtaları çürümüş, bazı camları kırılmış. Başını uzatıp içeri baktı. Bir kaç kuş kanat çırptı. Kuş yuvası olmuş.

Çok sevdi bu binayı çok. Hemen adını koydu: "Albeni El Sanatları Merkezi".

O hızla alı al, moru mor Belediye'ye koşturdu, Abidin Bey'in makamına daldı.
Sekretere "Bi dakka, durun, ne oluyor" demeye fırsat vermemişti.

Başkan son nefesini çektiği sigarayı tablada eziverdi. Nezaket'e bir kaçamak bakış, kendi kendine söylendi: "Bırakamadık gitti şu mereti". Döndü:

— Hayırdır kızım bu ne telaş.
Nezaket çantasını bir koltuğa bıraktı başka bir koltuğa oturdu, nefes nefese:
— Hayırlı bir iş Başkanım.
Başkan mânalı mânalı gülümsedi:
— Ne o? Yoksa evleniyor musun?
Nezaket başını önüne eğerek:
— Ben işimle evliyim Başkanım, biliyorsunuz.
Başkan suratını ekşitti:
— Hiç iyi bir alışkanlık değil. Ben de öyleyim. Bu yüzden hanımla papaz olduk. Benden sana baba nasihatı, önce eşini düşün, sonra işini.
Peki evlilik değilse nedir bu hayır?
Nezaket'in bir mendil çıkarıp terini silmesini fırsat bilerek zile dokunup kendine bir sade kahve, kıza limonlu çay söylüyor. Belli ki Nezaket'in çayı limonlu içtiğini biliyor.
Çay kahve geliyor, ilk yudumlar alınıyor, Başkan

bekliyor, Nezaket ilk heyecanı atlatmış, nefesi normale dönmüş, sesinde bir kararlılık, başlıyor anlatmaya:

— Başkanım biliyorsunuz bizim kasaba deniz, zeytin, bağ ile geçiniyor. Oysa bütün bu sahiller bunun yanında turizm ile âbat oldu. Bize gelenler daha çok deniz ürünlerini tadıp gidiyor. Zeytini, şarabı tüccara veriyoruz.

Başkan içini çekiyor, alçak sesle "Öyle" diyor. Nezaket devam ediyor:
— Biz de turizmden nasibimizi alalım, bizim kasaba da turistik eşya satan esnaf ile dolsun, ziyaretçi sayısı artsın, belki bunu gören tüccar içinden otel falan yaptıran olur.
— Deniz yok bizde kızım deniz. Yani kum ve plaj. Rabbim vermemiş işte. Bizim kıyı kayalık.
— Olsun Başkanım, biz yine kendimizi gösterebiliriz.
— Nasıl?
— Şu bizim Taş Ambar'ı görünce içim kanatlandı birden. Denize bakıyor ve önü boş.
Başkan meraklanmıştı:
— Ee!..
— Gidip şöyle etrafını dolaştım. Hiç dikkat etmemişim, kanatlı giriş kapısı üzerinde inşa tarihi var 1889.
— Eski bina, Rum işi, ama taş yapı, sağlam.
— Evet çok hoş. Ama bakımsız. Boya badana

dökülmüş, camlar kırık.
— Öyle. Çoktandır bakmıyoruz oraya. Bir işe yaratamadık.
— Belli. Baktım içeride patlak lastikler, sandıklar, kasalar, kolu bacağı kırık masa sandalye..
— Maalesef öyle, belediye çöplüğü oldu.
— Ben diyorum ki.
— Evet.
— Bu çöplüğü hurdacıya verelim.
— Evet.
— Ben oraya bir "El Sanatları Merkezi" açayım. "Albeni El Sanatları Merkezi".
Başkan bir eli çenesinde biraz düşünüyor sonra:
— İyi. Sana az bir kira ile veririz. Sonra.
— Başkanım ben biçki-dikiş hocasıyım, biliyorsunuz. Aynı zamanda takı-tasarım dersleri aldım.
— Evet.
— Bizim bir bezimiz var kıymetini bilmiyoruz.
Çantasına uzanıp bir gazete çıkarıyor, iç sayfalardan birini gösteriyor. Bir kadın portresi ve bir defile. Manşet "Filan hanımın defilesi büyük ilgi gördü. Kullandığı bez harika."
Başkan kurt. Anladı meseleyi.
— Bezi buradan mı almış.
— Evet Başkanım ben o zaman öğrenci idim. Bu modacı hanıma rehberlik yaptım. Baktım bez arıyor, bizim ihtiyar ninelere götürdüm. Belki biliyorsunuz iki kişi kaldı bunu dokuyan, ikisi de yaşlı.
— Ben bitti biliyordum, demek varmış.

— Kadın bezleri şöyle bir eliyle yokladı. Uzmanı bu işin. Bir sevinç çığlığı attı. Hayırdır dedim. Gözleri parlayarak "Ben ömrümde böyle yumuşak bez görmedim. Pamuk evet ama bu başka. İnsanın tenini okşuyor, hafif bir de koku lavanta mı, leylak mı nedir." Kadınlar lavanta dediler. Yanlarında bir tasta lavanta suyu var. İpliklere el attıklarında önce suya sonra ipliğe dokunuyorlar. Bu koku bezden hiç çıkmıyor, ebedi parfüm. Kadın çok rica etti bu bezin, bu yumuşaklığın sırrı nedir diye, nineler söylemedi, meslek sırrı imiş, ancak bir çırak olur yetişir, kalfa olur, tezgaha geçer o zaman söylerlermiş.

— Vay, vay, vay! Neler oluyor memlekette haberimiz yok.
— Kadın ne kadar bez varsa hepsini aldı. Devamı gelir mi diye sordu. Nineler boyun büktü, çırak gelmiyor, bu işte para kalmadı, herkes turizme koşuyor dediler. Kadın bana döndü:
— Ne dedi?
— Bir hazinenin üzerinde oturuyorsunuz, haberiniz yok dedi. Sonra gitti. Şöhretli bir modacıymış. O bezlerden yaptığı gömlekler, elbiseler ile defileler düzenledi. Yurt içinde, yurt dışında hadise oldu. Giderken bana şunu demişti: "Bir ihtiyacınız olursa çekinmeden beni arayabilirsin".
Başkan'ın eli yine çenesinde, pencereden dışarı baktı bir zaman, sonra döndü:
— İyi haber, ama zaman ister. Çıraklar yetişecek

tezgahlar kurulacak, el emeği bu, üretim az olur, doyurmaz yani.
Nezaket:
— Bunu biliyorum Başkanım. Dolayısıyla sadece bez işi yapmayacağız. Deniz kabukları, komşu kasabada boncuk yaparlar bilirsiniz onlardan rengarenk boncuklar, sonra deri kösele vesaire takı yapacağız.
Ayrıca.
— Evet.
— Edirnekârî diye bir sanat vardır, bilir misiniz. Bir nevi ahşap boyama.
— Yoo, bilmiyorum.
— Küçük ahşap kutular, mücevher için, hatıra için. Sonra kahve-çay tepsileri, fotoğraf çerçeveleri. Bunları özel bir boya ile özel motiflerle süslüyorlar. Aynı şey çömlekler için de geçerli. Testi, tabak, tabla, güveç. Biliyorsunuz bizim Killikaya köylüleri hâlâ testi, çanak, güveç yapar. Onlardan alıp boyayacağız.
— Ahşap işleri kim yapacak?
— Hakkı usta.
Başkan yüzünü buruşturuyor.
— O aksi ihtiyarın elinden iş çıkmaz. O anca kürek sapı yapar.
Nezaket gülüyor.
— Öyle demeyin, gençliğinde ince marangoz imiş.
— Hâlâ çalışıyor mu?
— Çalışıyor.
— Paracıdır.

— Biliyorum. Bu onun yumuşak karnı. Parayı verirsek ahşaptan heykel bile yapar.
Başkan bir kahkaha patlatıyor. Kahveler çaylar tazeleniyor.
— Evet heykel. Heykel değil de kasabamızın amblemi. Ahtapot yani. Onu ahşaptan yapabilir. Ben tarif ederim. Önce gövdeyi yapacak, sonra kolları. Tak-çıkar tekniği ile.
— Sen bu işi bayağı düşünmüşsün Nezaket.
— Düşündüm evet. Hatta bir köşeye de antika koyacağız.
— Antika mı? Kim anlar bu işten?
— Niko'yu unuttunuz, eski antikacı.
Başkanın yüzünde merhametle dolu bir gülümseme.
— Ya! Niko! Doğru be! Adam yaşıyor. Bu toprağı terketmedi. Ama biz onu terkettik. Gidip bir hatır sormadık. Eşini kaybedeli tümden yalnız kaldı.
— Çocukları kaç kez gelmiş. Seni Atina'ya götürelim demişler. Razı olmamış. Ben bu toprağa gömüleceğim, Eleni'nin yanına diyormuş.
— Gözü görmüyormuş galiba.
— Gözünde bir şey yok Başkanım. Katarakt. Ufak bir ameliyat ile geçer. Niko'yu antikalar içine koyarsak yeniden canlanır.
— Peki antikayı nerden bulacağız?
— Köylüler parayı duyunca getirir. Kilim, seccade, seramik, bakır yağmur gibi yağar.
— Geldik zurnanın zırt dediği yere.
— Para.

— Para evet. Ama sen onu bana bırak. Bankacı Onur Bey'den alırım, kredi. Bizi sıkıştırmaz. Sen binayı bizden kiralamış olursun, biz de seni sıkıştırmayız.
Başkan da heyecanlanmıştı "Çok iyi düşünmüşsün kızım, kasabaya bir hareket gelir".
— Okuldan çocukları görevlendireceğim. Tabi yevmiyelerini alacaklar. Ben de elbise gömlek dikerim. Ninelerin yanına, ikişer çırak veririz senesine kalmaz iki tezgah dörde, dört tezgah sekize çıkar. Bu bez bizi değil Türkiye'ye, bütün dünyaya tanıtır.
Hatırlarsanız Kültür Bakanımız'ın ziyaretinde ben de haddim olmayarak lafa girmiş, Bakan'dan yardım sözü almıştım. Bu proje gerçek olursa Ankara'ya gitmeyi dahi düşünüyorum.

Dedik ya başkan heyecanlandı.
Kalktı odada dolaşmaya başladı. Masasına yanaşıyor, elini sigara paketine uzatıp geri çekiyordu. Sonunda geldi Nezaket'in önünde durdu:
— Kalk bakalım. Gidelim, şu projeyi bir de binanın önünde konuşalım.
Nezaket de kalkıyor, çantasını alırken:
— Hem tamiratı falan görüşürüz. Ben size içerinin dekorasyonunu, yerleşim planını anlatırım.
Başkan Nezaket'in sırtını okşuyor:
— Reis olacak kızsın be! Ne dersin ben yoruldum, önümüzdeki seçim seni seçelim.
Nezaket Başkan'a öyle bir bakıyor ki, Başkan dediğine pişman:
— Peki, peki! Sözümü geri aldım.

Nezaket'le Başkan Taş Ambar'ın önündeler. Binayı alıcı gözle süzer incelerler. Nezaket:
— Başkanım size öğretmek gibi olmasın ama önce çatıdan başlamalı. Eğer akarsa bütün emeklerimiz heba olur. Başkan:
— Elbette. Akıyor zaten. İlk işimiz bu. Yavaş yavaş binanın etrafını dolaşmaya başlarlar. Nezaket:
— Pencere camları kırık, ahşaplar çürümüş. Ama ben yine ahşap olsun isterim, pimapen olmasın.
— Ben de ahşaptan yanayım. Ne o öyle naylona boğuldu her yer.

Döne döne giriş kapısının önüne gelirler. Nezaket:
— Kapı çok orijinal. Oymaları falan. Kanatlı bir kapı, muhteşem, bunlardan kalmadı pek. Meşeden yapılmış, çok dayanır meşe, biraz yıpranmış o kadar. Bakın üzerinde binanın inşa tarihi de var, geçen asırdan kalma.
— Ahşaptan anlıyorsun.
— Anlarım biraz. Bunun üzerine kurtlanmasın diye bir koruyucu solisyon süreceğiz, onun üzerine de ahşap cilası, o kadar.
— Vay be! Peki boya?

— Hayır sade pencere pervazlarını boyarız. Pencere demirleri de orijinal, onlar da kalır, ama boyarız, kendi renginde siyah. Binanın içi dışı bembeyaz kireç badanası olsun. Sade pencereler mavi.

Bu sırada onları oraya getiren şoför yaklaşır, elinde anahtarlar.

— Açayım mı Başkanım.

— Aç bakalım.

Adam kapıyı açıp çekilir. Nezaket'le Başkan içeri girerler. Nem, toz, kuş gübresi kokusu. Birkaç güvercin kanat çırparak havalanır, pencere kırıklarından dışarı uçarlar.

Nezaket hayranlıkla etrafa bakar. Sonra bir ayağı ile döşeme taşlarının üzerindeki tozu sıyırır.

— Bakın Başkanım. Malta Taşı bu. Bordo, altıgen. Çok kıymetli. Harika. Bu zemini bir süpürüp yıkarsak mis gibi toprak kokar.

Yağmurda toprak kokusuna bayılıyorum. Hiçbir parfüm onun yerini tutamaz.

— Ee!.. Sen de buralısın, bu toprağın çocuğu.

Binanın içinde ağır ağır dolaşırlar. Etrafta çimento torbaları, naylon borular, eski kiremitler, bir yığın kolu bacağı kırılmış masa sandalye. Ama bütün bu molozlar binanın ancak bir köşesini kaplamış. Bina o kadar geniş, büyük bir dikdörtgen. Nezaket heyecanla anlatmaya başlar:

— Başkanım pencereler oldukça ufak, biz ince iş yapacağız. Öncelikle iyi bir aydınlatma gerekiyor.

— O kolay.

— Aynı ebatta, aynı yükseklikte masif, dikdörtgen masalara, ortopedik sandalyelere ihtiyaç var.
— Ortopedik.
— Çocuklar uzun süre çalışacak, belleri incinmesin.
— Aferin kız. Ne kadar düşüncelisin.
— Ben masa ölçülerini veririm. Bir yarım gün çalışayım. Kaç masa kaç sandalye lazım belirlerim. Burası bir atelye unutmamak lazım. Mengeneler, matkaplar, takım kutuları, malzeme için dolaplar.
— Oo!.. İş büyüdü bayağı.
Nezaket gülerek:
— Fabrika kurmuyoruz Başkanım. Altı üstü bir atelye. Basit âletler.
— Peki, peki.
— Şimdi şu köşeye ahşap ve çömlek...
Başkan:
— Yo! Yo! Orayı bana bırak.
— Bir projeniz mi var.
— Binaya girince aklıma geldi. Eh bizim de bir tecrübemiz var elbet.
— Tamamdır Başkanım, o köşe sizin olsun. Bu tarafa doğru koyarız Edirnekâri işleri. Onların yanında takı-tasarım masaları. Geliyoruz bu yana. Burada ben çalışacağım tabi bir iki kabiliyetli kızla. Biçki-dikiş, gömlek elbise vesaire.
Şu köşeye antika koyalım diyorum.
— Nerden bulacağız antikayı?
— Köylüde çoktur, kıymetini bilmezler. Bunu konuşmuştuk. Para veriyorlarmış diye duyulursa

koşan gelir. Seccadeler, kilimler, kemerler, bakır kap kacak neler neler.
Başkan ellerini oğuşturuyor.
— Doğru valla. Ama antikadan anlayan biri lazım.
— Var. Niko dedik ya.
Başkan şaşkın.
— Niko mu? Ha! Konuşmuştuk, tamam. Yahu ben yaşlandım galiba.
Nezaket yüzünü binanın öteki cephesine döner.
— Bu yanda teşhir-satış reyonları olacak. Yani o köşede üretip, bu köşede satacağız.
— Valla çok güzel. Aklınla bin yaşa.
Dışarı çıkıp binanın etrafını yeniden dolaşıyorlar. Bir köşeye gelince Başkan duruyor.
— Bu tesisin önüne bir çay bahçesi lazım. Az ötesi deniz, manzara muhteşem. Ben o köşeyi bana bırak derken bunu düşündüm. Çay ocağını içeri kurarız. Şu pencere demirlerinden iki tane kesiversek servis tepsisi sığar. Şuraya masaları atarız, üzerine bir çardak.
— Rüzgâr var ama. Poyraz.
— Olsun o yanı hasırla kaplarız rüzgârı keser. Her direğin dibine bir sarmaşık bir asma. İki yılda çardağın üstünü kaplar. Alış-verişe gelenler oturup denize karşı bir kahve içer. Ha! Ne dersin?
— Harika derim. Ben de şerbet yaparım, spesiyal olur.
— Denize kadar uzanan sahayı çimenle çiçekle süsleriz. İki de taş yol. Tamam.
— Binanın etrafını silme sardunya ile kaplayalım.

Sardunyanın kırmızısı ile pencerelerin mavisi birbirini tamamlar.
Başkan da kızın coşkusuna katılır.
— Begonvilleri unutma. Çatıya kadar tırmanır.
— Cennetten bir köşe oldu. Bir de neon tabela lazım ta iskeleden görünecek. "Albeni El Sanatları Merkezi". Tekneden inenler mutlaka görmeli.

Başkan'la Nezaket bu projeden aldıkları heyecanla yeniden kapı önüne gelirler. Şoför kapıyı kilitler. Nezaket:
— Başkanım, hazır çıkmış iken, o iki ihtiyar dokumacı kadını, bir de marangoz Hakkı Usta'yı ziyaret etsek diyorum.
— Olur, hadi gidelim.
Kadınlar kendilerine yevmiye, üretilen bezi peşin para ile satma, iki çırak kız alıp onlara sanatı öğretmeye razı oldular.
Marangoz Hakkı biraz inat etti. Ben kahve tepsisi, çerçeve yapamam diye diretti. Nezaket tepsi başına öyle bir fiyat verdi ki, adam yerinden zıplayıp gözlüklerini düşürdü. İki tepsi fiyatı bir yıllık kazma, kürek sapına denk geliyordu.
Başkan kahkahayı bastı.
Dedik ya adam paracı. Paracı ama sanatçı. Oradan ayrılıp antikacı Niko'nun evine gittiler.

Taş Ambar'ın tamirine başlandı.
Küçük yer kasaba haber tüm tafsilatı ile yayıldı. Kimi kıskandı Nezaket'i, kimi takdir etti. Ama umuma bakarsan bu iş tüm kasabayı memnun etti. Eh ne de olsa bir iş sahası, ekmek parası. Komşuda pişer, bize de düşer hesabı.

Tamirat sürerken bir yandan masalar ısmarlandı, âletler alındı, malzeme depolandı. Tabi bütün bu işler zaman alıyor.
Nezaket kendini kaptırmıştı.
Uzun süre öğrenciler arasında araştırma yaptı. Ahlakı düzgün, kabiliyetli kızlar arıyordu. Ayrıca bunların maddi durumuna bakıyor, fakirleri kayırıyordu.

Zaman sonra kadroyu tamamladı.
Çocukları gece kurslarına aldı.
Yavaş yavaş yetiştirmeye başladı.

İleride bu çocuklar hem okula devam edecek hem atelyede çalışacaklardı.

Nitekim o gün geldi.
Çocuklar "Albeni El Sanatları Merkezi"ne taşındılar. Herkesin masası, sandalyesi, dolabı, takımı, malzemesi belirlendi.

Hakkı Usta harika tepsiler, tabaklar, çerçeveler yapmıştı. Hele o irili ufaklı ahtapotlar, harikaydı. Nezaket'i en çok bu boya işi uğraştırdı. Küçük kutuları boyamak bayağı maharet gerektiriyordu. Edirnekâri deyip geçmeyin. Bir kavukluk bazan bir ayda hazırlanıyor.

Başkan ara sıra uğrayıp hatır soruyordu. Daha şimdiden çocukların yevmiyelerini ödemeye başlamıştı. Ayrıca Müdire Hanım, Nezaket'in öğretmen arkadaşları, mahalleden komşular geldiler. Banka Müdürü dahi geldi, baktı, memnun ayrıldı. Kaymakam'ın ikide bir damlamasını saymıyoruz. Hazırlık aylar sürdü.
Çocukların kaliteli ürün üretmeleri zaman alıyordu. Ayrıca epeyce mal üretip stok yapmak lazımdı. Yoksa ilk satış gününde tüm mallar satılır, dımdızlak ortada kalabilirlerdi.

Ah! Nerde o günler?
O günler döndü dolaştı geldi. Açılış için ilanlar dağıtıldı, program yapıldı. Öyle ki Nezaket annesi, komşuları, mahalleden arkadaşları ile misafirlere ikramı için Osmanlı usulü gül şerbeti, nar şerbeti ve limonata bile yapmıştı.

Taş Ambar'ın etrafı sulanmış, süpürülmüş, mis gibi olmuştu. Bina kırmızı kiremitleri, bembeyaz kireç badanası, çivit mavisi pencere pervazları ile bir gelinlik kız gibi parıldıyordu.

Ambar meydana bakıyor demiştik.
Kapı önüne kürsü kurulmuş, ses düzeni ayarlanmıştı. Belediye Bandosu bir konser verdi. Millet toplandı.
Önce Kaymakam bir konuşma yaptı, çaktırmadan Nezaket'i övdü.
Ardından Belediye Başkanı.
Onun ardından Saadet Hanım.
Saadet Hanım konuşurken gözyaşlarını tutamadı. Bu atelye ne de olsa kendi okulundan bir hoca ve onun öğrencilerinin eseriydi.

Müftü Efendi bir dua yaptı.
Kaymakam, Belediye Başkanı, Saadet Hanım ve Nezaket dört makas ile kurdelayı aynı anda kestiler.

Hayırlı olsun.

Nezaket hemen her yere koşturuyor, herkesin hatrını soruyordu. Heyecan, telaş ile biraz terlemiş, yanakları kızarmıştı.
Gerek tüccar, gerek memur, gerek esnaf paralı takımın hanımları ürünlere hayran oldu. Birbirlerini kollayarak birinin aldığını öteki de aldı. Küçük

yerlerde rekabet acımasızdır. İlk biten Nezaket'in işleri oldu. Hanımlardan ziyade kızların vücut ölçüleri esas alınmıştı. Bu sebeple analar avuçlarını yaladı, elbiseler kızlara yaradı.
Sona kalan dona kalmıştı.
Cazgır kadınlar hiç pes eder mi?
Etmediler.
Nezaket'e aralarına alarak hepsi kızlarının vücut ölçülerini yazdırdı. Kimisi kendisi için de istedi ama Nezaket, nezaketle bu siparişleri geri çevirdi. Hem eldeki bez azdı, hem bu bezden bedeni genişleyen hanımlara elbise çıkarmak yakışık almazdı.

Kaymakam bir köşede elindeki nar şerbeti bardağıyla Nezaket'i takip ediyor, bir boşluk bulup iki laf etmeye can atıyordu. Yanında alıştığımız gibi Baştabip. Yine kafayı bulmuş, yine yanaklar kıpkırmızı.

Kaymakam bu duruma fazla dayanamadı. "Doktor bana müsade" deyip ayrıldı. Kalabalığın arasında Saadet Hanım'ı bularak bir kenara çekti.
"Efendim sizinle biraz konuşabilir miyiz". Saadet şaşırmadı buna, bu adam bugün konuşmayacak da hangi gün konuşacak. Aslında fırsat bulsa hergün konuşacak da, neyse.
"Olur" dedi Saadet, "Nerede?" Kaymakam, "Burası kalabalık, isterseniz dışarıya, çay bahçesine çıkalım". "Peki" dedi Saadet, çıktılar.

Denizden yosun kokulu hafif bir esinti geliyordu. Ara sıra martı çığlıkları. İki kahve söylediler. Başkan ne iyi etmişti de şu bahçeyi yapmıştı. Çiçekler, ağaçlar yeni dikilmiş. Hele bunlar bir büyüsün bir açsın, burası cennet olur, cennet.

Kahveler geldi, ilk yudumlarını aldılar. Saadet bekliyor ki Ferdi konuşsun. Ama adam denize bakıyor, bir türlü konuşmuyor, muhtemelen nereden başlayacağını bilmiyor.
Sonunda gözlerini yüzüne dikmiş bakan Saadet'e dönerek:
— Niçin böyle acımasız bakıyorsun?
— Derdini biliyorum.
— Dermanını da söyle o zaman.
Saadet sesini dikleştirdi:
— Kaymakam sen bu kızı sil.
Kaymakam şaşkın, yıkılmış, ezik:
— Neden ama?
— Çünkü onun kalbi dolu.
Kaymakam isyan ediyor:
— Olmaz, olamaz. Nerden biliyorsun?
— Biliyorum işte. O kız, değil sana kimseye yar olmaz. Korkarım benim gibi evinde kuruyup kalır.
Kaymakam duyduklarına inanamıyor, gözleri nemleniyor. Yalvarır gibi:
— Ne yapmak lazım?
— Bilmem.
— Bakın Saadet Hanım. Sizi kendime yakın buldum, açıldım. Yani bir dert ortağı. Ben yalnız

bir adamım. Bakmayın gevezeliğime, hep yalnız yaşadım.
— Eee!..
— İstedim ki biri beni bu yalnızlıktan kurtarsın.
— Canım elini sallasan ellisi.
Ferdi içini çekiyor. Çok kırılmış bir sesle.
— Öyle değil, öyle değil.
— Nasıl?
— Saadet Hanım, biliyor musun ben hiç âşık olmadım. Nezaket hariç. Bana âşık birine de rastlamadım. Her gelen "kaymakam karısı" olmaya geliyor. İstemiyorum. Genç ömrümü bitirdim bir aşk yaşamadım. Bu nasıl bir azap bilir misiniz?
Bu defa Saadet içini çekiyor. Denize bakarak:
— Bilirim, daha fazlası var bende.
— Devam edin.
— Ben bir bey kızıyım. Asil yerin evladı. Bu kasabada bizim gençliğimizde öyle aşna-fişna olmazdı. Tanıdık bir tüccarın oğlu istedi beni. Doğrusu hem zengin hem yakışıklı idi. Göz açtım onu gördüm, gönül verip onu sevdim.
— Evlendiniz.
— Evet.
— Ee!.. İyi olmuş işte.
— Pek iyi olmadı Kaymakam. Meğer adamın İstanbul'da dostu varmış. İkide bir İstanbul'a gidiyor. Hiç şüphelenmedim. Aylar sonra bir mektup geldi. Tüm mal varlığını bana bırakıyor, boşanmak istiyor. Malı ne yapayım ben. Boşandık. Boşandık ama işte âşığın kalbi boşanamaz ki. Ben

her akşam dönüp gelir diye yollara bakıyorum. Saçlarım ağardı, bir sürü isteyen oldu, ben hâlâ yol gözlüyorum.
Kaymakam'ın gözlerinden yaş süzülüyor. Gayrı ihtiyari ağzından bir şarkının sözleri dökülüyor:

Anar ömrünce gönül giden sevgilileri
Bilmez bîçare kalpler giden dönmez ki geri

"Albeni El Sanatları Merkezi"nin açılışında yapılan satış çok iyi olmuş, Nezaket'in eline çok para geçmişti. Banka kredisinin yarıdan fazlasını ödedi. Yeni malzemeler aldı, çocukların Hakkı Baba'nın, ihtiyar kadınların gönlünü hoş etti.

Ne güzel, herşey yolunda.

Nezaket daha bir sıkı sarıldı işine, az zamanda boşalan dükkânı doldurdu, çarşıda turistik eşya satan birkaç esnafa mal verdi. Hatta komşu kasabalardan gelenlere bile satış yaptı.

Bir gün dernek mensuplarından emekli avukat Selami Bey çıkageldi. "Nezaket seninle biraz konuşsak iyi olacak" dedi. Nezaket içinden "Hayırdır" diyerek "Olur efendim, konuşalım" diye cevapladı. Bahçeye çıktılar.

Kahvelerini yudumlarken Selami Bey konuyu açtı:
— Yaptıkların için seni övmeyeceğim, yeter derecede alkış aldın zaten.
— Estağfurullah efendim.

— Şimdi: Mesele şu Nezaket.
Durdu avukat, nefeslendi, sonra devam etti:
— Biliyorsun bizim bir derneğimiz var.
— Biliyorum efendim.
— Tufan gittikten sonra dağıldık. Bir iş becerememedik.
İçini çekti avukat, bayağı dertli idi. Devam etti:
— Bize senin gibi cevval, tuttuğunu koparan, enerjik biri lazım.
— Efendim bana düşen bir iş varsa seve seve.
— Var elbet kızım var. Sana onu danışmaya geldim. Bu derneği ne yapmalı. Biliyorsun kasabamızın sembolüdür.
Nezaket kahvesini bitirdi, fincanı tabağa koyarken:
— Efendim bana yarına kadar izin verin. Bir düşüneyim.
— Olur kızım. Düşün. Umudum sensin. Bunu unutma.
— Estağfurullah efendim. Ama önce derneğe üye olmam gerekiyor. Avukat:
— O iş kolay. Zaten yeni bir yönetim oluşturacağız.
Kalktılar.
Ertesi gün oldu.
Yeniden buluştular.
Avukat endişeli, Nezaket neşeli idi.
Daha oturur oturmaz, kahvelerin gelmesini beklemeden düşüncesini açıkladı.
— Hocam şenliği yeniden yapıyoruz.

— Evet.
— Ama bu defa kendi halinde, sönük, mahalli bir şey olmayacak.
— Ya nasıl olacak?
— Hatırlarsanız bir tarihte buraya bir modacı gelmişti.
Avukat düşünür, hatırlayamaz.
— Bilemedim, kusura bakma.
Nezaket çantasından modacının açtığı defileye ait fotoğraflar, röportajlar bulunan gazete, dergi sayfalarını çıkarıp masaya serdi.
— Bu hanım bu defileyi buradan aldığı bez kumaşlar ile yaptı. Çok itibar gördü. Avrupa'da göklere çıkardılar.
Avukatın dili tutulmuştu.
— Vay be! diyebildi.
— Selami Bey biliyorsunuz bu bezi dokuyan kimse kalmadı, iki ihtiyar var, o kadar. Ama bu bez bizi meşhur edebilir.
— Üretimi yok diyorsun.
— Olsun, şimdi yok, ama yarın olur. Adı var ya. Adı yeter. Önemli olan imaj.
Avukat bezgin, nefes boşaltıyor.
— Sadece bezin adıyla ne yapabiliriz?
— Şudur. Bu hanım, bir sıkıntın olursa beni ara deyip kartını vermişti. Kadın ülkemizin önemli starlarını, şarkıcılarını giydiriyor. Onlarla kanka.
Avukat yavaş yavaş işe uyanıyor.
— Eveeet! Anlıyorum galiba.
— Kendisine bir mektup yazacağım. Falan ses

sanatçısını yarım saatliğine, şenliğimizde bir konser vermesi için ricada bulunmasını isteyeceğim.
Avukatın yine gardı düşüyor.
— O sanatçılar parasız şurdan şuraya adım atmaz.
— Para söz konusu değil efendim.
— Ya ne?
— "Yetimler için sen de bir ışık yak" kampanyasına destek. İmaj yeni imaj.
Avukat az değil yani, çakıyor köfteyi.
— Ha! Bak bu olur. Hem kadının ricası, hem böyle bir hayır işi, medyada çok yer alır, olur bu iş.
— Evet yeter ki bu sanatçı gelsin, altını biz doldururuz. Biletlere az bir ücret koyarız. Toplanan parayla kasabanın fakir ve yetim çocuklarını okuturuz. Komşu kasabadaki büyük otelin orkestrasını bir geceliğine rica ederiz, kaymakamı kırmazlar. Zeytinciler, Balıkçılar, Bağcılar reyonlarını açar. Onlar da kampanyaya destek verir.

Biz de açarız. Esnaftan isteyenler açar. Sonra yani kalabalığı toplayıp, konseri verip gittikten sonra bizimkiler sahneye çıkar. Folklor ekipleri, bizim koro, mahalli sanatçılar falan. Ama ikinci bir bomba var.
Avukat heyecanla:
— Nedir o, nedir?
— Ödül vereceğiz.
Avukat'ın mizacı böyle; aniden parlıyor, aniden sönüyor.
— Ödül mü? Para nerde yahu?

— Merak etmeyin Selami Bey onu da düşündüm. Hatırlarsanız Kültür Bakanımız kasabamızı ziyaret etmişti.
— Evet hatırlıyorum.
— O da bu bezle ilgilendi. Bunu canlandırabilir misiniz diye sordu.
Kimseden ses çıkmayınca ben atıldım. Yaparız Başkanım dedim. Bana baktı. Yanına çağırdı. Ailemi, ne iş yaptığımı falan sordu. Sonunda "seni sevdim kızım, sen bu işi yaparsın, ben bakan kaldığım süre beni ara gereken yardımı yapacağım, söz", dedi.
Avukat ağız açık dinliyordu. Nezaket devam etti.
— Bakana da bir mektup yazıp şenliğe davet edeceğim. Şenlikte ödüller vereceğimizi söyleyip bir bütçe rica edeceğim.
Avukat endişeli:
— Öterse iyi düdük. Ben siyasilere güvenmem.
— Yapmayın Selami Bey. Biraz iyimser, biraz umutvar olun. Biz üzerimize düşeni yapalım, gerisi Allah'a kalmış.
— Doğru. Ama önce resmi izinleri alalım. Kaymakam'la, Belediye Başkanı ile konuşalım. Ödül için bir şey düşündün mü?
— Elbette. Ahtapot bizim sembolümüz. Ahşap dikdörtgen bir kaide üzerine hani cam benzeri şeffaf bir madde var ya ondan aynı ebatta ahtapotlar ısmarlayacağız. Ahşap kısma ödül alanın adı, ödül almasına sebep olan başarı ve tarih yazılacak. En altta derneğin isim ve adresi.

Selami Bey coştu.
— Yaşşa Nezaket, dedi. Kahveler benden.
— Her şey ayarlandıktan sonra afişleri bastırıp civar kentlere, kasabalara dağıtırız. Basın bültenini göndeririz. En az üç dört kanal şenliği çekmeye gelir, kasabayı tanıtır.
Avukatın üzerine bir gençlik, bir ataklık gelmişti. Sertçe kalktı. Elini uzattı.
— On numarasın Nezaket. Şimdi hareket zamanı. İlk iş Kaymakam'a, ardından Belediyeye gidelim.
Nezaket adamı oturttu, sakin olmasını söyledi.
— Aceleye lüzum yok efendim. Önce derneği toplayıp bir karar alalım. Her şey prosedüre göre yapılsın.
Avukat süklüm-püklüm.
— Tamam, haklısın. Sen de şu mektupları yaz gönder. Bakalım ne çıkacak.
Nezaket:
— Mevla görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Dernek toplandı önce bir seçim yapıldı, Avukat Selami Başkan oldu. Ödül verilecekler listesini de o hazırlayacaktı, ardından şenlik kararı alındı. Kaymakam'a, Belediye Başkanı'na; Emniyet'e gittiler, izinler alındı, tarih belirlendi.

Nezaket oturup önce modacı hanıma bir mektup yazdı.
"Efendim, umarım beni hatırlarsınız. Filan kasabaya geldiğinizde size refakat etmiş, iki yaşlı nine ile tanıştırmıştım. Onların dokuduğu beze hayran olmuş, kenarda köşede ne kadar bez varsa hepsini almıştınız.
Daha sonraki günlerde gerçekleştirdiğiniz defileler medyada günlerce konuşuldu. Ben o dergi ve gazeteleri toplayıp sakladım. Ne de olsa ben de giyim işi ile uğraşan biriydim.
Ardından Avrupa seferiniz geldi. Orada da büyük ilgi gördünüz. Herkes size bu bezi nereden bulduğunuzu soruyor, siz ser verip sır vermiyordunuz.
Kasabamızdan ayrılırken bana bir açık çek bırakmıştınız. Yani bir derdin olursa beni ara, çekinme.

Şimdi o çeki bozdurma zamanı geldi". Nezaket mektubun bu bölümünde yapacakları şenliği anlatıyor, bunun için aylardır hazırlandıklarını söylüyor. Son bölüm en can alıcı bölüm.

"Efendim siz ülkemizin tanınmış iş kadınlarını, sanatçılarını giydiriyorsunuz. Basından bildiğimiz kadarı ile şu şu sanatçılar ile çok yakınlığınız var.

Bunlardan filan starı şenliğimizin başında bir yarım saatlik konser vermeye razı ederseniz minnettar kalacağız.
Konser gelirinin "Yetimler için sen de bir ışık yak" kampanyasına bağışlanacağını ilan ederiz. Bu da sanatçımıza sempati sağlar".

Mektubun cevabı umulmadık bir çabukluk ile geldi. Malum sanatçı konseri kabul etmiş. Yatı ve ekibi ile gelecek, konserden sonra daha güneye inerek bir tatil geçirecekmiş.

Nezaket teşekkür için modacıya bir kısa mektup daha yazdı.
Haber hemen duyuldu, kasabada bayram havası esmeye başladı.

Nezaket ikinci mektubu Kültür ve Turizm Bakanı'na yazdı. Kasabayı ziyaretlerini, bez meselesini, tanışmalarını ve kendisine verdiği sözü hatırlattı.

Şenliği şereflendirmelerini rica ediyor, ayrıca ödül verecekleri için kendilerine küçük de olsa bir fon ayırmalarını rica ediyordu.

Bakandan kısa, resmi, ama sevindirici bir cevap geldi. Şenliğe programı müsait olursa mutlaka katılacaktı. Fon için müşteşarına talimat vermişti.

Bu ikinci mektup kasabadaki heyecanı ikiye katladı.
Her kuruluş şenliğe hazırlık için kolları sıvadı.

Öncelikle Antik Tiyatro'nun taşı toprağı, otu kökü temizlendi. Bazı görünür yerlerine çabuk açan ve uzun süre solmayan çiçeklerden dikildi. Kasabanın kaldırımları elden geçti. Boyası dökülen binalar boyandı.
Ne yazık ki kasabada gelecek misafirleri ağırlayacak otel azdı. Hatırlı kişilere lojmanlar, misafirhaneler tahsis edilecekti. Yine de hemen herkes buranın mahşer yerine döneceğini, çoğu kişinin ya çadırlarda ya da açıkta kalacağını söylüyordu.

Antik Tiyatro'nun sanat ve kültür havasını bozmasınlar diyerek bitişikteki tepenin ardına yemeiçme büfeleri, seyyar tuvaletler kuruldu. Her ihtimale karşı komşu kasabadan ambulans ve itfaiye aracı istendi.

Esnaf alış verişin zirve yapacağını tahmin ede-

rek kendine yer bakıyordu. Yer dardı doğrusu. Belediye Başkanı isteklilerle toplantı yaptı.
Zeytincilerin, balıkçıların ve bağcıların reyonları belirlendi. Turistik eşya satacaklar için başka bir mekan düzenlendi.
Toplantıda biri kalkıp haklı bir söz söyledi:
— Başkanım bazı kendini bilmezler gün bu gündür diyerek mangalı yakar şişeyi açar, onları ne yapacağız, diye sordu.
Başkan adama hak verdi. Onlara tiyatronun epeyce uzağındaki piknik alanı ayrıldı.
Dernek katılım fazla olsun diye ödül sayısını abartmıştı.

Öyle ki ormancılara bile ödül verilecekti. Bu sayı yarıya indirildi, ama yine de ödül sayısı fazlaydı.

Bütün bu işlerin kotarılması zaman aldı. Şenlik tarihi yaklaşıyordu. Afişler bastırılıp civar vilayet ve kasabalara gönderildi.
Kasaba ve tiyatro bayraklar, flamalar ile süslendi. Kavisli kemerlerin üzerlerine kolay kurumayan defne dallarından çelenkler yapıldı. Protokol için yer hazırlandı.
Kaymakam ödül sahiplerinin sahneye geleceği yola kırmızı halı döşenmesini istiyordu.
Belediye Başkanı ile Jandarma Komutanı buna karşı çıkarak, "Abartmayın efendim Oscar dağıtmıyoruz" dediler. Kaymakam teklifini geri aldı.
O gece için komşu kasabadaki büyük otelin orkest-

rası için anlaşmaya varıldı. Geldiler ses düzenini kurdular, tecrübeli oldukları için sahnenin hazırlanmasına yardım ettiler.

Önce gençler göründü.
Hem bir tatil yaparız hem şenliğe katılırız diye mayoları, çadırlarıyla gelmişlerdi. Ama dedik ya kasabanın plajı yok, sahil taş ve kaya dolu. Gençler yılmadı, üç gün sahilde çadırda kalıp yine de denize girdiler.

Şenliğin medyadaki yankısı büyük oldu. Nezaket yanılmamıştı. Süper sanatçının konseri bu şenliği uçurmaya yetmişti. Ne yazık ki modacı hanım gelemedi. O tarihte Avrupa'da bir gösteri yapacakmış.

Sanki bir derbi oynanacakmış gibi ta Ankaralardan İstanbullardan gelenler, civar vilayet ve kasaba ahalisi, hatta işini terkedip gelen köylüler vaktinden çok önce tiyatroya doldurdu. Jandarma, polis ve gönüllü güvenlikçiler düzeni sağlamaya çalışıyordu.
Belediye Başkanı misafirlerin taş merdivenlerde uzun süre oturup soğuk almamaları için tüm tiyatroyu koli mukavvası ile kaplatmıştı.

Kalabalık arttıkça arttı.
Tiyatrodan meydanlara, sokaklara taştı. Esnafın keyfi gıcırdı. Alış veriş zirve yapmıştı.

Zeytin, yağ ve balık ucuzdu.
Mösyö Piyer şarabın şişe fiyatını yarıya indirmişti. Keyif ehli balıklarını, mezelerini, şişelerini alıp piknik alanını doldurmuştu. Orada mangal dumanından göz gözü görmüyordu.

Tiyatro yükünü alınca orkestra programına başladı. Ses civar tepelerden vadilere kadar yayılıyordu.
Gelenler hazırlıklı gelmişti. Nevalesi olan oracıkta karnını doyuruyor, olmayanlar tepenin ardındaki büfelere koşuyordu. En kalabalık reyon Mösyö Piyer'in şarap reyonu idi. Şişeyi kapan gidiyor, ara sıra izdiham yaşanıyordu.
Nasıl yaşanmasın ya biterse.
Bu gece kafayı bulmadan geçmezdi.
Mösyö Piyer tecrübeli idi. İzdihamın önüne geçmek için ara sıra bir tabureye çıkıyor, "Efendim telaş etmeyin herkese yetecek şişemiz var" diyerek reyonun arkasında duran şarap yüklü tır'ı gösteriyordu.

Hava da bir güzeldi ki.
Ne terliyorsun, ne üşüyorsun.
Şerbet gibi hava.

Büyük sanatçı gelinceye kadar seyirciyi oyalamak için folklor ekipleri sahne aldı. Davul-zurna ortalığı kırıp geçirdi. Erkenden kafayı bulanlar halaya durdu.

Nihayet Süper starın yatı iskeleye yanaştı. Konser vereceğini haber alan üç televizyon ekibi birlikte gelmişti.
Simsiyah bir minibüsle indi. Herhalde camları kurşun geçirmezdi. Minibüs dedikse öyle ilçeden ile yolcu taşıyan dandik bir araba değil. Cipe benzer, heyula gibi, kalın tekerli bir canavar.
Ekibi ile beraber, bir kaç araba daha şehri zapteden bir fatih gibi ağır ağır geldi, meydanda durdu.

Belki de bando-mızıka ile karşılanacağını sanıyordu: Arabadan indi, tedirgindi. Nerde bu insanlar? Bekle evladım tiyatroya varınca görürsün. Onu ancak Milli Eğitim Müdürü ile Dernek Başkanı Avukat Selami ve Nezaket karşılamıştı.

Milli Eğitim Müdürü ezilip-büzülerek:
— Efendim özür dileriz. Bendeniz İlçe Milli Eğitim

Müdürü Hüsamettin Açık, arkadaş Kafadanbacaklılar Derneği Başkanı Avukat Selami, bayan ise yardımcısı öğretmen Nezaket.
Aklınıza nerede Kaymakam, nerede Belediye Başkanı diye gelebilir. Normaldir.
Efendim Sayın Kültür ve Turizm Bakanımız şenliği teşrif edecekler. Bu sebeple mülki erkân ilçe sınırında Sayın Bakan'ı bekliyor size gösterdiğiniz bu incelikten ötürü selamlarını, teşekkürlerini ilettiler.

Süper star sıkıntıdan yerinde duramıyor, kıpır kıpır oynaşıyor, sağa sola bakıyor, içinden "Amma da uzun konuştu herif" diye söyleniyor. Müdürün lafına girdi:
— Önemli değil Müdür Bey. Siyasiler randevuya geç gelir. Ama ben bekleyemem. Konser saatinde başlayacak, bitirip gideceğim. İlginize teşekkür ederim. Başta Kaymakam Bey olmak üzere tüm mülki erkâna sizde mukabil selamlarımı iletin. Bu şirin kasabada olmaktan, bir hayır konseri vermekten çok mutluyum.
Artık görüşemeyiz. Hoşçakalın.
Cevabı beklemeden arabaya atladı. Televizyon ekipleri yattan inip tiyatroya girişine kadar onu izledi. Ekiplerden biri konseri çektikten sonra gitti. Ötekiler şenliği sonuna kadar izlediler. İyi ki kalmışlar, ömürlerinde böyle şenlikli bir şenlik görmemişlerdi.

Starın minibüsü emniyet için sahne kenarına

kadar ulaştı. Oysa oraya araba çekmek yasaktı. Ama bu bir Süper star. Her dediği emir sayılır, zaten kalabalık yatalım da çiğne bizi makamında çığlık çığlığa.

Önce kendi ekibi indi, korumalar falan, teknisyenler ses düzenini starın seviyesine çektiler. Sonra star arz-ı endam etti. Sahneye çıkar çıkmaz tiyatronun dört bir yanını ayrı ayrı selamladı, el salladı; sağ elini kalbinin üzerine koyup eğildi.
Antik tiyatrodan öyle bir ses yükseldi ki, sen say zelzele oluyor. Bilemeyiz, bu yaşlı yapı o sırada birkaç taşını düşürmüş olabilir.

Konser başladı.
Ağlayan, çırpınan, kendini yerden yere atan.
No'luyor yahu?
Sen anlamazsın abi, usül böyle. Elektronik. Ondörtonbeş yaşlarındaki kızlar saçını başını yoluyor. Buna sebep müzik mi, şarkı mı, ambiyans mı?
Süper starın hakkını yemeyelim. Narasına karşı yatan karlı dağlar cevap veriyor. Sesi civar köy ve kasabalarda, belki vilayetlerde duyuluyor.
Köroğlu'ndan bu yana bu topraklarda böyle nara duyulmadı. Ee, ne demişler: Âlet işler el övünür, talih işler kul övünür. Starın elbette bir sesi, tavrı vardı. Kimse boşuna star olamaz. Ama sen bu sesi teknolojiye teslim et dağı taşı inletsin.
Budur.

Siyahlar giymişti.
Siyah deri pantolon, siyah çizme, siyah mont. Başında siyah bir kask. Uzaydan gelmiş gibiydi. Kaskı niye takıyor demeyin. Kostümü tamamlayan bir aksesuar. Ayrıca koruyucu. Bir kendini bilmez iri bir cıvata fırlatır, hafazanallah başına değerse pekmezi akıtır.

Korumalar, polis, jandarma sahneye saldıran, stara dokunmak isteyen kalabalığı zor zaptetti. Ayılan-bayılan oldu. Ambulansların biri gitti, öteki geldi.

Süper star konserini bitirdi.
Ardında haşat olmuş bir kalabalık bırakarak çekip gitti. Güneye inecekmiş, tatil için, öyle diyorlar.

Bu gariban kasaba ile civar köyler, beldeler ahalisi, yani meraklıları, az bir ücret mukabili var ömürlerinde bu konseri izlemişlerdi. Artık torunlarına bile anlatırlar.

Onca bağırtı, çırpıntı, çığlık gençleri örselemişti. Birbirlerinin kucağına, omzuna dayanarak kendilerine gelmeye çalıştılar. Sanki bir pagan âyininden çıkmışlar, terin-suyun içinde kalmışlardı. Meşrubatlara, su şişelerine saldırdılar.

Orkestra bu işlerin uzmanı idi. Kalabalığın ayaklanan sinirleri yatışsın diye; hafif, dinlendirici parçalar çalıyordu.

Süper starın takdimini yapan kasabanın komiği Fikret Ballı elinden geleni yapmış; starın terini silmek için verilen aralarda fıkralar anlatarak seyirciyi güldürmüştü. Ama bitti işte. Bu da onun sunuculuk hayatında en mühim performans idi. Fotoğrafçı arkadaşına tenbih etmiş, starla birlikte bol bol resim çektirmişti. Artık bunlardan en görkemli olanını büyütür, fotoğrafçı dükkânının vitrinine asardı. Dükkâna ortaktı zaten.

Peki şimdi ne olacak?

Milli Eğitim Müdürü geliyor; mikrofonu Fikret'ten alıyor.
Heyecanlı, titrek ve belki bu yüzden cırlak bir ses ile kalabalığa dönüyor:
— Güzel yurdumun güzel insanları, hoşgeldiniz.
Alkış... Alkış...
— Bu açılış konuşmasını elbette ki ben değil Sayın Kaymakamımız yapacaktı. Bendeniz Milli Eğitim Müdürü Hüsamettin Açık.
Nedense kalabalık bu sözleri de alkışlıyor. Artık dalga mı geçiyorlar, hürmet mi ediyorlar belli değil.

— Sayın Bakanımızın şenliği teşrif edecekleri haber alındığı için kasabamızın mülkî erkânı ilçe sınırında Sayın Bakanı beklemektedir. Ancak Bakanımız gecikti, Süper starın programı olduğu için konserini belirtilen saatte vererek sizleri memnun etti.

Şenlik açılış konuşması bana kaldı. Sürçü lisan edersem affedin.
Yine alkış, yine alkış.

Hüsamettin dilinin döndüğünce dernekten, onun faaliyetlerinden, Nezaket Albeni'den, "Yetimler için sen de bir ışık yak" kampanyasından, şenliğin her yıl daha da gelişerek devam edeceğinden bahsetti.

Arada bir "Yaşşa Müdür sen de fena değilsin" gibi laflar işitiyordu. Birileri kendisiyle dalga mı geçiyordu. Delici bakışlarla laf arasında kalabalığı taradı. En çok alkış ve tezahürat yapılan yerde Zeytinspor amigosu Ferhat'ı gördü. Dişlerini gıcırdatarak içinden "Ulan Ferhat ben de seni bir tenhada yakalamazmıyım" dedi. Ama yapılan tezahürattan mennun idi. İnsanoğlu alkış ister. Müdürün heyecanı dindi, cırlak sesi gitti, yerine kararlı tok bir ses geldi.
— Efendim bu elde olmayan gecikmeler sebebi ile Süper starı, sağolsun sunucumuz Fikret kardeş takdim etti. Bilirsiniz bizi düğünde, bayramda yalnız bırakmaz, huzurunuzda kendisine teşekkür ediyorum.

Fikret sahnenin önüne kadar gitti, iki kolunu kaldırarak seyirciyi selamladı. Epeyi alkış aldı. Ferhat ve taraftarları işi azıttılar. "Fikret buraya yumruk havaya" diye bağırdılar. Fikret onları kırmadı o

yöne dönerek bir kez daha seyirciyi selamladı.

Fikret'e yapılan tezahürat sona erince Müdür konuşmasına devam etti.

— Efendim ödüllerin takdimi de galiba bana düşecek.
Bir alkış, bir alkış daha. Yine en çok bağıranlar Ferhat ve adamları. Müdür içinden "Ulan Ferhat suyunu çıkardın be, Allah belanı versin" diye geçiriyor.
Ferhat orta ikiden terk. Genç irisi bir çocuktu. Her yol var, ders hariç. O yıllarda okul müdürü olan Hüsamettin Bey Ferhat'a kovulma belgesini bizzat vermişti. Şimdi acısını çıkarıyor kerata. Müdür yeniden konuşmaya başlıyor.

— Evet ödülleri takdim edeceğiz ama arada mahalli sanatçılarımız şarkılar, türküler söyleyecek. Bir gönüllü stand-up sanatçımız var o sahne alacak. Şenlik siz yeter deyinceye kadar sürecek.

Yine alkışlar.
Bu defa Müdür iki elini kaldırarak tezahüratı kesiyor.
— Efendim ne yazık ki sizlere tatsız bir haber vereceğiz. Bu yüzden hem sizden hem ödül sahiplerinden özür dileriz.

Kalabalık sus-pus.

Acaba ne oldu?

— Sayın Kültür Bakanımız lütfettiler şenliğimizde ödül alanlara ayrıca para vadettiler. Ne yazık ki bu arada oluşan müsteşar değişimi bu güzel jesti elimizden aldı. Yeni atanan müsteşar tüm ödül fonlarını kaldırdığını tarafımıza bildirdi.
Üzgünüm.

Suskun kalabalık biraz daha sustu, sonra beraberce gürledi:
— Yuuuuu!..
Müdür bunu tahmin ediyordu. Kalabalığın gazını almak için sesini yükselterek mahalli sanatçı Aslan Ağabey'i sahneye davet etti. Yanlış anlaşılmasın adamın soyadı gerçekten Ağabey.
Aslan sazıyla geldi, müdürün yanından geçerken Hüsamettin Bey kulağına fısıldadı. "Aman Aslan oğlum oynak bir iki hava çal, yoksa kalabalık zıvanadan çıkacak". Aslan başıyla "olur müdürüm" işareti çaktı. Sandalyeye çöktü, sazı kucağına yatırdı, mikrofonu ayarladı, ve çakır keyif olanların dayanamayıp oynayacakları bir "Kesik çayır" patlattı.
Kesik çayır biçilir mi?
Sular soğuk içilir mi?

Gerçekten de müzik etkisini gösterdi. Neredeyse protesto sloganları atmaya niyetlenen kalabalık oynamaya başladı.

Müdür ferahlamıştı.
İçinden "Oh be! Döktür aslanım döktür" diyerek terini sildi, mikrofonu Fikret'e vererek sahnedeki sandalyesine çöktü.
Aslan Ağabey gerçekten de iki oyun havası ile kalabalığın öfkesini dindirmiş, şişen nefsini indirmişti.
Bu arada Müdür Fikret'i çağırarak elindeki listeye baktı ve ilk ödül sahibini az sonra ilan etmesini istedi.

Fikret bir eliyle Aslan'a kesmesini, öteki eliyle orkestraya başlamasını işaret etti. Etti ama iki müzik birbirine karıştı.
Fikret heyecanından bu karmaşayı farketmeyerek ilk ödül sahibini sahneye davet etti.

— Sayın misafirler ilk ödülümüz büyük kültür ödülüdür ve dört ciltlik "Maliyeci Yazarlar Ansiklopedisi" münasebeti ile Sayın büyüğümüz Aziz Küçükkartal'a verilmiştir.
Kendisini sahneye davet ediyorum.

Aziz Bey tiyatronun en tepesindeki merdivenlerden birinde oturduğu için bu anonsu zar-zor duydu, ama kendisini çağırdıklarını anladı.
Anladı ama yarısı ayakta duran kalabalığı yararak sahneye nasıl ulaşacaktı. Ayağa kalktı, elini kolunu sallayarak kısılmış sesiyle "Buradayım, buradayım" diye bağırdı. Kimse oralı olmadı. Yanında

yöresinde oturanlardan bazıları "İhtiyar kafayı yedi galiba" diye düşündü. Bazıları bu çırpınmayı şaraba bağladı ama Aziz Bey alkol kullanmazdı.
Eli ayağı titreyerek, başındaki fötr şapkayı ve gözlüklerini düşürmemeye çalışarak, her adımda özürler dileyerek merdivenleri inmeye başladı.

Geç kalmıştı.

Fikret sağa sola bakındı. Müdür'e döndü "Herif gelmedi galiba ne yapayım" işareti çaktı. Müdür "Devam et" işareti ile cevap verdi.

Fikret:
— Aziz Bey yaşlı bir maliyecidir. Bize bir haber gelmedi ama hasta olabilir. Belki de bu yüzden törene katılamadı. Biz ödülünü kargoyla kendisine ileteceğiz, dedi.

Aziz Bey bunları duydu ve kahroldu.
Son bir gayret ile önündekileri yarmak istedi.
Felaket.
Yüz üstü düştü, şapka bir yana, gözlük bir yana. Kimse oralı değildi, bacaklar, taşlar arasında önce gözlüğü arandı, diz üstü süründü gözlüğü buldu, şapkaya boş verdi. Çaprazına omuzuna astığı çanta yanındaydı, yeniden ayaklandı.
İçinden hırsla "Bu ödülü alacağım, başka yolu yok" dedi ve kaplumbağa hızı ile sahneye doğru yürüyüşünü sürdürdü.

Aziz Bey kasabaya geldiği tekneden inince kendisini kimse karşılamadı. "Galiba erken geldim" dedi içinden. Törenin Antik Tiyatro'da yapılacağını biliyordu. Sora sora tiyatroyu buldu ve şaşırdı. Aman ne kalabalık, iğne atsan yere düşmez. Tabi bunun konser kalabalığı olduğunu anlamamıştı. Protokol neresi, organizasyon nasıl bilmiyordu. Kendine tenha bir yer aradı. Tiyatronun tepeye doğru olan merdivenlerinde yer yer boşluklar vardı. Oraya tırmanıp münasip bir yere oturdu. Nasılsa tören sırasında adı okunur, anons yapılırdı. Telaşa mahal yok.

Az önce anlattığımız sahneye kadar kimseyle konuşmadı. Sonrası malum.

Şimdi sürüne sürüne sahneye varmıştı. Kimseyle muhatap olmak istemiyordu. İstemiyordu, çünkü onu kimse tanımıyordu. Ya kimlik falan sormaya kalkarlarsa, çok aşağılayıcı bir şey yani. Ödülünü alıp gidecekti.

Orkestra tepeleri inletiyor, artık kafayı bulmuş kalabalık kimseyle ilgilenmiyordu. Aziz Bey ödülünün sahne altına konulduğunu görmüştü. Kalabalığa karıştı, sahne gerisine geçti, çok kısa

boylu olduğu için çaktırmadan sahne altına uzandı, bir çok ödül içinden "Benimki budur" diye birini kapıp çıktı.
Anında boynuna çapraz astığı çantasına attı ödülü. Kalabalığı yarıp Zeytinciler reyonunun sağ yanından kendini dışarı attı.

Oh!
Şapkayı bırakmış, ödülü kapmıştı.

Hiç duraksamadan otogara yürüdü. Orayı da sora sora buldu. Şansa bak tam o sırada İstanbul'a bir otobüs kalkıyordu. Bilet aldı, terin-suyun içinde otobüse atladı, koltuğunu buldu, oturdu.
Artık çantasını, ceketini çıkarıp, gözlüklerini silip, terini kurutabilirdi.

Otobüs hareket etti, kısa süre sonra kasaba arkada kaldı.

Aziz Bey titrek elleri ile çantasını açtı. Neyseki yan koltuk boştu kimse ne yaptığını görmeyecekti.

Ödülü çıkardı. Ahşap kısmın dört yanına baktı. Hiç bir kayıt yoktu.
"Yanlış ödül kaptık. Bunu yedek diye yapmışlar anlaşılan. Ama zararı yok. Ödül ödüldür. Ben bunun üzerine adımı, veriliş tarihini, kitabımın ismini yazdırırım. En alta da derneğin ismi ve adresi. Kolay." Ödüle baktı baktı, dayanamayıp

öptü, yeniden çantasına koydu. "Ömrüme ömür kattın be ahtapot" diye sevindi.
Bunu eve koysa kimseler görmeyecekti. En iyisi bir cam mahfaza yaptırıp Berber Nuh'un buzdolabı üzerinde sergilemek. Bu düşünce de çok yerinde geldi Aziz Bey'e. Kimbilir ne kadar ziyaretçisi olacak ödülün. Dükkâna gelen herkes soracak. Ahir ömründe meşhur olacak.

Aziz Bey kasabadan kaçmış, şenlik kıvamını bulmuştu. Fikret elinde mikrofon geriye baktı. Şiir ödülü verilecekti. Hüsamettin Bey elinde ödül dikiliyordu. Ondan işareti alınca orkestrayı susturdu. Şakrak bir ses tonu ile şiir ödülünü alması için şair Can Tabak'ı sahneye davet etti.

Can alkışlar, ıslıklar arasında çıktı sahneye. Üzerinde bir siyah atlet, kot pantolon, ayaklarında parmak arası terlik vardı.

Bu ne laubalilik.

Hüsamettin bu uzun saçlarını at kuyruğu yapmış, keçi sakallı gençten gıcık kaptı. O gürültü arasında ödülü verdi, teşekkürü aldı.

Sesler kesildi.
Bakalım şair ne diyecek.

Elinde mikrofon sahnenin önüne kadar geldi.

Alaycı bir tonda konuşmaya başladı.
— Müdür beni tebrik etti ben de teşekkür ettim, birbirimizi yağladık.
Kalabalık susuyor, ama endişeli bir kıpırdanma da var. Oğlan devam etti:
— Ne lüzum var ödüllere. Hele şiire, hele şiire. Mesela ben size kendi şiirlerimden birini okuyayım, bakalım siz buna ödül verecek misiniz?

Kalabalıkta bu defa bir merak, bir merak. Oğlan kafasını gökyüzüne kaldırıyor, teatral bir ses ile şiirini okuyor:

— Geceleri kaç kişi çıkar gökyüzüne
Gündüzleri kaç kişi iner dibe
Siz ey ahmak kalabalık
Şiirime küfrediyorsunuz
Niye!

Antik Tiyatro sustu.
Sinek uçsa sesi duyulur.

Sonra her kafadan bir ses çıkmaya başladı. Bir uğultu, bir uğultu.
— Ne diyor lan bu?
— İndirin şunu sahneden.
— Sen kim, ödül kim, dümbük.

Ferhat'ın olduğu yerdeki kalabalık hızla sahneye yöneldi. "Ufalayın şunu" sesleri uçuştu. Şair tın-

madı bile, havaya girmişti, belki de hap almıştı, coştu elindeki ödülü havaya kaldırdı ve bağırdı:
— Bu dandik ödülü alın başınıza çalın.
Bunu dedikten sonra ödül heykelciğini sahneye vura vura parçaladı. Sonra doğruldu, eskisinden beter bir sesle adeta bağırdı:
— Şiirin ödüle ihtiyacı yok. Çünkü şiir diye bir şey yok. Şiir öldü, çoktan öldü. Cesedimin üzerinde tepiniyorsunuz.

Ferhat ve arkadaşları sahneye varmıştı. Polis, jandarma ve korumalar geç kalmıştı. Şaire ilk ulaşan önce bir kafa çaktı, ardından bir yumruk, oğlanın burnu kırıldı galiba, kan boşandı. Sahne birbirine girdi. Şairi kaçırdılar. Polis ve jandarma duruma hakim oldu.
Hüsamettin tırsmıştı.
Bu gece biter miydi acaba.
Aslan'ı yeniden çağırdı. Aslan bu defa kıralından bir misket tutturdu. Bir kaç dakikada kalabalık havaya uydu, karşılıklı göbek atmaya başladı.

Saat birden ikiye gidiyor.
İlçe sınırındaki mülki erkan, yani Kaymakam, Belediye Başkanı, Emniyet Müdürü, Jandarma Komutanı ve Başhekim beklemenin sıkıntısından bitap düşmüş.

Sayın Bakan şenliğe geleceğini bildirmesine rağmen gelmiyor işte. Bekle bekle gelmiyor. Evet siyasiler randevuya geç gelir ama bu kadarı da fazla, suyunu kaçırdı Bakan.

İki araba bir jip. Şoförler ve yardımcılar geride biraraya gelmiş, sohbete dalmışlar. Kaymakam gruptan ayrılmış elli metre ileri gitmiş. Orada yolun ortasında dikiliyor. Sonra bir o yana bir bu yana volta atıyor.
Elleri pantolon cebinde, oldukça huzursuz hatta sinirli. "Bu herif bizimle dalga mı geçiyor" diye içinden geçiriyor.

Televizyon ekipleri gelmiş, tam gösteri zamanı. Süper starı kaçırdık, konseri kaçırdık, açılış konuşmasını yapamadık, Nezaket'i göremedik, yahu bir ödül bile veremedik.

Oooof!.. Of!

Kardeşim insan bir telefon açar der ki mazeretim var hastayım yahut Başbakan'ın yanındayım ne bileyim gelecek durumda değilim ses seda çıkmıyor hadi seni geçtik ne sekreterinden ne yardımcılarından ne ailenden ne bakanlıktan yahu Ankara'nın hiçbir yerinden ses gelmiyor bu ne sükut bu ne sır bu adama bir şey mi oldu olur ya kimseye sezdirmeden hovardalığa çıktı belki bir gizli örgüt kaçırdı ismi cismi olmayan biri değil ki ne kadar aradık ne emniyetten ne istihbarattan bir cevap yok. Allah Allah yer yarıldı içine mi düştü hep kötü şeler düşünmemeli daha ince ihtimaller mesela ne olabilir diyelim adam aniden sancılandı kimse bilsin istemiyor ailesi duysun istemiyor kenar köşe bir hastaneye yattı kesin talimat verdi kimse duymayacak diye ameliyata aldılar ameliyat uzadı da uzadı.
Olur mu?
Binde bir ihtimal.
Peki biz ne yapacağız burada, çekip gitsek olmaz bakarsın adam az sonra çıkagelir neredesiniz diye hesap sorar böyle baskın yapan bakanlar var fenersiz yakalanmayalım ama beklemek zor çok zor ne demiş şair ne hasta bekler sabahı ne genç ölüyü mezar kimindi bu amaaan neyse.

Saatine bakıyor, bir tesbih bulsa çekecek. Tesbih taşımaz. Ama demek ki adamın cebinde bir tesbih

olmalı, gün gelir lazım olur. Arkadaşlarına dönüyor.

Doktor pek ayakta duramadığı için seki gibi çimenlik bir yer bulmuş yol kenarında çökmüş. Yanında Emniyet Müdürü her yarım saatte bir yardımcısı gelip şenlik alanından haberler veriyor. Vukuat yok. İyi. Doktor konyak çekiyor. Müdür hevesleniyor "Ver şunu da iki fırt çekelim" diyor. Doktor uzatıyor yassı şişeyi.

Belediye Başkanı ile Jandarma Komutanı yol boyu elleri arkada ikisi de tesbih şakırdatarak turluyorlar. Komutan konuşkan adam, o anlatıyor reis dinliyor.

— Aylarca teknik takip yaptık Başkanım. Polisle beraber çalışıyoruz. Adamlar tilki gibi. Karda yürüyor, iz bırakmıyorlar. Her yerde adamları var, esen yelden kıl kapıyorlar. Çok dikkatli olmak lazım. Sonunda sevkiyatın yapıldığı çiftlik evini tesbit ettik.

Belediye Başkanı saygısızlık olmasın, adam anlattıklarını dinlemiyor demesin diye ara sıra "Vay be! Öyle mi! Tamam evi buldunuz" gibi iki üç kelimelik cevaplar veriyor. Anlatsın komutan vakit nasıl geçecek.

— Operasyonun başlaması, suçüstü yapılması için

malın gelmesini bekledik. Nihayet o gün geldi. Ana yola yakın ağaçlar arasına gizlenmiş bir bina. Malı tırlara yükleyip tekstil taşıyoruz diye yola çıkarıyorlar. Kolilerin altında zula var. Üstünden bakarsan gömlek, tişört vesaire. Ama altı. Mal altında.

O gece evin etrafını sardık. Ne olur ne olmaz tırlar çemberi yarar çıkar diye ana yola yakın yan yolun iki yanına roketatarlı çocuklar koydum. Tırlar kurşun filan dinlemeyip gaza basarsa siz de roketleri ateşleyin diye talimat verdim.
Başkan itiraz ediyor:
— Roket biraz orantısız güç olmuyor mu komutan.
Komutan gayet rahat:
— Bu mikroplara değil roket, bana kalsa dinamit ne bileyim bomba falan atardım ama işte yönetmelik vesaire var. Mikrop bunlar mikrop, temizlenmesi lazım. Tüm gençleri zehirliyorlar.
Neyse biz çemberi biraz daraltalım dedik, aniden köpekler havlamaya başladı. Köpek bu, kokuyu almış uzaktan.
Şimdi ne yapacaksın.
Aramızda epeyce mesafe var. Hızla saldırsan kaçacaklar, beklesen köpekler işareti verdi yine kaçacaklar. Ayrıca temkinli olacaksın; bunlar bir kaç adamı savunma için bırakır kurban yani, ötekiler kaçar. Ben etrafı sardığımıza güvendim temkinle yaklaştım. İstemiyorum bir eleman telef

olsun. Tır mır çıkmadı pirelendim, epey vakit geçti. Köpekler kıyameti koparıyor, sonunda ulan dedim ne olursa olsun saldır emrini verdim. Ateş falan da açılmadı. Kapılar dahi açıktı. Rahatça girdik.
Kimse yok.
Şaşırdım tabi. Sonra içimden "Kuş uçtu, eyvah" dedim. Araştırdık. Netice erlerden biri tünelin ucunu buldu.
Başkan:
— Vay teresler vay!
— Ya! Tünel işte. Yahu başkanım ben ömrümde böyle bir şey görmedim. Herifler üç yüz metre kazmış. Yolun altından geçiyor, ta uzaklarda çalılar arasından çıkıyor. Hem kendileri gitmiş hem malı götürmüşler.
Hiçbir şey bulamadık. Askerî hayatımın en büyük şokudur bu. Senelerce bu yarayı taşıdım.

Neyse ki köylüler bunların arabalarını tanıyor, o telaşla araba değiştirmeyi unutmuşlar. Telsiz ile geçmiştik her yana, Hatay civarında yakalandılar.
— Suriye'ye kaçıyorlar.
— Garanti.

Ödül töreni devam ediyor.
Seyircilerin büyük bir kısmı çakırkeyiflikten sarhoşluğa geçmek üzere. Ara sıra çıkan tatsızlıklar yüzünden program sarktı. Korodaki kızlar beklemekten yorulmuştu, Müdür onları evlerine gönderdi, bu arada stand-upçı çocuk sahne alarak seyircileri epeyce güldürdü.

Antik tiyatronun yaslandığı tepenin ardına geçtiğinizde geniş, düz ve ekilir bir arazi ile karşılaşıyorsunuz. Daha ilerideki tepelerin eteklerinde köyler var.
Arazi düz ama su yok.
Var ama yazın kuruyor.
Devlet Su İşleri bu arazi sulansın diye en iri derenin önüne bir gölet yaptırıyor. Gölette daha çok civar köyler ahalisinden işçiler çalışıyor. Daha uzaklardan gelen de var. Yakın köylere mensup olanlar sabah gelip akşam dönüyor. Uzaklardan gelmiş olanlar için münasip bir yere beş çadır kurulmuş. Bir de epeyce büyük yemekhane çadırı var.
Bu çadırın bir köşesinde namaza devam edenler

Halim Hoca'nın imamlığında namazlarını kılıyor. Halim Hoca taşçı ustası. İlk mektepten sonra Kur'an Kursu'na devam etmiş. Kendini bayağı yetiştirmiş. Yine bir taşçı ustası olan babasının yanında çalışa çalışa bu zenaati bellemiş. Babası erkenden dünyasını değiştirince ailenin yükünü omuzlamış. Tarlaları kıraç, pek bir verim alamıyorlar, ancak ailenin kışlık ekmeği çıkıyor. İki küçük bağ var ondan da işte satmak için değil de ev için pekmez falan kaynatıyorlar.
Halim Hoca bir zaman yazlıkçıların kooperatif inşaatlarında çalışmış. Bazı kış Ramazanlarında imamı olmayan dağ köylerinde imamlık yapmış. Her gittiği yerde fırsat buldukça hadis okutuyor. Bu gölet inşaatında da aynı.
İstekli olanlar yatsıdan sonra onun çadırına varıp anlattıklarını dinliyor. Bütün gün güneş altında çalışan işçiler ne kadar hevesli olsalar da bir müddet sonra başları önlerine düşüyor ve uyukluyorlar. Halim Hoca halden anlar. Kimseyi zorlamaz. Dersi kesip herkesi çadırına gönderir. Ama kendisi az uyur. Alışmış, gece namazlarını kılmadan yatağa girmez. Bu sebeple beş çadırın dördü karanlık ise onunkinde hep bir zayıf ışık bulunur, idare lambası galiba.

Ömer ile Osman bacanak. Ömer yaşça büyük. Ercan Ömer'in kardeşi. Henüz ergenlik çağında. İşçilere su dağıtıyor. Yatsı namazından çıktıklarında Süper starın konseri başlamıştı.

Osman:
— Bacanak bu ne?
Ömer bir hafta önce kasabaya inmiş, şenlik afişlerini görmüştü.
— Tiyatroda şenlik var afişlerini görmüştüm.
Ercan hevesleniyor:
— Abi, biz de gitsek be!
— Paralı aslanım bizi almazlar.
Ercan'ın kırılgan sesi direniyor:
— Biz de tepeye tırmanıp oradan bakarız.
— Yahu yorgunuz oğlum, ne eğlencesi şimdi.
Osman:
— Gidelim be bacanak, görsün çocuk, biraz bakar döneriz.
Ömer takılıyor:
— Ulan asıl sen merak ediyorsun, çocuğu öne sürme.
— Ediyorum evet, ne yani biz adam değil miyiz.
Ömer bir bacağına, bir kardeşine bakıyor. Aslında kendi de merak ediyor ama yorgun.
— Peki lan. Gidelim. Ama fazla kalmak yok tamam mı?
Ötekiler:
— Tamam, şöyle bir bakar döneriz.

Bir bakıp dönemediler.
Aşağıda öyle bir cümbüş vardı ki kendilerini kaptırdılar. Orkestra'dan, Süper stardan pek bir şey anlamadılar ama Aslan Ağabey'in oyun havalarını tanıyorlardı.

Karın üzeri toprağa uzanmış üç gövde, üç kelle tepeden tiyatroya bakıyor. Ercan'ın ilk gözüne çarpan yanındaki kızın, kadının beline, omuzuna sarılmış, âdeta tek gövde olmuş çiftler.

Kendini tutamayıp söyleniyor:
— Abi bu ne ya! Kız erkek sarmaş dolaş.
Ömer onun ensesine bir şaplak indiriyor.
— Ulan kerata, ta buradan nasıl gördün kızı erkeği. Bit kadar karaltı hepsi.
Ercan ısrar ediyor:
— Yapma be abi. Tabak gibi. Her şey ortada. Bunlar buraya sevişmeye gelmiş.
— Terbiyeli ol lan! Ne sevişmesi orada bir ödül töreni var. Hem sen daha çocuksun en iyisi git yat.
Ercan bu çocuk lafına bozuluyor.
— Hiç de değil. Sizi bekliyorum. Hem ben delikanlı oldum artık. Yakında bir de yavuklu bulacağım.

Bu söz üzerine iki bacanak Ercan'a kızacaklarına kahkahayı basıyorlar. Ercan bu gülüşten hâlâ çocuk olduğunu anlıyor, ama kabul etmek istemiyor.
Osman:
— Ödül töreni nedir bacanak?
— Sen anlamazsın. Okur-yazarlığın bile yok.
Osman dikleniyor:
— Nasıl yani! Beşten çıktım ben, kapı gibi diploma var bende.

— Beşten çıkmakla herşeyi bilemezsin.
Osman boynunu büküyor.
— O da doğru ya.

Üç kafadar orada uykuyu durağı kaybedip şiir ödülünün verildiği saate kadar kalıyorlar. Şamata başlayıp işin içine jandarma polis karışınca Ömer kalkıyor. Ötekilere:
— Kalkın artık yeter.
— Az daha kalsaydık be bacanak.
— Görmüyor musun millet birbirine girdi. Silah milah atılır, kurşun ta buraya kadar varır, bizi de şahit yazarlar. Kalkın hadi, geç oldu.
Ercan'ın gözleri kapanıyordu, kalktı. O kalkınca Osman da kalktı. Üç gölet işçisi ödül törenini yarım bırakıp çadırlarına doğru yürüdüler.

Sıra tiyatro ödülüne gelmişti.
Fikret ödül alan oyunu, tiyatroyu anons etti. Sonra ödülü almak için başrol oyuncusunu sahneye çağırdı.
Eh, adam ne de olsa tiyatrocu.
Ödül töreninin Antik tiyatroda yapılacağını haber alınca Eski Yunanlı kıyafetine bürünmüş. Üstünde bir omuzu açıkta bırakan pelerin, altında kısa etek, ayaklarda antik sandaletler. Başına defne dallarından bir çelenk oturtmuş.

Öylece çıktı sahneye.
Bir alkış, bir alkış.
Sahne sanatçıları alkışa bayılır.
Bu coştu. Sahnenin ucuna kadar gitti. Orada alkışın kesilmesini bekledi. Sonra tebaasını selamlayan bir kral edasıyla kükredi:
— Merhaba dostlar!

Yine alkış, yine alkış.
Adam fütursuz konuşuyor:
— Bunca alkışı burada heba etmeyin, arada bir oyunumuza gelin.

Adamın tavrı, kıyafeti seyirciye biraz yumuşak gelmişti. Ön tarafta sahneye yakın sarhoşlar laf atmaya başladı:
— Geliriz anam, sen soyun hele.

Bu tatsız diyalog tiyatrocuyu bozdu biraz. Yarım dönerek arkasında ödülü takdim etmek için bekleyen müdürü gördü.
— Ay özür dilerim, diyerek müdüre gitti.
— Biz işte tiyatrocular, bilirsiniz, seyirciyi gördü mü herşeyi unutuyoruz.
Hüsamettin Bey ödülü takdim etti. Adam ödülü almakla kalmayıp Müdür'ü iki yanağından şapur şupur öpüverdi.

O an tiyatro alkıştan inledi.
Aktör elinde ödül sahnenin önüne geldi yine:
— Yahu siz espriden anlıyorsunuz be!
— Anlarız elbet eşek değiliz ya.

Müdür öpücüğün şaşkınlığını atınca sandalyesine gitti. Ter basmıştı iyice. Ceketi çıkarıp, kıravatı gevşetti. İçinden "Bitse de gitsek" diyordu. Çok yorulmuştu.
Aktör:
— Dostlar size bir iyi bir de kötü haberim var.
Sarhoş gırgırcılar madeni bulmuştu, hep bir ağızdan:

— Acaba nedir, nedir?

Tiyatrocu bu hazırcevaplık karşısında şaşırdı ama renk vermedi. Ödülü havaya kaldırdı, bağırdı.
— İyi haber bu. Bu işte.
Yine alkış, yine alkış. Konuşmaya devam ediyor:
— Yasaklı bir oyuna ödül verdiniz. Sizi kutluyorum. Kahramansınız.

Bir sessizlik.
Ne oluyor, ne olmuş?
Müdür "yasaklı" kelimesini duyunca titreyerek ayağa kalkıyor ve derhal ceketini giyip kıravatını düzeltiyor.

— Oyunumuzu müstehcen bulup yasakladılar. Kötü haber bu.
Kalabalıktan biri:
— Neresi müstehcen, neresi?
Yine kalabalık arasından, ama iyice sarhoş biri cevap veriyor:
— Orası, orası.
İlk konuşan ona ters ters bakıyor ama cevap vermeye tenezzül etmiyor. Etmiyor çünkü üfürse adam kendiliğinden düşecek, değmez.
Aktör:
— Efendim oyunun bir yerinde bir genç adam ile bir genç kadın karşı karşıya.
Kalabalık:
— Eee! Bayağı heyecanlı yani.
— İkisinin de üzerinde birer ince pelerin var.
Kalabalık:

— Anlat anlat, dilinden bal damlıyor.
— Birbirlerinden etkilenip karşılıklı hareket edince pelerinler düşüyor.
Kalabalık:
— Abooo!..
— Çırılçıplak kalıyorlar. Ama hareketsiz.
— Olsun olsun bu da yeter.
— İşte özgürlük diyorlar karşılıklı.
— Özgürlük mü?
— Evet. Çırılçıplak. Taşlar, ağaçlar gibi.
— Hayvanları unuttun, hayvanları.
— O da doğru, biliyorsunuz insan da bir hayvandır.
Kalabalıktan bir uğultu yükseliyor:
— Yuuuu!..
Sonra sahneye doğru bir hareketlenme
— Ulan şunu tutup bir özgürleştirelim. Aktör tecrübeli, neler olabileceğini kestiriyor, korumalara doğru koşuyor. İyi ki koşup kayboluyor, çünkü bu kafayı bulmuş kalabalık her şeyi yapar.

Neyse jandarma, polis, yeniden sahneyi boşaltıyorlar.
Tam bu sırada arkalarda bir yerde Nezaket Avukat Selami'ye rastlıyor.
Adamı görür görmez patlıyor:
— Aşkolsun hocam! Bu manyakları bulmak için çok mu çalıştınız?
Avukat bitkin, bitmiş, koca bir bez mendil ile sürekli terini siliyor. Kilolu zaten. Bezgin bir ses ile:

— Elbette çalıştım. Ben bir Aziz Bey'i tanırdım. O da galiba hasta idi ki gelmedi.
— Ya ötekiler?
— Gazetelere baktım, sanat dergilerine. Edebiyat hocalarına sordum, televizyonu takip ettim. Ne bileyim ben, metropolde değiliz, taşradayız. Baktım en çok bunların sözü ediliyor, gündemde bunlar var.
— Anlaşıldı.
— Uğraştım efendim, uğraştım. Yönetimde bu işlerden anlayan kimse yok. Siz hiç yoksunuz. Liste yapılırken neredeydiniz kuzum?
Nezaket nefes boşaltıyor, ferahladı. Bu tatsız ve yersiz tartışmayı kesmeli. Böyle ödül töreni dünyanın neresinde görülmüş. Rezalet. En iyisi buralardan çekip gitmeli! Sesini yumuşatıyor:
— Özür dilerim efendim. Gece boyunca hadiseler birbirini izledi. Bakan da gelmedi. Asabım bozuk, bana müsade.
Cevabı beklemeden uzaklaştı oradan. Belki tiyatrodan, belki kasabadan.

Nezaket meçhule gidedursun tiyatronun sağ alt yanında, son kemerin altında aniden bir alev yükseldi. Birileri gazete, karton, çalı-çırpı ne varsa üst üste yığmış, kibriti çakmıştı.
"Yangın var, yangın" feryadı tiyatroyu karıştırdı. Kalabalık o tarafa yöneldi. İlk gidenler televizyon kameraları idi.
Bir bayan muhabir gırtlağını yırtar gibi konuşma-

ya başladı, arada bir geri dönüp alevleri gösteriyordu:
— Sayın seyirciler burada korkunç bir kargaşa yaşanıyor. Bazı provakatörler, anarşistler, teröristler tiyatroyu yakmaya başladı. Şu anda... Şu anda yükselen alevleri görüyorsunuz. İnsanlar can derdine düştü. Bazıları yanıyor. Aman Allah'ım yanıyorlar, nerede itfaiye, nerede devlet?
Derken iri yarı, bıyıklı biri muhabirin elinden mikrofonu kapıyor:
— Hayır efendim, hayır. Yok öyle yanan kimse. Bazı sarhoşlar kâğıt yakmış o kadar.
Muhabire dönerek:
— Yahu kardeşim yangına benzin dökme. Töreni berbat etme. Burası bizim kasaba adını kötüye çıkarma. Neden büyütüyorsun olayı, reyting peşinde misin? Ulan hepiniz alçaksınız, asıl terör medya terörü.
Bu defa bir başkası mikrofonu bıyıklıdan kapıyor:
— Kes lan! Caz yapma! Basbayağı yangın işte. Bayan görevini yapıyor. Medyaya mani olma.
Sonra kameraya konuşuyor.
— Sayın seyirciler işte bunun gibi şiddet yanlıları barışı engelliyor. Bunun gibi hanzolar....
"Hanzo" kelimesi adamın son sözü oluyor. Bıyıklı bir yumruk çakıyor yüzüne, adam bir yana, mikrofon öte yana. Uyanık muhabir onların boğuşarak uzaklaşmasından istifade ile mikrofonu kapıp yayına devam ediyor.

Alevlerin yanında dans eden bir grup var. Kamera onlara yöneliyor.
Önde tüllere bürünmüş üç kız, arkada müzik yapan dört oğlan. Hem çalıyor, hem söylüyor hem de dans ediyorlar. Bayağı erotik bir dans.

Kalabalık bunları tanıdı.
— Korsan dansçılar bunlar ya! Bırakın anlaşıldı.
— Törene dönelim.
— Fırsatçı keratalar.
— Biz de bir şey sandık. Uyanıklar.
— Yangını da bunlar çıkarmış.
— Ey, televizyon var ya, yapacaksın bir şov.
Korsan dansçılar nerede bir kalabalık, bir gösteri, bir miting falan varsa orada meydana çıkıyormuş. Polis tanıyor.
Nitekim az sonra hem itfaiye hem polis geliyor. Ateş sönmek üzere. İtfaiye görev icabı su sıkıyor, pek çok kişi ıslanıyor. Zararı yok, yaz günü kurur nasılsa. Polisi gören dansçılar pılı pırtıyı toplayıp yakındaki minibüslerine kaçıyorlar.
Polis önemsemiyor, bıkmış bunlardan.
Bunlar böyle ara sıra medyada yer alıp civar otellerde iş bağlıyormuş. Ne yaparsın herkes bir balık kovalıyor.

Töreni izlemek için hâlâ takati olanlar yerlerine dönüyor.
Heyecanlı oldu ama, törene renk kattı bu korsan gösteri.

İlçe sınırındaki mülki erkan beklemekten yoruldu. Komutan saatlerdir bir o yana bir bu yana volta attıkları Belediye Başkanı'na döndü:
— Başkanım yorulduk be!
Başkan durdu, etrafına bakındı. Doktoru gördü, oooh, yan gelmiş yatıyordu.
— Haklısın komutan, oturalım biraz, dedi.
Şoförüne seslendi.
— Hıdır, Hıdır, az gelsene.
Genç adam koşaradım geldi.
— Buyrun başkanım.
— Arabanın arkasından hasırı kap gel, doktor beylerin oraya yay.
— Başüstüne.

Başkanın şoförü bagajdan hasırı çıkarırken Kaymakam'ın şoförü yanaştı:
— Başkan hasır istedi, galiba oturacaklar.
— Desene sabahladık burada.
— Öyle.
Kaymakam'ın şoförü makam arabasına gitti. Bagajdan bir örme sepet alıp hâlâ az ilerde volta atan Kaymakam'ın yanına vardı.

Kaymakam:
— Ne var Şefik?
Şoför hasırı serip oturanları işaret ederek.
— Efendim yoruldunuz, dinlenin biraz. Ben de şu aşağı bostandan birşeyler toplayıp geleyim, yabancı değil ağabeyimindir.
Kaymakam bir ötekilere, bir bostana, bir de şoförüne baktı.
— İyi git getir bakalım.
Şoför bostana doğru inerken Kaymakam hasıra yayılanlara doğru yürüdü.
Şefik taze domates, biber, hıyar topladı. Onları bostanın başındaki tulumbada bir güzel yıkadı. Sepeti bıraktı, daha aşağı inip karpuz tarlasından iri bir karpuz kopardı. Şefik'in getirdiği diri domatesler, kokulu hıyarlar hasır cemaatını canlandırmıştı. Komutan:
— Ooo! Karpuz da varmış, dedi.
Başkan yeni bir emriniz var mı mânasına oracıkta dikilen Hıdır'a:
— Oldu olacak. Oğlum tabak, çanak, bardak ne varsa toparla, şişeyi de unutma, dedi.
Kaymakam:
— Şişe mi?
Tedirgin olmuştu, belli. Başkan onu feraha çıkardı:
— Bakan diyorsun, ya şimdi gelirse diyorsun. Boşkoy be Kaymakam. Buyrun Bakanım, iki kadeh de siz atın deriz, biter.

Gülüştüler.

Az sonra domatesler, hıyarlar doğrandı. Karpuz kesildi. Soğutucudan çıkan buz gibi rakı bardaklara boşaldı. "Hadi Bakan'ın şerefine" denildi.
Gam gitti, neşe geldi.

Aşağıda kendi hallerine kalan personel de halka kurup oturmuş, Şefik'in ikinci seferde getirdiği bostan ürünlerine yumulmuştu.

Üçüncü, dördüncü kadehler de boşalınca şarkılar, türküler gırla gitmeye başladı.

Antik tiyatroda sıra arkeoloji-tarih ödülüne gelmişti. Ödül alan profesör elinde altmış-yetmiş santim boyunda üstü örtülü bir şeyle çıktı sahneye. Elindekini masaya bıraktı, ödülünü aldı, sahne önüne kadar gidip seyirciyi selamladı.
— Sayın misafirler, değerli kasaba halkı. Beni tanırsınız. Ben Profesör Galip Tok. Yirmi yıldır Karatepe Höyüğünü kazıyoruz. Sonunda bütün bu çabanın karşılığını aldık.
Masaya yanaşıyor ve fiyakalı bir hareketle getirdiği şeyin üstündeki örtüyü kaldırıyor.
— İşte bu. Şimdiye kadar bulunan bu değerli ana tanrıça.
Seyircilerden uyumamış, sızmamış, töreni bir yana koyup yanındaki sevgilisi ile sarmaş dolaş olmamış bir grup adamı alkışladı.
Alkışlar dinince sahnenin öbür ucundan yine elinde Galip Hoca'nın getirdiği şeye benzer, yine

üzeri örtülü bir nesneyle bir başka adam çıktı ve top gibi gürledi.
— Yalan söylüyor. Sahtekâr yalan söylüyor.
Fikret'in elinden mikrofonu kapan adam seyircilere dönüyor:
— Ben Çiçeklitepe Kazısı Başkanı Profesör İlker Çubuk. Bu adamı tanırım, o da beni tanır. Karatepe'yi kazıyorum diyor. Yalan. Yılda bir kere ancak gelir. O işi yardımcıları yapıyor. O gösterdiği heykel sahte. Ben onu izlettirdim. Bir heykeltraşa yaptırdı, taze mermer. Sonra toprağa gömdü. Bir yıl durunca biraz rengi atar, biraz eski görünür. Tarihi eser sahtekârları bu usulü iyi bilir. Asıl ana tanrıçayı ben buldum.
Masaya gidiyor ve getirdiği şeyin örtüsünü kaldırıyor. Bu da bir heykel.

Seyirci kafayı bulmuş ya.
Bu adamı da alkışlıyor.

Galip Hoca "Lan sen kime sahtekar diyorsun" diyerek yeni gelene saldırıyor. Göz açıp kapayıncaya kadar bu iki koca adam itiş kakış sahnede birbirlerine giriyorlar.

Seyirci bu gösteriyi çılgınca alkışlıyor.

Henüz ayırmaya vakit kalmadan bu ikisi masaya çarpınca masa devriliyor ve iki heykel taş zemine düşüp parçalanıyor.

Müdür Hüsamettin pes dedi.
Elindeki ödülü –artık kime verilecekse, herhalde bundan sonra sırası gelen mahalli sanatçıya– yardımcısına teslim ediyor.
— Dursun, ben bittim. Ayakta duracak halim kalmadı. Al şu mikrofonu, ödüller de burada.
Yeniden çıkardığı ceketini alıyor.
— Buralar sana teslim. Zaten sonuna geldik. Tamam mı?
— Başüstüne efendim.
Polis ve jandarma iki profesörü alıp kalabalıktan çıkıyorlar. Galip Hoca ödülünü sıkı sıkı tutuyor. Ahtapotun bir kolu kırılmış.

Milli Eğitim Müdür Muavini Dursun Hoca da takdimciliğe hevesli. O dahi sahnenin önüne kadar gelip seyircileri teskin etmek istiyor.
— Sayın misafirler, bu gece tatsız olaylar yaşandı ama affınıza sığınıyoruz bizim bu işte dahlimiz yok. Olacak oluyor işte.
Kendi de gülüyor son cümleye.
Seyirci tam kıvama gelmiş. Onu da alkışlıyor "Bravo Dursun Hoca, helal sana" sesleri geceyi inletiyor.

Hüsamettin Bey arabasına atlayıp evine gitti. Bir daha ne şenliğe ne ödül törenine gelmeyeceğini tekrar ediyor, yemin üzerine yemin ediyordu.

Ne geceydi be!

Sinema ödülünü kazanan yönetmen Avrupa'da olduğu için törene gelememiş, tebrik telgrafı çekmiş, teşekkür etmişti.
Böylece büyük ödüller bitti. Geriye mahalli sanatçıların, amatör şairlerin, ressamların en iyi balıkçıların, en iyi zeytincilerin ödülleri kaldı. O kadar eledikleri halde ne çok ödül konmuş. Ver ver bitmiyor.

Ama gece bitiyor.
Bu sıradışı şölen sona eriyor.
Reyonlar bir bir kapanıyor.
Orkestra tası tarağı toplayıp gidiyor. Etrafı ansızın bir sessizlik kaplıyor. Seyyar köfteciler yorgun-argın arabalarını ite ite oradan uzaklaşıyor. Dursun Hoca son dakikaya kadar görevinin başında. Fikret ses düzenini topluyor. Polis ve jandarma amirlerine danışarak meydanı terkedecek. İyi de bu Emniyet amirinin, bu Jandarma Komutanı'nın sesleri neden böyle kafayı bulmuş havasında. Amaaan. Koyver gitsin. Gecenin şirazesi dağılmış zaten.
Kafayı erken bulup sızanlar, uykuya yenilenler, sağolsun Başkan'ın taş merdivenlere serdiği kalın mukavvalar üzerine kıvrılmış, üstüne bir hırka veya gazete örtmüş, çoktan kendinden geçmiş. Kimseye aldırmayarak aleni sevişenler yorgun düşmüş birbirine sarılıp uyumuş. Kimi seyyar çadırlara girmiş, kimisi iri bir şarap kolisine sığınmış. Yaz gecesi ama sabaha doğru serin oluyor.

Nezaket aniden ortaya çıktı.
Tepenin başında idi.
Oradan tiyatroya bir baktı.
Sonra ağır ağır inmeye başladı.
Taş merdivenlere gelince durdu.
Etrafı uzun uzun seyretti.
Ne bir ses ne bir nefes. Ara sıra bir inilti, bir horultu.
Ne olmuştu burada böyle?
Bir meydan savaşı mı? Dionysos şenliği mi?
Yoksa Pompei'nin son günleri mi?
Kusmuklara, şişe kırıklarına basmamaya dikkat ederek inişini sürdürdü.
Hafif bir esinti gazete parçalarını, naylon poşetleri titretiyordu.
Bir iki sokak köpeği kalabalığın arasında yarısı yenmiş sandviçleri kemiriyor.

Sahnenin yanında yine durdu.
Manzaraya bir daha baktı.
Tam bu sırada kasabanın tek minaresinden sabah ezanı okunmaya başladı.
Nezaket'in içi bir tuhaf oldu. Anlatılmaz bir duygu ile doldu.

Sonra tüm bu sızmışları, sarılmış yatanları, yarısı içilmiş şişeleri, horultu ve iniltileri, teki kaybolmuş terlikleri, arzuları ve ihtirasları, ödül ve alkışı ardında bırakıp ezan sesine doğru yürümeye başladı.

dergâh yayınları

MUSTAFA KUTLU
Bütün Eserleri

Anadolu Yakası

◆

Hayat Güzeldir

◆

Zafer Yahut Hiç

◆

Tahir Sami Bey'in Özel Hayatı

◆

Huzursuz Bacak

◆

Kapıları Açmak

◆

Uzun Hikâye

◆

Menekşeli Mektup

◆

Mavi Kuş

◆

Bu Böyledir

◆

Chef

◆

Ya Tahammül Ya Sefer

◆

Rüzgârlı Pazar

◆

Tufandan Önce

◆

Beyhude Ömrüm

◆

Hüzün ve Tesadüf

◆

Yokuşa Akan Sular

◆

Arka Kapak Yazıları

◆

Yoksulluk İçimizde

Denemeler

Şehir Mektupları (deneme)

◆

Akasya ve Mandolin (deneme)

◆

Yoksulluk Kitabı (deneme)

ISBN 978-9759954048

DERGÂH

Kapak fotoğrafı: Halit Ömer Camcı